

საქართველოს დაცული ტერიტორიების სისტემის ფინანსურ საქიროებათა შეფასება

2020 წლის მაისი

მომზადდა:

კავკასიის ბუნების ფონდისა და საქართველოს დაცული ტერიტორიების სააგენტოსთვის

ავტორები:

ჰუგო ფონ ზილი და ირაკლი გოდუაძე

INDEPENDENT
ECONOMIC RESEARCHERS

მადლიერების გამოხატვა

ამ პროექტის განხორციელება შესაძლებელი გახდა ბიომრავალფეროვნების კონსერვაციისა და სხვა სექტორებში მოღვაწე მრავალი ადამიანის მონაწილეობით. ჩვენ გვსურს აღვნიშნოთ მათი წვლილი:

- საქართველოს დაცული ტერიტორიების სააგენტოს ყველა დონეზე თანამშრომლეთა მხრიდან მიღებული მხარდაჭერა, მითითებები და ინტენსიური წვლილი. განსაკუთრებით გვსურს გამოვყოთ, ვალერიან მჭედლიძე, ბესიკ კუსიდი, თომა დეკანოიძე და თამარ ხახიშვილი.

- კავკასიის ბუნების ფონდის მიერ გაწეული ხელმძღვანელობა და მხარდაჭერა, განსაკუთრებით, თამარ პატარიძის, თეა ბარბაქაძისა და ჯეოვ ჯიაკომინის წვლილი.

- გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის განვითარების პროგრამის (UNDP) მიერ უზრუნველყოფილი დაფინანსება და მხარდაჭერა, რომელიც წარმოდგენილი იყო ირაკლი გორაძის სახით.

- დაინტერესებულ მხარეთა სამუშაო შეხვედრის მონაწილეთა საგულისხმო წვლილი და ხელშეწყობა (იხ. დანართი #2, მონაწილეთა სია).

მიუხედავად ამისა, მოხსენებაში აღნიშნული ნებისმიერი შეხედულება და მოსაზრება ეკუთვნის ავტორებს და ისინი უცილობლად არ გამოხატავს მონაწილეთა შეხედულებებსა თუ მოსაზრებებს.

შეთავაზებული ციტირება: ჰ.უ. ფონ ზილი და ი. გოდუაძე, 2020. საქართველოს დაცული ტერიტორიების სისტემის ფინანსურ საჭიროებათა შეფასება. მოხსენება კავკასიის ბუნების ფონდისა და საქართველოს დაცული ტერიტორიების სააგენტოსთვის, როგორც ნაწილი GEF/UNDP-ის პროექტისა „დაცული ტერიტორიების სისტემის ფინანსური მდგრადობის გაძლიერება საქართველოში. კავკასიის ბუნების ფონდი, საქართველო“.

რეზიუმე

ბევრ ქვეყანაში, მათ შორის, საქართველოში, დაცული ტერიტორიების მართვისთვის განსაზღვრული მიმდინარე ბიუჯეტები ბევრად მცირეა იმ რაოდენობასთან შედარებით, რომელიც მათი ოპტიმალური, ხოლო ზოგ შემთხვევაში, თვით საბაზისო მართვისთვის არის საჭირო. დაცული ტერიტორიების მართვისთვის საჭირო ფინანსების ზუსტი განსაზღვრა უმნიშვნელოვანესი ნაბიჯი არის ამ ტერიტორიების კომპლექსური მართვის დაგეგმვისთვის. ფინანსური საჭიროებების კომპლექსური შეფასების წარდგენის შესაძლებლობა ხშირად აგრეთვე მნიშვნელოვანი ელემენტია დაცული ტერიტორიების დამატებითი დაფინანსების მოტივირების ან დასაბუთებისთვის. ამის გათვალისწინებით, ფინანსურ საჭიროებათა ეს შეფასება მოიცავს საქართველოს რვა სამიზნე დაცული ტერიტორიის მიმდინარე ხელმისაწვდომი დაფინანსების ჩაღრმავებულ შეფასებებს, ასევე, მათი საბაზისო და ოპტიმალური მართვისთვის საჭირო ფინანსური საჭიროებების გაანგარიშებას. თითოეული დაცული ტერიტორიისთვის მომზადებული ეს შეფასებები, შემდგომში გამოყენებული იქნა ქვეყნის ყველა დაცული ტერიტორიის სავარაუდო ფინანსურ საჭიროებათა პროგნოზირებისთვის.

დღეისათვის საქართველოს დაცული ტერიტორიების სააგენტოს ბიუჯეტის შედგენა პროგრამულ საფუძველზე ხდება და მისი საქმიანობა ხორციელდება „დაცული ტერიტორიების სისტემის ჩამოყალიბება და მართვა“ პროგრამას სახელმწიფო ბიუჯეტის ფარგლებში. დაცული ტერიტორიების სააგენტოს ბიუჯეტი სამი ძირითადი ქვეპროგრამისაგან შედგება, კერძოდ: (1) „დაცული ტერიტორიების რეგულირება და მართვა“, (2) „დაცული ტერიტორიების დაცვა და რესურსების მართვა“ და (3) „ეკოტურიზმის განვითარება და საზოგადოებასთან ეფექტური კომუნიკაცია“. გარდა ამისა, გრძელვადიან დონორულ დაფინანსებას უზრუნველყოფს ერთის მხრივ კავკასიის ბუნების ფონდი „დაცული ტერიტორიების განვითარება (CNF)“ ქვეპროგრამის მეშვეობით, მეორეს მხრივ, გაეროს განვითარების პროგრამა/გლობალური გარემოსდაცვითი ფონდი (UNDP/GEF) „საქართველოში დაცული ტერიტორიების სისტემის ფინანსური მდგრადობის გაძლიერება“ (GEF პერიოდები 4,5,6) პროექტის მეშვეობით და მესამეს მხრივ, გერმანიის რეკონსტრუქციის საკრედიტო ბანკი (KfW), რომელიც აფინანსებს „დაცული ტერიტორიების მხარდაჭერის პროგრამა კავკასია - საქართველოში (ეკორეგიონული პროგრამა საქართველოსთვის, III ფაზა)“ ქვეპროგრამას. დაცული ტერიტორიების სააგენტოს გადასახდელები დაცული ტერიტორიების სისტემის მართვაზე ბოლო ხუთი წლის განმავლობაში, კერძოდ, 2019 წლისთვის - 22,63 მილიონ ლარამდე (7,07 მილიონი აშშ დოლარი) გაიზარდა, სადაც ყველაზე დიდი წილი დაცული ტერიტორიების მართვის და რეგულირების ქვეპროგრამას ხმარდებოდა.

რაც შეეხება შემოსავლებს, რომლებიც ამ გადასახდელების დასაფარავად არის საჭირო, 2014 წლიდან 2019 წლამდე პერიოდში: საკუთარი შემოსავლები საგულისხმოდ გაიზარდა 1,32 მილიონი ლარიდან 11,22 მილიონ ლარამდე (მთლიანი რაოდენობის 50%); სახელმწიფო ბიუჯეტით გათვალისწინებული ასიგნებები ასევე გაიზარდა, მაგრამ მცირედი ნაწილით - 5,56 მილიონი ლარიდან 6,48 მილიონ ლარამდე (მთლიანი რაოდენობის 29%); გრანტები შემცირებულ იქნა 4,97 მილიონი ლარიდან 4,21 მილიონ ლარამდე (მთლიანი რაოდენობის 19%); მიზნობრივი გრანტები, რომლებსაც უმცირესი წილი უკავიათ შემოსავლებში - გაიზარდა 0,07 მილიონი ლარიდან 0,34 მილიონ ლარამდე (მთლიანი რაოდენობის 2%).

რვა სამიზნე დაცული ტერიტორიის ფინანსურ საჭიროებათა შეფასების დასკვნების შეჯამება მოცემულია ცხრილში #1, სადაც აღწერილია განსხვავებები ქვემოთ მოცემულ მართვის სცენარებს შორის:¹

1. საბაზისო მართვის სცენარი - დაფინანსების მინიმალური დონე, რომელიც აუცილებელია კონსერვაციის ძირითადი პროგრამების მიმდინარეობისთვის და ამავდროულად, აკმაყოფილებს პროგრამის მოთხოვნებს დაცულ ტერიტორიებზე ეკოსისტემების ფუნქციონირების შენარჩუნების კუთხით.

2. ოპტიმალური მართვის სცენარი - დაფინანსების იდეალური დონე, რომელიც აუცილებელია ყველა პროგრამის განსახორციელებლად, რათა დაცულ ტერიტორიებზე მიღწეულ იქნეს და შენარჩუნდეს ეკოსისტემების ფუნქციონირება. მისი მეშვეობით უზრუნველყოფილი იქნებოდა დაცულ ტერიტორიებზე მოკლე, საშუალო და გრძელვადიანი მიზნების მიღწევა უმაღლესი დონის ეკოლოგიური, სოციალური და ეკონომიკური სტანდარტების შესაბამისად.

დეფიციტი (ანუ დამატებითი დაფინანსების მოცულობა, რომელიც უდრის მთლიან ფინანსურ საჭიროებებს გამოკლებული არსებული დაფინანსების ჯამური მაჩვენებელი) მომავალი ექვსი წლის განმავლობაში, მკვეთრად განსხვავდება მართვის ორივე სცენარში. დაცული ტერიტორიების სააგენტოს მმართველში მყოფ ტერიტორიებზე, საბაზისო მართვის სცენარის ფარგლებში, იგი მერყეობს 27%-დან (რომელიც ვაშლოვანის დაცული ტერიტორიისთვის იყო ხელმისაწვდომი) - 119%-მდე (ჯავახეთის დაცული ტერიტორიისთვის). ერთი სამიზნე დაცული ტერიტორიისთვის, რომელსაც დაცული ტერიტორიების სააგენტო არ მართავს, კერძოდ, თუშეთის დაცული ლანდშაფტისთვის, საგულისხმოდ დიდი სხვაობა დაფიქსირდა - არსებული დაფინანსების 442%, რაც მიუთითებს იმაზე, რომ დღეისათვის ხელმისაწვდომი დაფინანსებით შესაძლებელი იქნება მართვის მიმდინარე საჭიროებათა მხოლოდ ძალიან მცირე ნაწილის დაკმაყოფილება. ანალოგიური მდგომარეობა არის ოპტიმალური მართვის სცენარის მიმართებითაც, თუმცა, უმრავლეს შემთხვევაში, დეფიციტის ოდენობა არსებითად აღემატება საბაზისო მართვის სცენარისთვის დამახასიათებელ დეფიციტს.

ფინანსური საჭიროების საერთო რაოდენობის ანგარიში შეიცავს ინდივიდუალურ პუნქტებსა და მოქმედებებს, როგორცაა, დამატებითი თანამშრომლების დანიშვნა, უკეთესი კვლევები, ტურიზმის ახალი ინფრასტრუქტურა და მრავალი სხვა. ეს პუნქტები უმჯობესია განვიხილოთ როგორც ერთმანეთთან ინტეგრირებული და ურთიერთგამაძლიერებელი.

¹ იხ. Flores et al. (2008).

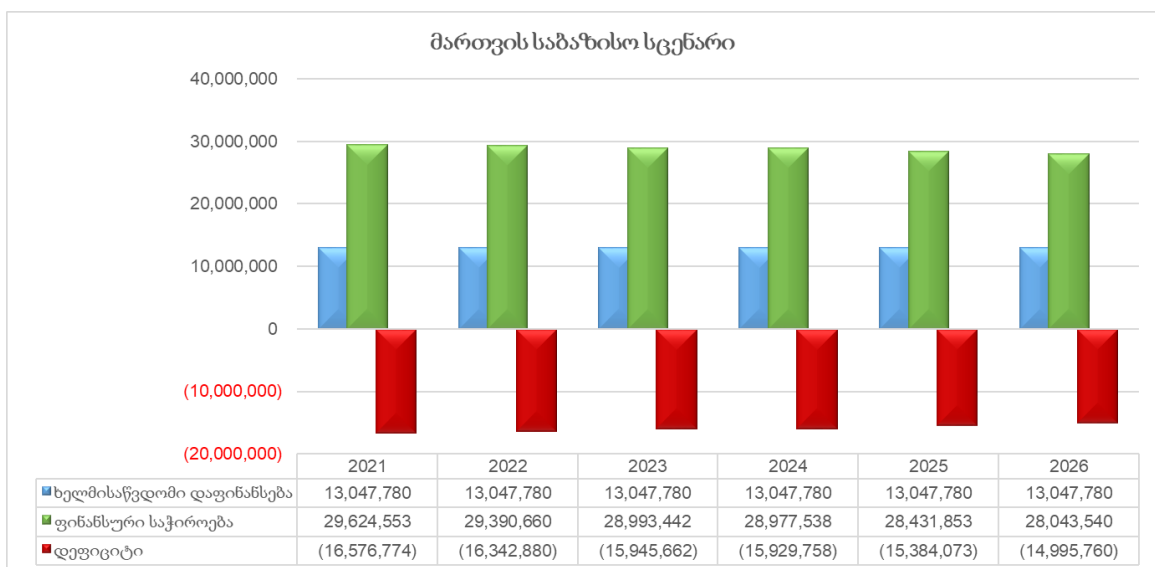
ცხრილი #1: სამიზნე დაცულ ტერიტორიებზე ხელმისაწვდომი მთლიანი დაფინანსების, საჭირო მოცულობისა და დეფიციტის (მთლიანი მაჩვენებლები ნაზარდი ჯამით მომავალი ექვსი წლისთვის (ტ), 2021 - 2026 წლები) შემაჯამებელი მონაცემები

დაცული ტერიტორიის დასახელება	პროგნოზირებული ხელმისაწვდომი დაფინანსება	მართვის საბაზისო სცენარი			მართვის ოპტიმალური სცენარი		
		ფინანსური საჭიროებების ოდენობა	დეფიციტი (%მაჩვენებელი ხელმისაწვდომ დაფინანსებასთან მიმართებაში)		ფინანსური საჭიროებების ოდენობა	დეფიციტი (%მაჩვენებელი ხელმისაწვდომ დაფინანსებასთან მიმართებაში)	
ბორჯომ-ხარაგაულის ეროვნული პარკი	10,046,700	14,284,624	4,237,924	42%	17,548,113	7,501,413	75%
ვაშლივანის დაცული ტერიტორიები	5,352,000	6,799,561	1,447,561	27%	9,324,527	3,972,527	74%
თუშეთის დაცული ტერიტორიები	3,918,000	6,288,693	2,370,693	61%	9,342,370	5,424,370	138%
ლაგოდეხის დაცული ტერიტორიები	3,876,000	5,689,424	1,813,424	47%	7,989,962	4,113,962	106%
მტირალას ეროვნული პარკი	2,808,000	4,787,528	1,979,528	70%	7,149,416	4,341,416	155%
ჯავახეთის დაცული ტერიტორიები	2,634,000	5,778,442	3,144,442	119%	8,304,467	5,670,467	215%
მაჭახელას ეროვნული პარკი	2,112,000	3,723,062	1,611,062	76%	6,695,708	4,583,708	217%
თუშეთის დაცული ლანშაფტი	1,260,000	6,831,762	5,571,762	442%	9,802,907	8,542,907	678%

რვა სამიზნე დაცული ტერიტორიის ფინანსური საჭიროებების გაანგარიშება გამოყენებულ იქნა სისტემის სხვა დაცული ტერიტორიების სავარაუდო ფინანსური საჭიროებების პროგნოზირებისთვის, სათავე ოფისის გადასახდელების ნებისმიერი პოტენციური ზრდის გამოკლებით.

სურათი #1-ზე შეჯამებულია საბაზისო მართვის სცენარისთვის საჭირო დაფინანსების ფარდობა სავარაუდო ხელმისაწვდომ დაფინანსებასთან დაცული ტერიტორიების მთელი სისტემისთვის. ფინანსური საჭიროებები იწყება 2021 წელს 29,62 მილიონი ლარით და მომდევნო ექვსი წლის განმავლობაში იგი ნაზარდი ჯამით დაახლოებით 173,46 მილიონ ლარს აღწევს. დაფინანსების დეფიციტი იწყება 2021 წელს 16,58 მილიონი ლარით და 2026 წლისთვის 15,00 მილიონ ლარამდე მცირდება. ექვსი წლის განმავლობაში იგი ნაზარდი ჯამით დაახლოებით 95,17 მილიონ ლარს (29,73 მილიონი აშშ დოლარი) შეადგენს, ხოლო დეფიციტის დაფარვას დასჭირდება პროგნოზირებულ ხელმისაწვდომ დაფინანსებაზე დაახლოებით 122%-ით მეტი სახსრები.

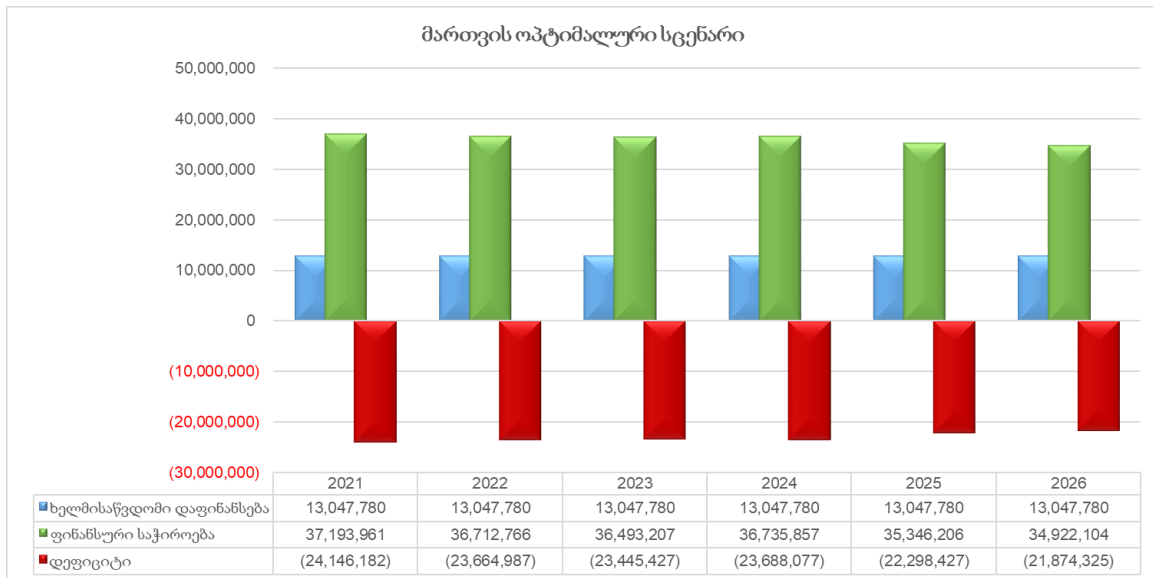
სურათი #1. საბაზისო მართვის სცენარის ფინანსურ საჭიროებათა შეფარდება სავარაუდო ხელმისაწვდომ დაფინანსებასთან მიმართებაში დაცული ტერიტორიების მთელი სისტემის დონეზე, ტ (2021 - 2026 წლები)

სურათი #2 ასახავს ოპტიმალური მართვის სცენარისთვის საჭირო ფარდობას სავარაუდო ხელმისაწვდომ ფონდებთან დაცული ტერიტორიების მთელი სისტემისთვის.

ფინანსური საჭიროებები იწყება 2021 წელს 37,19 მილიონი ლარით და მომდევნო ექვსი წლის განმავლობაში იგი ნაზარდი ჯამით დაახლოებით 217,4 მილიონ ლარს აღწევს. დაფინანსების დეფიციტი იწყება 2021 წელს 24,15 მილიონი ლარით და 2026 წლისთვის 21,87 მილიონ ლარამდე მცირდება. ექვსი წლის განმავლობაში იგი ნაზარდი ჯამით დაახლოებით 139,12 მილიონ ლარს (43,48 მილიონი აშშ დოლარი) შეადგენს, ხოლო დეფიციტის დაფარვას დასჭირდება პროგნოზირებულ ხელმისაწვდომ დაფინანსებაზე დაახლოებით 178%-ით მეტი სახსრები.

სურათი #2. მართვის ოპტიმალური სცენარის ფინანსურ საჭიროებათა შეფარდება სავარაუდო ხელმისაწვდომ დაფინანსებასთან მიმართებაში დაცული ტერიტორიების მთელი სისტემის დონეზე, ლ (2021 - 2026 წლები)

ფინანსური საჭიროებების დაკმაყოფილებას შეუძლია მნიშვნელოვანი როლი შეასრულოს საფრთხეებისა და გამოწვევების დარეგულირებაში, შესაძლებლობების შექმნაში და მართვის ძირითადი მიზნების მიღწევაში, ბიომრავალფეროვნების კონსერვაციის, ტურიზმის განვითარებისა და საზოგადოების ჩართულობის ჩათვლით. იგი შესაფერი იქნება მართვის ორივე სცენარისთვის, უფრო მეტად, ოპტიმალური მართვის სცენარისთვის, რომელიც დაცული ტერიტორიების დაფინანსების იდეალურ დონეს ასახავს და მათი ღირებულებების მაქსიმალურად გაზრდის საშუალებას იძლევა. სათანადო ბიუჯეტის ქონა მნიშვნელოვანი საკითხია, მაგრამ უნდა აღინიშნოს, რომ დაცული ტერიტორიების სისტემის მნიშვნელოვანი გაუმჯობესებისა და მხარდაჭერის მიღწევაში საგულისხმო როლს ასრულებს მთელი რიგი სხვა კომპლექსური და ურთიერთდაკავშირებული ფაქტორი. იგი მოიცავს პოლიტიკურ ნებასა და მხარდაჭერას მაღალ დონეზე, დახმარებაზე ორიენტირებულ პოლიტიკას, სამართლებრივ და ეკონომიკურ ჩარჩოს - რომელიც დაცული ტერიტორიების წინაშე მდგარი საფრთხეების აღმოფხვრაზე არის მიზანმიმართული და რომლებიც ოპტიმალურად ხორციელდება, პერსონალის შესაძლებლობებსა და მოტივაციას, კარგ ურთიერთობებს ძირითადად თანამშრომლობაზე ორიენტირებულ მეზობელ თემებთან და სხვ.

ამ შეფასებისთვის შემუშავებული პროცესი და ფინანსური მოდელი უზრუნველყოფს განხორციელებად ნიმუშს ფინანსური საჭიროებების სამომავლო შეფასებებისთვის, რომლებიც არის კომპლექსური და აკმაყოფილებს სახელმწიფო საბიუჯეტო მოთხოვნებს პროგრამული ბიუჯეტის ფორმირების თვალსაზრისით. შეფასების შედეგები ახლა უკვე შეიძლება გამოყენებული იქნეს, როგორც მართვისა და ფინანსური დაგეგმვის ნაწილი. გარდა ამისა, მათ მნიშვნელოვნად უნდა გააუმჯობესონ ურთიერთქმედებები

დამფინანსებლებთან მთავრობაში, დონორთა საზოგადოებაში, კერძო სექტორსა და არასამთავრობო ორგანიზაციებში, რომლებიც ფინანსური მართვის მაღალი სტანდარტებით გამოირჩევიან, ფინანსური საჭიროებების გამჭვირვალე და დეტალური შეფასებების ჩათვლით.

რეკომენდებულია, რომ წლიური ბიუჯეტის დაგეგმვისას გამოყენებული იქნეს და განახლდეს ფინანსური მოდელი, განსაკუთრებით, დაცული ტერიტორიების მართვის გეგმების განახლებასთან დაკავშირებით. სამიზნე დაცული ტერიტორიებისთვის დამატებით უნდა იქნეს განხილული მოდელი და დეტალური მონაცემები მათი პოტენციალის თვალსაზრისით, რომლებიც შემდგომში გამოყენებული იქნება ხარჯების შემცირებისა და ეფექტიანობის ამაღლების გზების იდენტიფიცირებისთვის. მოდელის მიღების, აღქმისა და გამოყენების უზრუნველსაყოფად, ასევე აუცილებელი იქნება შესაძლებლობათა გაძლიერება. მისი რეალიზება შესაძლებელია შედარებით მოკლევადიანი (ორ-სამ დღიანი) ტრენინგებით დაცული ტერიტორიების სააგენტოს ფინანსური დეპარტამენტის წამყვან მუშაკებთან, კონკრეტული დაცული ტერიტორიების მენეჯერებთან/ადმინისტრატორებთან და დაცული ტერიტორიის მართვაში მონაწილე სხვა დაინტერესებულ პირებთან.

შინაარსი

მადლიერების გამოხატვა	II
რეზიუმე.....	III
შინაარსი.....	VIII
აკრონიმები	IX
1 შესავალი.....	1
2 მეთოდი.....	3
2.1 სკოპინგისა და საწყისი მოკვლევის ფაზა.....	3
2.2 ფინანსური ანალიზის ფაზა	4
3 დაცული ტერიტორიების დაფინანსების კონტექსტი.....	6
3.1 საბიუჯეტო პროცესი.....	6
3.2 გადასახდელები	6
3.3 შემოსავლები.....	8
4 თითოეული დაცული ტერიტორიის ფინანსური საჭიროებები.....	10
4.1 ბორჯომ-ხარაგაულის ეროვნული პარკი	10
4.2 ვაშლოვანის დაცული ტერიტორია.....	13
4.3 თუშეთის დაცული ტერიტორია	17
4.4 ლაგოდეხის დაცული ტერიტორია	20
4.5 მტირალას ეროვნული პარკი.....	23
4.6 ჯავახეთის დაცული ტერიტორია	26
4.7 მაჭახელას ეროვნული პარკი.....	29
4.8 თუშეთის დაცული ლანდშაფტი	32
5 დაცული ტერიტორიების სისტემის ფინანსური საჭიროებები	35
6 დასკვნები და რეკომენდაციები.....	37
7 გამოყენებული ლიტერატურა.....	38

აკრონიმები

აკრონიმი	განმარტება
APA	საქართველოს დაცული ტერიტორიების სააგენტო
BIOFIN	ბიომრავალფეროვნების ფინანსური ინიციატივა
CBD	კონვენცია ბიომრავალფეროვნების შესახებ
CBO	სათემო ორგანიზაცია
CNF	კავკასიის ბუნების ფონდი
FNA	ფინანსურ საჭიროებათა შეფასება
FSSC	ფინანსური მდგრადობის შეფასების ბარათი
GEF	გლობალური გარემოსდაცვითი ფონდი
GiZ	Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (გერმანიის საერთაშორისო თანამშრომლობის კორპორაცია)
HA	ჰექტარი (ჰა)
IUCN	ბუნების კონსერვაციის საერთაშორისო კავშირი
KfW	Kreditanstalt Für Wiederaufbau (გერმანიის განვითარების ბანკი/KfW)
NGO	არასამთავრობო ორგანიზაცია
NP	ეროვნული პარკი
PA	დაცული ტერიტორია
PL	დაცული ლანდშაფტი
UNDP	გაეროს განვითარების პროგრამა
WWF	ბუნების დაცვის მსოფლიო ფონდი

1 შესავალი

ფინანსური მდგრადობა არის კონკრეტული დაცული ტერიტორიის და მთლიანად დაცული ტერიტორიების სისტემის უნარი დააკმაყოფილოს მისი ფინანსური საჭიროებები აწმყოში და მომავალში, დაცული ტერიტორიის მართვის დადგენილი მიზნებისთვის, ზიანის მიყენების გარეშე. დაფინანსება დაცული ტერიტორიების ფუნქციური სისტემის შექმნისთვის საჭირო მრავალ კომპონენტთა შორის მხოლოდ ერთ-ერთია, მაგრამ არასათანადო ფინანსური დახმარება ხშირად გადამწყვეტ როლს ასრულებს მნიშვნელოვანი ბუნებრივი რესურსების კარგვასა და დეგრადაციაში, რადგან იგი ზღუდავს დაცული ტერიტორიების მართვის ეფექტიანობას. არასაკმარისი დაფინანსება ხშირად ნიშნავს, რომ დაცული ტერიტორიების სისტემაში არ არის სათანადო რაოდენობის თანამშრომელი, აღჭურვილობა ან/და მართვისთვის საჭირო სხვა ატრიბუტები, რის შედეგადაც დაცული ტერიტორიები ვერ ახერხებენ დასახული მიზნების მიღწევას და მათი უფლებამოსილების განხორციელებას.

დაცული ტერიტორიის მართვისთვის საჭირო დაფინანსების რაოდენობის ზუსტი განსაზღვრა მნიშვნელოვანი ნაბიჯი არის სათანადო ფინანსური დასაბუთებისთვის, რამაც ხელი უნდა შეუწყოს კოსერვაციის მიზნების მიღწევას. ბევრ ქვეყანაში დაცული ტერიტორიების მიმდინარე ბიუჯეტები და გადასახდელები ბევრად ნაკლებია ფაქტობრივად საჭირო დაფინანსებაზე, რომელიც ოპტიმალური და ზოგ შემთხვევაში, თვით საბაზისო მართვისთვის არის საჭირო, რომელმაც ბიომრავალფეროვნების დონის შენარჩუნება ან გაუმჯობესება უნდა უზრუნველყოს.

2017 წელს, გაეროს ფინანსური მდგრადობის შეფასების სისტემის (FSSC) გამოყენებით დადგინდა, რომ საქართველოში დაცული ტერიტორიების სისტემის საბაზისო მართვისთვის 11,08 მილიონი აშშ დოლარი არის საჭირო, ხოლო ოპტიმალური მართვისთვის - 16,62 მილიონი აშშ დოლარი, რომელიც მოიცავს ადამიანური რესურსების, საქმიანობისა და კაპიტალურ დაბანდებებზე (არაფინანსური აქტივების ზრდაზე) გაწეულ სახსრებს.² თუმცა, FSSC-ის საფუძველზე გაკეთებული ფინანსური საჭიროებების შეფასება საკმარისად სრული და ზუსტი არ იყო, რადგან ფაქტობრივი ფინანსური მდგომარეობის გაანგარიშება ნაწილობრივ დაეფუძნა არასრულყოფილ მონაცემებს, ხოლო მართვის ფინანსურ საჭიროებათა შეფასება არასრულყოფილად შემუშავებული და ჰარმონიზებული მეთოდოლოგიის გამოყენებით მოხდა. მთლიანობაში ეს ყველაფერი განხორციელდა დაინტერესებულ მხარეებთან სიდრმისეული კონსულტაციების გარეშე. კავკასიის ბუნების ფონდი და დაცული ტერიტორიების სააგენტო, როგორც ასეთი, შეთანხმდნენ, რომ FSSC-ის შეფასება ვერ იქნებოდა მიზნობრივი მდგრადი დაფინანსების გეგმების განვითარებისა და აქტივობების განხორციელების საფუძველი, რომლებსაც დამატებითი შემოსავლები უნდა მოეზიდა.

სწორედ ამის გათვალისწინებით მოითხოვა კავკასიის ბუნების ფონდმა ამ შეფასების გაკეთება. შეფასებას უნდა განესაზღვრა შემდეგი: საქართველოს დაცული ტერიტორიების სისტემის მიმდინარე და ერთჯერადი (კაპიტალური) ინვესტირების ხარჯი (არაფინანსური აქტივების გაზრდის თანხა) - ამჟამად არსებული ფინანსები და შეფასებით დადგენილი ფინანსური საჭიროებები საბაზისო და ოპტიმალური მართვისთვის - რვა შერჩეულ დაცულ ტერიტორიაზე ჩატარებული ჩაღრმავებული ფინანსური ანალიზის საფუძველზე, რომელიც ჩატარდებოდა ერთიანი მეთოდოლოგიისა და ფინანსური დაგეგმვის ნიმუშების გამოყენებით, ეროვნული კანონმდებლობის მოთხოვნებისა და საუკეთესო საერთაშორისო პრაქტიკის შესაბამისად.

² საბაზისო და ოპტიმალური მართვის სცენარების განამრტება იხ. ქვემოთ, 2.1 განყოფილებაში.

ეს შეფასება არის კომპონენტი გაეროს განვითარების პროგრამის/გლობალური გარემოსდაცვითი ფონდის (UNDP/GEF) პროექტისა „საქართველოში დაცული ტერიტორიების სისტემის ფინანსური მდგრადობის გაძლიერება“, რომელიც ტექნიკური დახმარების ხუთწლიანი პროექტია. მას აფინანსებს გაეროს გარემოსდაცვითი ფონდი საქართველოში გაეროს განვითარების პროგრამის წარმომადგენლობის მეშვეობით, გლობალური გარემოსდაცვითი ფონდის ბიომრავალფეროვნების ოპერატიული პროგრამის რესურსებიდან.

ეს შეფასება მხოლოდ ფინანსურ საჭიროებებზე არის მიმართული. თუმცა, ცხადია, რომ დამატებითი ფონდები უცილობლად ვერ იქნება საკმარისი დაცული ტერიტორიების სისტემის გაუმჯობესებული მართვის მისაღწევად. დაფინანსების ხელმისაწვდომობასთან ერთად მრავალი სხვა ფაქტორია გასათვალისწინებელი, მაღალი დონის პოლიტიკური ნების, მხარდამჭერი პოლიტიკისა და სამართლებრივი ჩარჩოს ჩათვლით, რომელიც ითვალისწინებს დაცული ტერიტორიების წინაშე მდგარი საფრთხეების წინააღმდეგ ბრძოლას და რომელიც ოპტიმალურად ხორციელდება. ასევე მნიშვნელოვანია თანამშრომელთა შესაძლებლობები და მოტივაცია, კარგი ურთიერთობები მეზობელ თემებთან - რომლებიც ზოგადად მზად არიან თანამშრომლობისთვის და სხვა ფაქტორები. ეს შეფასება ასევე არ განიხილავს საჭირო დამატებითი დაფინანსების პოტენციური წყაროების საკითხს. გაეროს განვითარების პროგრამის/გლობალური გარემოსდაცვითი ფონდის (UNDP/GEF) იმავე პროექტის ფარგლებში ცალკე კეთდება ფინანსური შესაძლებლობების ანალიზი შერჩეული ფინანსური ინსტრუმენტებისთვის, რომლებსაც ამ მიმართებით შესაბამისი პოტენციალი აქვთ. გარდა ამისა, ახლახანს ჩატარდა წინასწარი კვლევა იმ აქტივობების, რომლებსაც შემოსავლების გენერირება შეუძლიათ. კვლევა მიზანმიმართული იყო ტურიზმზე და მასში ჩართული იყო შერჩეული დაცული ტერიტორიები, კერძოდ, მტირალასა და მაჭახელას ეროვნული პარკები, ხოლო ანალოგიური კვლევა მიმდინარეობს ბორჯომ-ხარაგაულის ეროვნული პარკისა და ჯავახეთის დაცული ტერიტორიისთვის.

2 მეთოდი

პროექტი დაიწყო სკოპინგისა და საწყისი მოკვლევის ფაზით, რომელმაც საფუძვლი მოამზადა ფინანსური ანალიზის ფაზისთვის, რომლის შედეგიც გახდა ფინანსურ საჭიროებათა შეფასება (FNA).

2.1 სკოპინგისა და საწყისი მოკვლევის ფაზა

სკოპინგისა და საწყისი მოკვლევის ფაზა შემდეგ ძირითად აქტივობებს მოიცავდა:

- ტექნიკური დავალების განმარტება;
- დოკუმენტების განხილვა, გაეროს ფინანსური მდგრადობის შეფასების სისტემის (FSSC), შერჩეული დაცული ტერიტორიების მართვის გეგმებისა და მართვის დაგეგმარებისთვის განსაზღვრული ეროვნული გაიდლაინების ჩათვლით;
- დაცული ტერიტორიების სისტემის და კონკრეტული დაცული ტერიტორიების საწყისი საბიუჯეტო მონაცემების შეგროვება, განხილვა და ანალიზი. იგი უპირატესად დაეფუძნა მონაცემებს, რომლებიც წარმოადგინეს დაცული ტერიტორიების სააგენტომ და კავკასიის ბუნების დაცვის ფონდმა, ასევე, შესაბამის შემთხვევებში, არასამთავრობო ორგანიზაციებმა;
- ფინანსურ საჭიროებათა შეფასების საერთაშორისო სახელმძღვანელო დოკუმენტების მიმოხილვა, კერძოდ, დოკუმენტების, რომლებიც მომზადებულია კონსერვაციის ფინანსური ალიანსის და გაეროს განვითარების პროგრამის ფარგლებში, ასევე, შესაბამისი საერთაშორისო მაგალითები;
- დაცული ტერიტორიების სააგენტოსა და სხვა დაინტერესებული მხარეების ჩართვა, უპირველეს ყოვლისა, საწყისი სამუშაო შეხვედრის მეშვეობით.

საწყისი სამუშაო შეხვედრა ჩატარდა დაინტერესებული მხარეებისთვის ფინანსურ საჭიროებათა შეფასების კონცეფციის წარდგენის მიზნით, მისი პროცესების, პროცედურებისა და მეთოდოლოგიის ჩათვლით (სამუშაო შეხვედრის დღის წესრიგი და დამსწრეთა სია მოცემულია დანართებში #1 და #2). ეს სამუშაო შეხვედრა, ასევე გამოყენებულ იქნა დაინტერესებულ მხარეთა გამოცდილებისა და პრობლემების შესახებ თავდაპირველი ინფორმაციის მისაღებად, რათა ხელი შეწყობოდა პროექტის ფინანსური მოდელის დაზუსტებას, რომელიც საფუძვლად დაედო ფინანსურ საჭიროებათა ანალიზს. ხაზგასმით იქნა მითითებული ფინანსურ საჭიროებათა ანალიზის დაკავშირების მნიშვნელობაზე არსებული მართვისა და ოპერატიულ გეგმებთან, ასევე, იმ გადაწყვეტ როლზე, რომელსაც დაცული ტერიტორიების მენეჯერები და დაინტერესებული მხარეები ასრულებენ.

ფინანსურ საჭიროებათა შეფასებაში მოცემულია ფინანსური საჭიროებები (1) საბაზისო მართვის და (2) ოპტიმალური მართვის სცენარებისთვის, რომლებიც შემდეგნაირად არის განსაზღვრული:

1. **საბაზისო მართვის სცენარი** (საბაზისო დონე) არის დაფინანსების მინიმალური დონე, რომელიც საჭიროა კონსერვაციის ძირითადი პროგრამების მიმდინარეობისთვის და ამავდროულად, აკმაყოფილებს პროგრამის მოთხოვნებს დაცულ ტერიტორიებზე ეკოსისტემების ფუნქციონირების შენარჩუნების კუთხით.

2. **ოპტიმალური მართვის სცენარი** (ოპტიმალური დონე) არის დაფინანსების იდეალური დონე, რომელიც საჭიროა ყველა პროგრამის განსახორციელებლად, რათა დაცულ ტერიტორიებზე მიღწეულ იქნეს და შენარჩუნდეს ეკოსისტემების ფუნქციონირება. ოპტიმალური დონე აღწერს პროგრამის იდეალურ მდგომარეობას, როდესაც არსებობს ამ მდგომარეობის მისაღწევად აუცილებელი ყველა ფინანსური საშუალება, პერსონალი, აღჭურვილობა და სხვა რესურსი. მისი მეშვეობით უზრუნველყოფილი იქნებოდა დაცულ ტერიტორიებზე მოკლე, საშუალო და

გრძელვადიანი მიზნების მიღწევა უმაღლესი დონის ეკოლოგიური, სოციალური და ეკონომიკური სტანდარტების შესაბამისად.“ (ფლორესი და სხვები, 2008).

ამრიგად, მართვის ეს სცენარები მართვის პრიორიტეტებს, აუცილებელ პროგრამებსა და აქტივობებს მიჯნავს იმ პროგრამებსა და აქტივობებისაგან, რომლებიც ასევე მნიშვნელოვანია, მაგრამ გადამწყვეტი არ არის საბაზისო მოვლა-შენარჩუნებისთვის. ეს სცენარები განხილულ იქნა დაცული ტერიტორიების მენეჯერებთან და დაინტერესებულ მხარეებთან, რათა მაქსიმალური თანხმობისთვის მიეღწიათ ქართულ კონტექსტში მათი მნიშვნელობის საკითხზე.

საწყისი ფაზისა და სკოპინგის მეშვეობით შესაძლებელი გახდა ფინანსურ საჭიროებათა მოდელის და ფინანსური ანალიზის ფაზაში მონაცემთა შეგროვების მეთოდოლოგიის პირველი ვერსიის შემუშავება.

2.2 ფინანსური ანალიზის ფაზა

ფინანსური ანალიზის ფაზაში გამოყენებულ იქნა ნაბიჯ-ნაბიჯ მიდგომა, რომელიც შემდეგ ამოცანებსა და აქტივობებს მოიცავდა:

ფინანსურ საჭიროებათა შეფასების ფარგლებში შეგროვდა ინფორმაცია დაცული ტერიტორიების არსებული მართვის გეგმების შესახებ, რომლებსაც თან დაერთო დაცულ ტერიტორიათა მენეჯერების მიერ მიწოდებული მონაცემები. არსებული პრაქტიკის შესაბამისად, იგი ეფუძნება პროგრამულ მიდგომას, რომელსაც დაცული ტერიტორიების სააგენტო ბიუჯეტის ფორმირების პროცესში იყენებს (დამატებითი დეტალები იხ. განყოფილებაში **#Error! Reference source not found.**).

სადაც შესაძლებელი იყო, ფინანსურ საჭიროებათა შეფასება დაეყრდნო მინიმალურ სტანდარტებს ან მოთხოვნებს მართვის თითოეული სცენარისთვის. ისინი მიუთითებენ, მაგალითად, საშტატო ერთეულებზე, ტექნიკურ აღჭურვილობაზე, ინფრასტრუქტურასა და სხვა ელემენტებზე, რომლებიც ჩვეულებრივ დაცული ტერიტორიის მართვის ნებისმიერი სცენარისთვის არის საჭირო. ფინანსურ საჭიროებათა შეფასებისთვის შემუშავდა დაფინანსებისა და გადასახდელების გაანგარიშების საერთო მოდელი,

რომელმაც უზრუნველყო კონკრეტული სტრუქტურა ფინანსურ საჭიროებათა შეფასებისთვის. სამომავლოდ ამ მოდელის გამოყენება ანალოგიური ხასიათის ნებისმიერ პროცესში იქნება შესაძლებელი.

ფინანსურ საჭიროებათა დეტალური შეფასება გაკეთდა შემდეგი რვა დაცული ტერიტორიისთვის:

1. ბორჯომ-ხარაგაულის ეროვნული პარკი;
2. ვაშლოვანის დაცული ტერიტორიები;
3. თუშეთის დაცული ტერიტორიები;
4. ლაგოდეხის დაცული ტერიტორიები;
5. მტირალას ეროვნული პარკი;
6. ჯავახეთის დაცული ტერიტორიები;
7. მაჭახელას ეროვნული პარკი;
8. თუშეთის დაცული ლანდშაფტი.

ეს დაცული ტერიტორიები კარგად ასახავს დაცული ტერიტორიების ტიპების, ჰაბიტატებისა და ლანდშაფტების მრავალსახეობას, ასევე, გეოგრაფიულ გავრცელებას (საქართველოს დაცული ტერიტორიების რუკა იხ. სურათზე ან დანართში #3). ფინანსურ საჭიროებათა გაანგარიშებები შემდეგ გამოყენებულ იქნა ქვეყნის ყველა დაცულ ტერიტორიაზე ფინანსურ საჭიროებათა ექსტრაპოლირებისთვის. არ განხილულა და არც შეფასებულა სათავო ოფისის გადასახდელების პოტენციური ზრდა, როგორცაა, ადამიანური რესურსების მართვის შესაძლებლობათა გაფართოების აუცილებლობა. ასეთი ზრდა მოსალოდნელი უფრო მაშინ იქნება, თუ მოხდება კონკრეტული დაცული ტერიტორიების დაფინანსების საგულისხმო ზრდა. ყველა ფულადი თანხა მითითებულია ლარში, ხოლო ზოგიერთი მათგანი - აშშ დოლარში, გაცვლის კურსით 3,2 ლარი = 1 აშშ დოლარს.

მოხსენების დანარჩენი ნაწილი შემდეგნაირად არის სტრუქტურირებული:

- მე-3 განყოფილებაში მოცემულია დაცული ტერიტორიის დაფინანსების საერთო კონტექსტი;
- მე-4 განყოფილებაში ცალ-ცალკე არის მოცემული რვა შერჩეული დაცული ტერიტორიის ფინანსურ საჭიროებათა შეფასების შედეგები;
- მე-5 განყოფილება ეფუძნება თითოეული დაცული ტერიტორიის შედეგებს, რათა მოხდეს დაცული ტერიტორიების მთლიანი სისტემის ფინანსურ საჭიროებათა პროგნოზირება;
- მე-6 განყოფილება არის შემჯამებელი განყოფილება.

3 დაცული ტერიტორიების დაფინანსების კონტექსტი

საქართველოს დაცული ტერიტორიების საერთო ფინანსური კონტექსტი მნიშვნელოვანი საინფორმაციო წყარო არის დაცული ტერიტორიების ფინანსურ საქმიანობათა შეფასებისთვის. ამის გათვალისწინებით, ამ განყოფილებაში მოკლედ არის განხილული დაცული ტერიტორიების სააგენტოს საბიუჯეტო პროცესი, ბიუჯეტის და გადასახდელების რაოდენობა და შემოსავლები.

3.1 საბიუჯეტო პროცესი

საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის მინისტრის 2014 წლის #110 ბრძანების მე-10 მუხლი ეხება მენეჯმენტის გეგმის პროგრამებს და ის გამოიყენება პროგრამული ბიუჯეტირების პროცესის დროს, რომელიც დღეისათვის გამოიყენება დაცული ტერიტორიების სააგენტოს მიერ. სამინისტროში და სახელმწიფო ბიუჯეტში დაცული ტერიტორიების საქმიანობა მოქცეულია შემდეგი სახელწოდების ქვეშ: დაცული ტერიტორიების სისტემის პროგრამის ჩამოყალიბება და მართვა. მასში გამოყოფილია სამი ძირითადი პროგრამა/ქვეპროგრამა და ცხრა ქვეპროგრამა/აქტივობა:

1. დაცული ტერიტორიების რეგულირება და მართვა:

ა) დაცული ტერიტორიის ადმინისტრაციის განვითარება.

2. დაცული ტერიტორიების დაცვა და რესურსების მართვა:

ა) ხანძრებით, მავნებლებითა და დაავადებებით და სხვა ბუნებრივი ფენომენებით გამოწვეული რისკების მართვა;

ბ) დაცული ტერიტორიის ბიომრავალფეროვნების კონსერვაცია და საქმიანობების შემთხვევაში, აღდგენა;

გ) დაცული ტერიტორიაზე უკანონო შეღწევის, დაცული ტერიტორიის ბუნებრივი რესურსების უკანონო გამოყენების ან სხვა უკანონო საქმიანობების წინააღმდეგ დაცვა;

დ) დაცული ტერიტორიის ძირითადი ღირებულებების, მათ შორის ბიომრავალფეროვნების მდგომარეობისა და ტენდენციების მონიტორინგი;

ე) დაცული ტერიტორიების ბუნებრივი რესურსების მდგრადი გამოყენება.

3. ეკოტურიზმის განვითარება და საზოგადოებასთან ეფექტური კომუნიკაცია:

ა) გარემოსდაცვითი განათლება;

ბ) საზოგადოებასთან ურთიერთობა;

გ) ეკოტურიზმი.

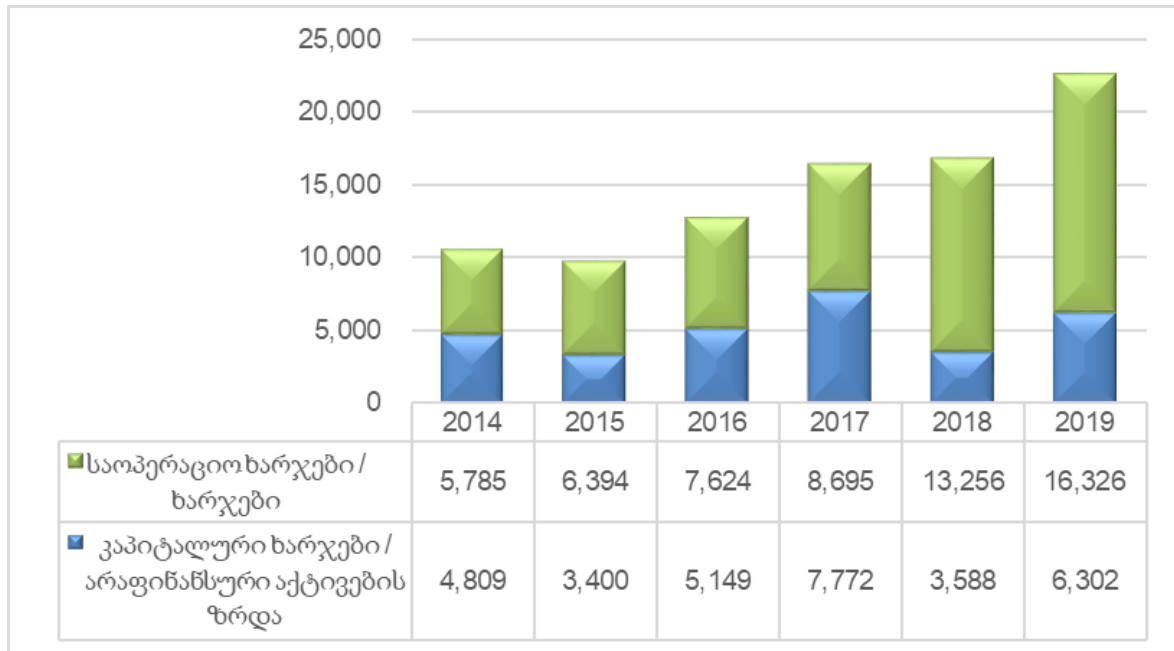
გარდა ამისა, გრძელვადიანი დონორული ფონდებით ხდება შემდეგი პროგრამების/ქვეპროგრამების დაფინანსება:

- დაცული ტერიტორიების განვითარება - კავკასიის ბუნების ფონდი (CNF)
- ბუნების დაცვის პროგრამა „სამხრეთი კავკასია - საქართველო (ეკორეგიონული პროგრამა საქართველოში)“ - გერმანიის რეკონსტრუქციის საკრედიტო ბანკი (KfW)

3.2 გადასახდელები

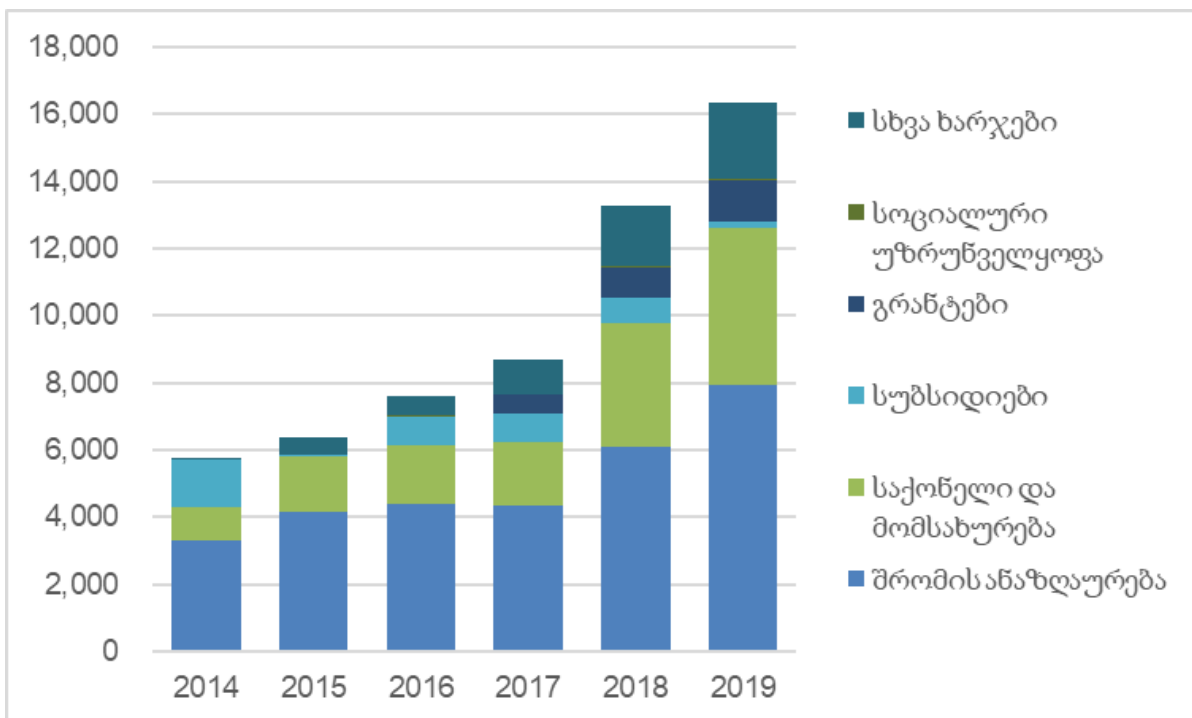
2019 წლისთვის, დაცული ტერიტორიების სააგენტოში, დაცული ტერიტორიების სისტემის მართვისთვის განკუთვნილი გადასახდელების ჯამური ოდენობა 22,63 მილიონ ლარამდე (7,07 აშშ დოლარი) გაიზარდა, რაც 2014 წლის გაორმაგებულ გადასახდელებზე მეტია (იხ. სურათი #3-1). ამ გადასახდელების დაახლოებით 72% საოპერაციო ხარჯები იყო, ხოლო დანარჩენი კაპიტალურ ხარჯებს (არაფინანსური აქტივების ზრდას) მოხმარდა. იგი მოიცავს დაცული ტერიტორიების სააგენტოს გადასახდელებს, როგორც მისი თბილისის სათავო ოფისისთვის, ისე მისი ცალკეული დაცული ტერიტორიებისთვის.

სურათი #3-1. დაცული ტერიტორიების სააგენტოს წლიური გადასახდელები, დაყოფილი საოპერაციო და კაპიტალურ ხარჯებად (არაფინანსური აქტივების ზრდად), '000 ლ

სურათი #3-2-ზე ნაჩვენებია საოპერაციო ხარჯების სტრუქტურა უჩვენებს, რომ დაცული ტერიტორიების სააგენტოს საოპერაციო ხარჯების ძირითად ნაწილს შეადგენს 573 თანამშრომლისთვის გადახდილი ხელფასი, ხოლო მომდევნო ადგილი უკავია საქონელსა და მომსახურებაზე გაწეულ ხარჯებს.

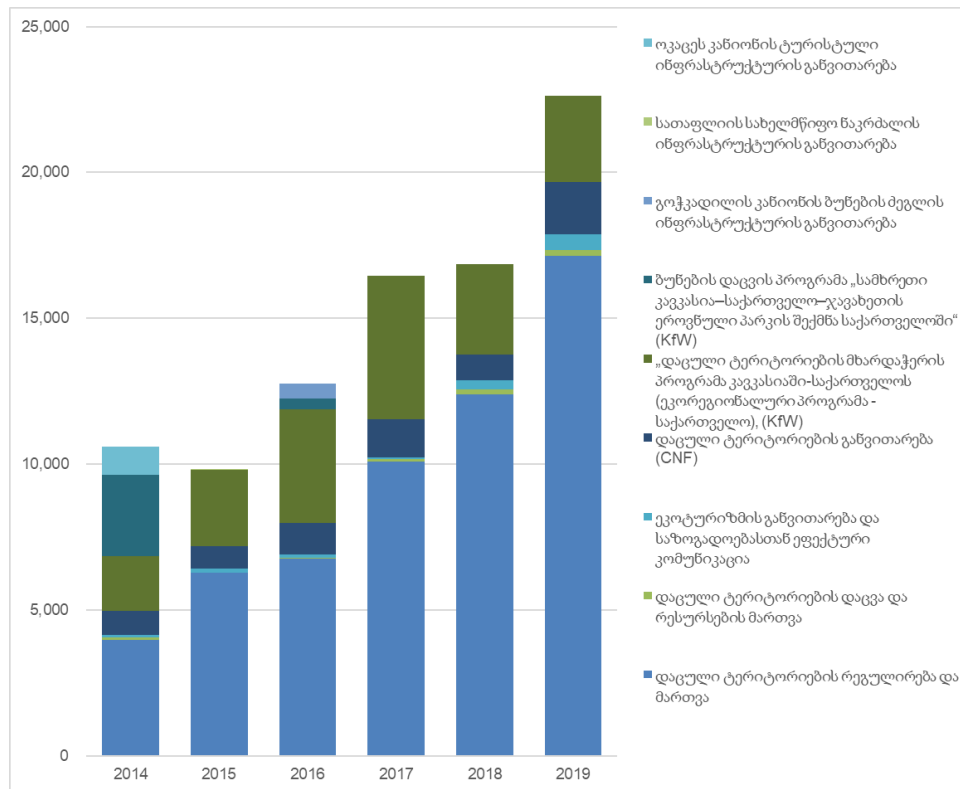
სურათი #3-2. დაცული ტერიტორიების საოპერაციო ხარჯების სტრუქტურა '000 ლ

„დაცული ტერიტორიების რეგულირება და მართვა“ ქვეპროგრამა ყველაზე გამორჩეული ქვეპროგრამა იყო და 2019 წელს მან ჯამური გადასახდელების 76% შეადგინა. მომდევნო ადგილები ეკავა „დაცული ტერიტორიების მხარდაჭერის პროგრამა კავკასიაში-საქართველოს (ეკორეგიონალური პროგრამა - საქართველო)“ ქვეპროგრამას და

კავკასიის ბუნების ფონდის პროგრამას „დაცული ტერიტორიების განვითარება (CNF)“ ქვეპროგრამას (იხ. სურათი #3-3).

სურათი #3-3. დაცული ტერიტორიების სააგენტოს ჯამური გადასახდელები ქვეპროგრამის მიხედვით '000 ლ

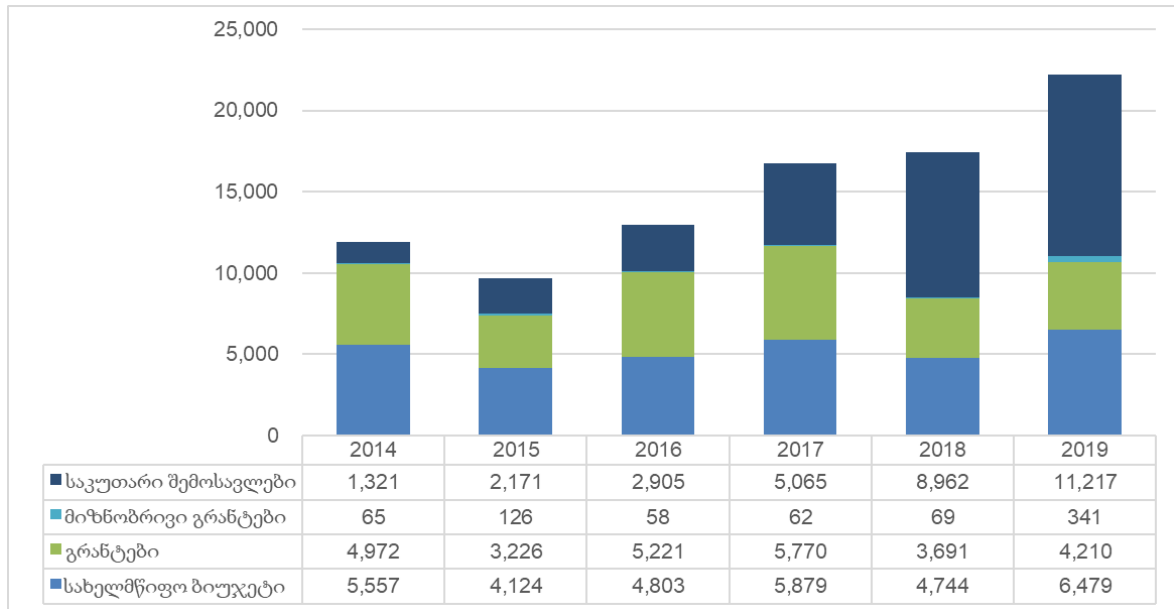
3.3 შემოსავლები

დღეისათვის დაცული ტერიტორიების სააგენტო შემოსავლების გენერირებას შემდეგი წყაროებიდან ახდენს:

- საკუთარი შემოსავლები;
- სახელმწიფო ბიუჯეტი;
- გრანტები, ძირითადად დონორებისგან, როგორცაა, კავკასიის ბუნების ფონდი (CNF) და გერმანიის რეკონსტრუქციის საკრედიტო ბანკის (KfW);
- მიზნობრივი გრანტები

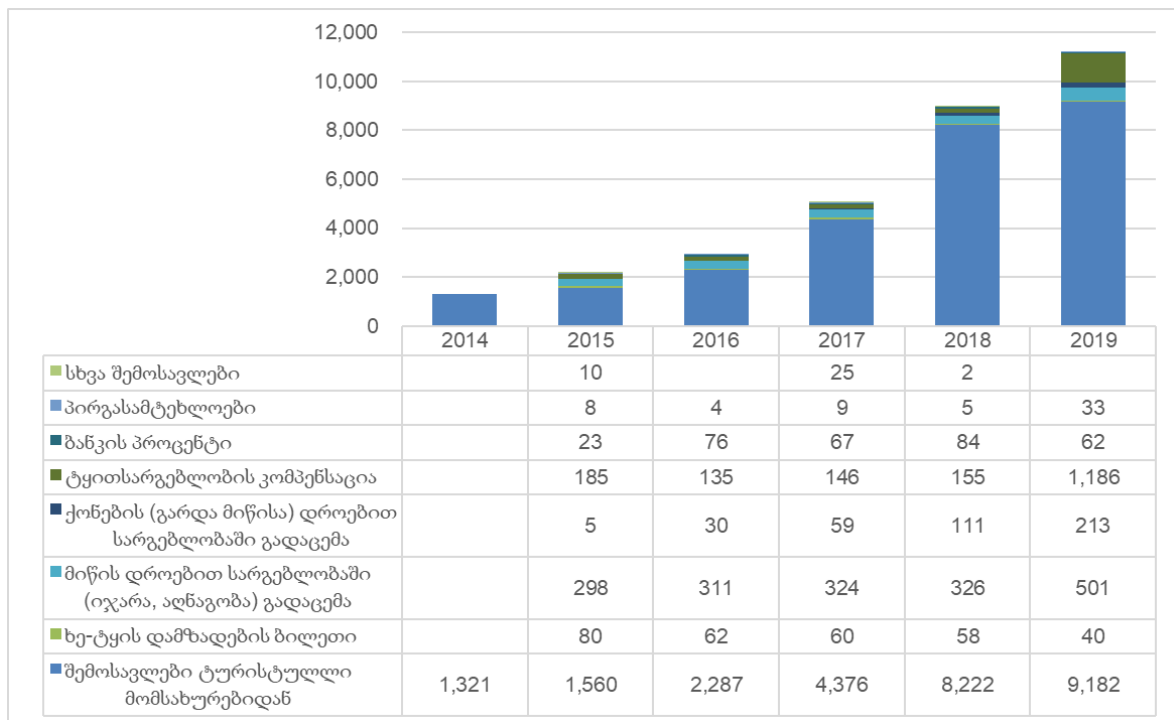
სურათი #3-4 უჩვენებს შემოსავლების ოდენობას ბოლო ხუთი წლის განმავლობაში. 2014 წლიდან 2019 წლამდე პერიოდში: საკუთარი შემოსავლები საგულისხმოდ გაიზარდა 1,32 მილიონი ლარიდან 11,22 მილიონ ლარამდე (მთლიანი რაოდენობის 50%); სახელმწიფო ბიუჯეტით გათვალისწინებული ასიგნებები ასევე გაიზარდა, მაგრამ მცირედი ნაწილით - 5,56 მილიონი ლარიდან 6,48 მილიონ ლარამდე (მთლიანი რაოდენობის 29%); გრანტები შემცირებულ იქნა 4,97 მილიონი ლარიდან 4,21 მილიონ ლარამდე (მთლიანი რაოდენობის 19%); მიზნობრივი გრანტები, რომლებსაც უმცირესი წილი უკავიათ შემოსავლებში - გაიზარდა 0,07 მილიონი ლარიდან 0,34 მილიონ ლარამდე (მთლიანი რაოდენობის 2%).

სურათი#3-4: დაცული ტერიტორიების სააგენტოს შემოსავლები წყაროების მიხედვით, '000 ლ

საკუთარ შემოსავლებს შორის დომინირებს ტურიზმი, რომელმაც 2019 წელს 9,18 მილიონი ლარი შეადგინა. მომდევნო ადგილი უკავია ტყითსარგებლობის კომპენსაციებს (1,19 მილიონი ლარი), მიწის დროებით სარგებლობაში (იჯარა, აღნაგობა) გადაცემიდან მიღებულ შემოსავლებს (0,50 მილიონი ლარი), ქონების (გარდა მიწისა) დროებით სარგებლობაში გადაცემიდან მიღებულ შემოსავლებს, ხე-ტყის დამზადების ბილეთების რეალიზაციიდან მიღებული შემოსავლებს, ბანკის პროცენტს, ჯარიმებს და სხვა შემოსავლებს (იხ. სურათი #3-5).

სურათი #3-5: დაცული ტერიტორიების სააგენტოს საკუთარი შემოსავლები თითოეული კატეგორიის მიხედვით, '000 ლ

4 თითოეული დაცული ტერიტორიის ფინანსური საჭიროებები

მომდევნო განყოფილებებში განხილულია რვა სამიზნე დაცული ტერიტორიისთვის ჩატარებული ფინანსურ საჭიროებათა შეფასების შედეგები, რომლებიც ექსელის ფორმატში სპეციალურად შექმნილ ფინანსურ მოდელს ეფუძნება. დანართი #3 უფრო დეტალურად აღწერს ყოველი დაცული ტერიტორიის ფინანსურ საჭიროებათა კომპონენტებს თითოეული სცენარისთვის, მათი პროგრამებად და ქვეპროგრამებად დაყოფისა და ოპერატიული და კაპიტალური ხარჯების (არაფინანსური აქტივების ზრდის) საჭიროებათა გამიჯვნის ჩათვლით. შედეგებში გამოყენებულია შემდეგი შემოკლებული სახელწოდებები:

- „ადმინისტრაციული პროგრამა“ ნიშნავს „დაცული ტერიტორიების რეგულირება და მართვა“ პროგრამას/ქვეპროგრამას;
- „დაცვისა და მართვის პროგრამა“ ნიშნავს „დაცული ტერიტორიებისა და რესურსების მართვა“ პროგრამას/ქვეპროგრამას;
- „ურთიერთთავსებადი გამოყენების პროგრამა“ ნიშნავს „ეკოტურიზმის განვითარება და საზოგადოებასთან ეფექტური კომუნიკაცია“ პროგრამას/ქვეპროგრამას.

თვით ექსელის მოდელი ბევრად უფრო დეტალურ შედეგებსა და გამწვანებული მონაცემების მაქსიმალურ დონეს უზრუნველყოფს (მიზნობრივი დაცული ტერიტორიების ფინანსურ საჭიროებათა შეფასების უმრავლესობა 100-ზე მეტ ინიდივიდუალური ხარჯის პუნქტს შეიცავს).

2020 წლის მიმართებით ყველა თანხა მოცემულია ლარში, ხოლო მომავალი წლების მიმართებით ინფლაცია გათვალისწინებული არ არის. მომავალში ხელმისაწვდომი ფონდების და შემოსავლების პროგნოზი (ანუ დაფინანსების ან ფონდების საბაზისო დონე) შეფასდა დღეისათვის არსებული ფონდების საფუძველზე და გაკეთდა გამარტივებული დაშვება, რომ, მართალია, ისინი შესაბამისობაში იქნება ინფლაციასთან, მაგრამ რეალურ გამოხატულებაში მათი ზრდა არ მოხდება.

დაცული ტერიტორიების მთლიანი ფინანსური საჭიროებების დაკმაყოფილება მნიშვნელოვან როლს შეასრულებს საფრთხეებისა და გამოწვევების დამძლევაში, შესაძლებლობათა შექმნაში, და შექმნის მართვის ძირითადი ამოცანების მიღწევის საშუალებას, ბიომრავალფეროვნების კონსერვაციის, ტურიზმის განვითარებისა და საზოგადოების მონაწილეობის ჩათვლით. ეს ეხება მართვის ორივე სცენარს, განსაკუთრებით, ოპტიმალური მართვის სცენარს, რომელიც დაცული ტერიტორიების დაფინანსების იდეალურ დონეს ასახავს და რომელსაც შეუძლია მაქსიმალურად გაზარდოს მათი ღირებულება კონსერვაციის მიზნებისთვის და საზოგადოებისთვის.

ფინანსურ საჭიროებათა საერთო ნუსხა მთელი რიგი ინდივიდუალური პუნქტისა და მოქმედებისაგან შედგება, როგორცაა, დამატებითი თანამშრომლების დანიშვნა, უკეთესი კვლევითი სამუშაოები, ტურიზმის ახალი ინფრასტრუქტურა და მრავალი სხვა. საუკეთესო წარმოდგენით ისინი არის ინტეგრირებული და ურთიერთგამაძლიერებელი კომპონენტები.

4.1 ბორჯომ-ხარაგაულის ეროვნული პარკი

ბორჯომ-ხარაგაულის ეროვნულ პარკს 104 933 ჰა უკავია და იგი ქვეყნის ცენტრალურ ნაწილში მდებარეობს. პარკის ტერიტორია ვრცელდება იმერეთის, სამცხე-ჯავახეთისა და შიდა ქართლის რეგიონებზე. იგი ძირითადად შედგება ბუნებრივი ტყის და ალპური და სუბალპური მდელოების ჰაბიტატისაგან. მართვაში 81 მუდმივი და 7 შრომითი ხელშეკრულებით დასაქმებული თანამშრომელი იღებს მონაწილეობას, ხოლო 2018 წელს ტურისტული ვიზიტორების რაოდენობა 62 000 იყო.

#4-1 და #4-2 ცხრილებში მოცემულია მიმდინარე წლისა და გასული ორი წლის განმავლობაში დაცულ ტერიტორიაზე თითოეულ ქვეპროგრამაზე გაწეული გადასახდელები და შემოსავლები წყაროების მითითებით. მიმდინარე წლის საერთო გადასახდელები ბიუჯეტში 2,11 მილიონი ლარის ოდენობით არის განსაზღვრული, ხოლო ამ გადასახდელების დაფინანსება მოსალოდნელია საბიუჯეტო ასიგნებებიდან (920 146 ლარი), სააგენტოს საკუთარი შემოსავლებიდან (212 176 ლარი), ადმინისტრაციის საკუთარი შემოსავლებიდან (445 000 ლარი) და გრანტებიდან (536 292 ლარი კავკასიის ბუნების ფონდიდან).

ცხრილი #4-1. ბორჯომ-ხარაგაულის ეროვნული პარკის ისტორიული და მიმდინარე წლის გადასახდელები, ლ (2018-2020 წლები)

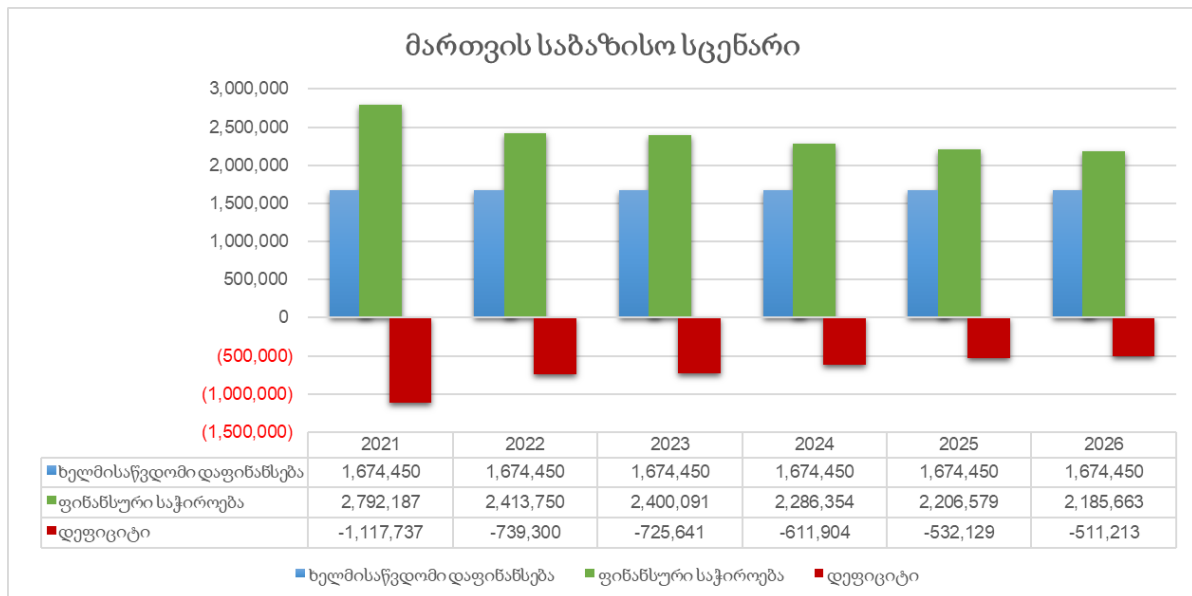
დასახელება	ისტორიული წლები		მიმდინარე წელი
	2018	2019	2020
დაცული ტერიტორიების სისტემის ჩამოყალიბება და მართვა	1,417,584	1,666,626	2,113,614
ხარჯები	1,133,837	1,374,522	1,542,690
არაფინანსური აქტივების ზრდა	283,747	292,104	570,924
ადმინისტრაციული პროგრამა	1,079,195	1,410,647	1,515,178
ხარჯები	1,074,010	1,359,120	1,515,178
არაფინანსური აქტივების ზრდა	5,185	51,527	0
დაცვისა და მართვის პროგრამა	278,562	94,160	81,968
ხარჯები	0	1,833	27,452
არაფინანსური აქტივების ზრდა	278,562	92,327	54,516
ურთიერთთავსებადი გამოყენების პროგრამა	59,827	161,819	516,468
ხარჯები	59,827	13,569	60
არაფინანსური აქტივების ზრდა	0	148,250	516,408

ცხრილი #4-2. ბორჯომ-ხარაგაულის ეროვნული პარკის ისტორიული და მიმდინარე წლის შემოსავლები/დაფინანსების წყაროები, ლ (2018-2020 წლები)

დასახელება	ისტორიული წლები		მიმდინარე წელი
	2018	2019	2020
საშინაო			
სახელმწიფო ბიუჯეტი	605,049	523,825	920,146
საკუთარი შემოსავლები (სააგენტოს)	266,228	340,302	212,176
საკუთარი შემოსავლები (ადმინისტრაციის)	218,298	376,797	445,000
სულ საშინაო	1,089,575	1,269,924	1,577,322
საგარეო			
გრანტები	328,009	396,702	536,292
CNF	268,241	353,935	536,292
TJS	59,768	42,767	
სულ საგარეო	328,009	396,702	536,292
სულ შემოსავლები	1,417,584	1,666,626	2,113,614

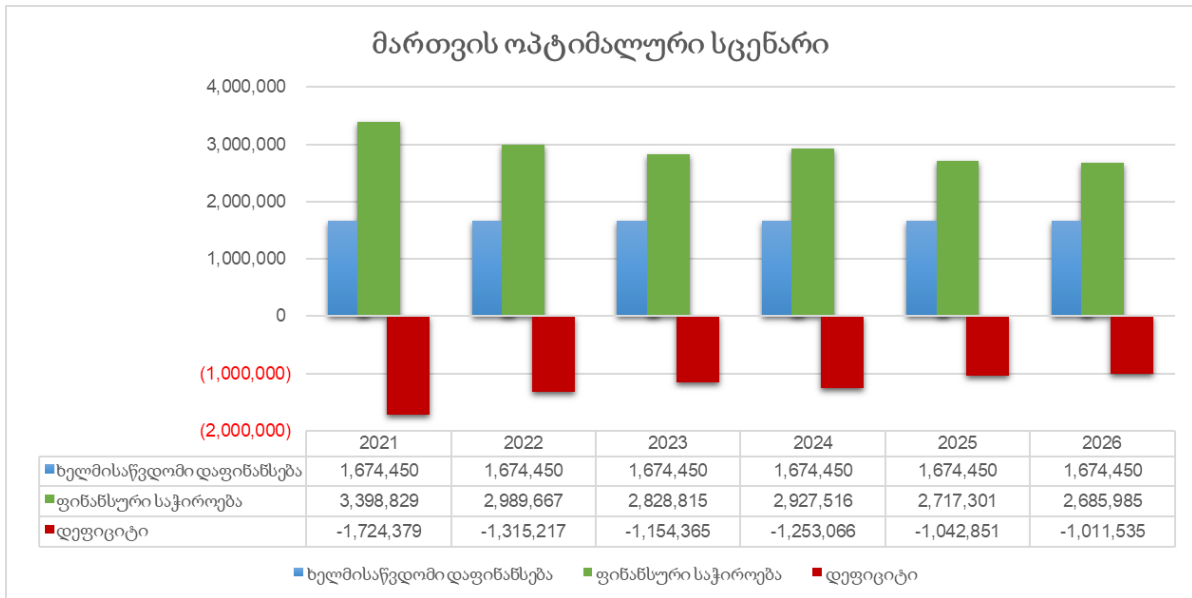
სურათზე #4-1 ნაჩვენებია საბაზისო მართვის სცენარის ფინანსური საჭიროებები შესაძლო ხელმისაწვდომ ფულად სახსრებთან მიმართებით. ფინანსური საჭიროებების ოდენობა იწყება 2,79 მილიონი ლარიდან 2021 წელს და მომდევნო ექვსი წლის განმავლობაში ნაზარდი ჯამით დაახლოებით 14,28 მილიონ ლარს აღწევს. 2021 წელს ფინანსური დეფიციტი იწყება 1,12 მილიონი ლარით და 2026 წლისთვის 0,51 მილიონ ლარამდე მცირდება. ექვსი წლის განმავლობაში იგი დაახლოებით 4,24 მილიონ ლარს შეადგენს, ხოლო ამ დეფიციტის დაფარვისთვის გათვალისწინებულ მისაღებ სახსრებზე დაახლოებით 42%-ით მეტი იქნება საჭირო.

სურათი #4-1. მართვის საბაზისო სცენარის ფინანსური საჭიროებები ხელმისაწვდომ ფინანსურ სახსრებთან მიმართებით ბორჯომ-ხარაგაულის ეროვნული პარკისთვის, უ (2021-2026 წლები)

ოპტიმალური მართვის სცენარის ფინანსური საჭიროებები შესაძლო ხელმისაწვდომ ფულად სახსრებთან მიმართებით ნაჩვენებია სურათზე #4-2. ფინანსური საჭიროებების ოდენობა იწყება 3,4 მილიონი ლარიდან 2021 წელს და მომდევნო ექვსი წლის განმავლობაში ნაზარდი ჯამით დაახლოებით 17,55 მილიონ ლარს აღწევს. 2021 წელს ფინანსური დეფიციტი იწყება 1,72 მილიონი ლარით და 2026 წლისთვის 1.01 მილიონ ლარამდე მცირდება. ექვსი წლის განმავლობაში იგი დაახლოებით 7,5 მილიონ ლარს შეადგენს, ხოლო ამ დეფიციტის დაფარვისთვის გათვალისწინებულ ხელმისაწვდომ ფულად სახსრებზე დაახლოებით 75%-ით მეტი იქნება საჭირო.

სურათი #4-2. მართვის ოპტიმალური სცენარის ფინანსური საჭიროებები ხელმისაწვდომ ფინანსურ სახსრებთან მიმართებით ბორჯომ-ხარაგაულის ეროვნული პარკისთვის, ლ (2021-2026 წლები)

დაცული ტერიტორიის ფინანსური საჭიროებები განსხვავებული პუნქტებისაგან შედგება. თუმცა დაფინანსების გაზრდის გადამწყვეტი ფაქტორები, რომელიც ფინანსური დეფიციტის აღმოფხვრისთვის არის საჭირო, მოიცავს შემდეგს:

- მართვის ორივე სცენარის ფარგლებში კაპიტალდაბანდებები რეინჯერთა სადგურებისთვის, სველი წერტილებისთვის, ტურისტთა თავშესაფრებისთვის, პიკნიკისა და კემპინგის ადგილებისთვის და ხიდებისთვის, ხოლო შედარებით უფრო მაღალი ინტენსივობით - ოპტიმალური მართვის სცენარისთვის (დანართში 5 იხ. დეტალური ინფორმაცია მართვის თითოეული სცენარის ფარგლებში დამატებითი შენობების, ინფრასტრუქტურის და ობიექტების რაოდენობისა და ღირებულების შესახებ, მიმდინარე სიტუაციასთან მიმართებაში).

- სახეობათა გაზრდილი კვლევები და შეფასებები, ეკოლოგიური მონიტორინგის ძალისხმევასთან ერთად, რათა მოხდეს ინფორმირება ბიომრავალფეროვნების გაუმჯობესებული მართვის შესახებ ორივე სცენარისთვის და, უფრო მაღალი ინტენსივობით - ოპტიმალური მართვის სცენარისთვის (ამ ძალისხმევათა ბუნებისა და გადასახდელების შესახებ დამატებითი დეტალები, თითოეული სცენარისთვის, იხ. დანართი 6).

- ამჟამად არსებული 88 თანამშრომლის რაოდენობის გაზრდა 95-მდე საბაზისო მართვის სცენარისთვის და 98-მდე - ოპტიმალური მართვის სცენარისთვის, ხელფასის, აღჭურვილობისა და ზედნადები ხარჯების გათვალისწინებით. თანამშრომელთა რაოდენობის ზრდა უნდა მოხდეს შესაძლებლობათა გაძლიერების შესაბამისი ინიციატივებისა და სხვა აუცილებელი ორგანიზაციული და ინსტიტუციური რეფორმების თანხლებით, რომლებიც განსაზღვრული იქნება მოხსენებებში, რომლებიც მომზადდება UNDP/GEF-ის VI პროექტის ფარგლებში დაცული ტერიტორიების ფინანსური მდგრადობის შესახებ (მაგ. შესაძლებლობათა საჭიროებების ანალიზი და სამოქმედო გეგმა; ბიომრავალფეროვნების მონიტორინგის განყოფილების კვლევა, და ა.შ.)

4.2 ვაშლოვანის დაცული ტერიტორია

ვაშლოვანის დაცულ ტერიტორიას 35 292 ჰექტარი უკავია და იგი ქვეყნის უკიდურეს სამხრეთ-აღმოსავლეთ ნაწილში, კახეთის რეგიონში მდებარეობს. მასში არიდული ლანდშაფტი ჭარბობს, უდაბნოს, ნახევარუდაბნოს, სტეპის, არიდული ტყის მდელოების

და ფოთლოვანი ტყეების ჩათვლით. მართვას ახორციელებს 36 მუდმივი და 8 შრომითი ხელშეკრულებით დასაქმებული თანამშრომელი, ხოლო 2018 წელს ტურისტთა რაოდენობა დაახლოებით 12 400 იყო.

#4-3 და #4-4 ცხრილებში მოცემულია მიმდინარე წლისა და გასული ორი წლის განმავლობაში დაცული ტერიტორიაზე თითოეულ ქვეპროგრამაზე გაწეული გადასახდელები და შემოსავლები თითოეული წყაროების მითითებით. მიმდინარე წლის საერთო გადასახდელები ბიუჯეტში 1 035 525 ლარის ოდენობით არის განსაზღვრული, ხოლო შემოსავლები ამ გადასახდელების დაფინანსებისათვის მოსალოდნელია საბიუჯეტო ასიგნებებიდან (304 600 ლარი), სააგენტოს საკუთარი შემოსავლებიდან (233 396 ლარი), ადმინისტრაციის საკუთარი შემოსავლებიდან (80 000 ლარი) და გრანტებიდან (417 529 ლარი კავკასიის ბუნების ფონდიდან).

ცხრილი #4-3. ვაშლოვანის დაცული ტერიტორიის ისტორიული და მიმდინარე წლის გადასახდელები, ლ (2018-2020 წლები)

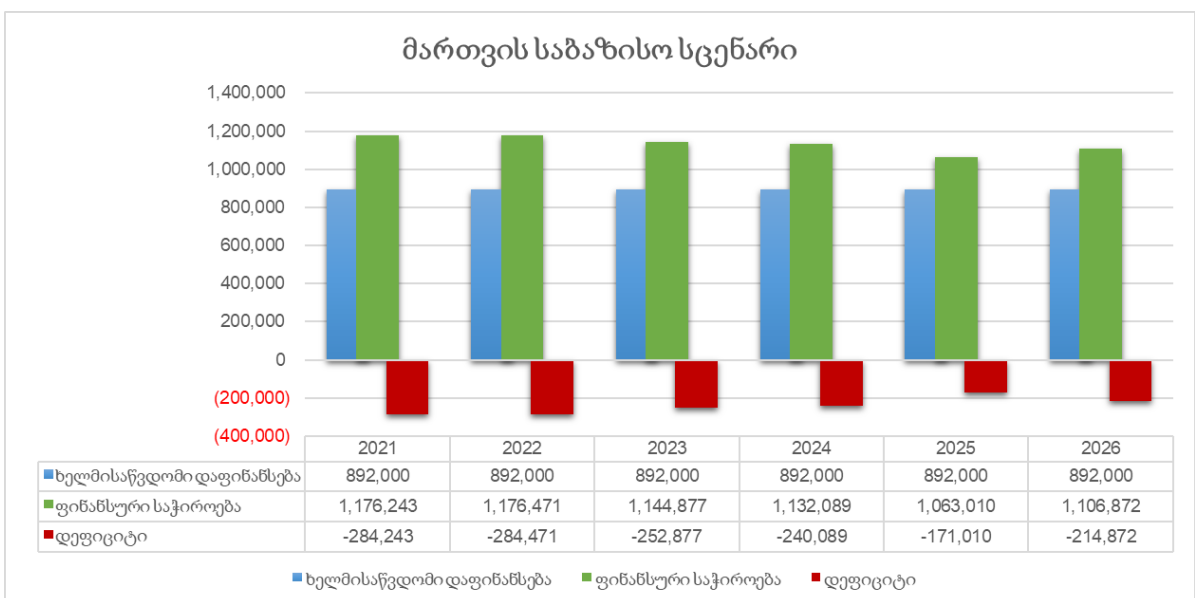
დასახელება	ისტორიული წლები		მიმდინარე წელი
	2018	2019	2020
დაცული ტერიტორიების სისტემის ჩამოყალიბება და მართვა	540,059	1,146,055	1,035,525
ხარჯები	519,487	685,683	823,125
არაფინანსური აქტივების ზრდა	20,572	460,372	212,400
ადმინისტრაციული პროგრამა	519,487	693,294	827,095
ხარჯები	519,487	685,683	779,895
არაფინანსური აქტივების ზრდა	0	7,611	47,200
დაცვისა და მართვის პროგრამა	19,160	52,879	90,430
ხარჯები	0	0	43,230
არაფინანსური აქტივების ზრდა	19,160	52,879	47,200
ურთიერთთავსებადი გამოყენების პროგრამა	1,412	399,882	118,000
ხარჯები	0	0	0
არაფინანსური აქტივების ზრდა	1,412	399,882	118,000

ცხრილი #4-4. ვაშლოვანის დაცული ტერიტორიის ისტორიული და მიმდინარე წლის შემოსავლები/დაფინანსების წყაროები, ლ (2018-2020 წლები)

დასახელება	ისტორიული წლები		მიმდინარე წელი
	2018	2019	2020
საშინაო			
სახელმწიფო ბიუჯეტი	218,962	283,591	304,600
საკუთარი შემოსავლები (სააგენტოს)	143,923	497,263	233,396
საკუთარი შემოსავლები (ადმინისტრაციის)	57,239	77,168	80,000
სულ საშინაო	420,124	858,022	617,996
საგარეო			
გრანტები	119,935	288,033	417,529
CNF	119,935	288,033	417,529
სულ საგარეო	119,935	288,033	417,529
სულ შემოსავლები	540,059	1,146,055	1,035,525

სურათზე #4-3 ნაჩვენებია საბაზისო მართვის სცენარის ფინანსური საჭიროებები შესაძლო ხელმისაწვდომ ფულად სახსრებთან მიმართებით. ფინანსური საჭიროებების ოდენობა იწყება 1,18 მილიონი ლარიდან 2021 წელს და მომდევნო ექვსი წლის განმავლობაში ისინი ნაზარდი ჯამით დაახლოებით 6,8 მილიონ ლარს აღწევს. 2021 წელს ფინანსური დეფიციტი იწყება 0,28 მილიონი ლარით და 2026 წლისთვის 0,21 მილიონ ლარამდე შემცირდება. ექვსი წლის განმავლობაში იგი ნაზარდი ჯამით დაახლოებით 1,45 მილიონ ლარს შეადგენს, ხოლო, ამ დეფიციტის დაფარვისთვის, გათვალისწინებულ მისაღებ სახსრებზე დაახლოებით 27%-ით მეტი იქნება საჭირო.

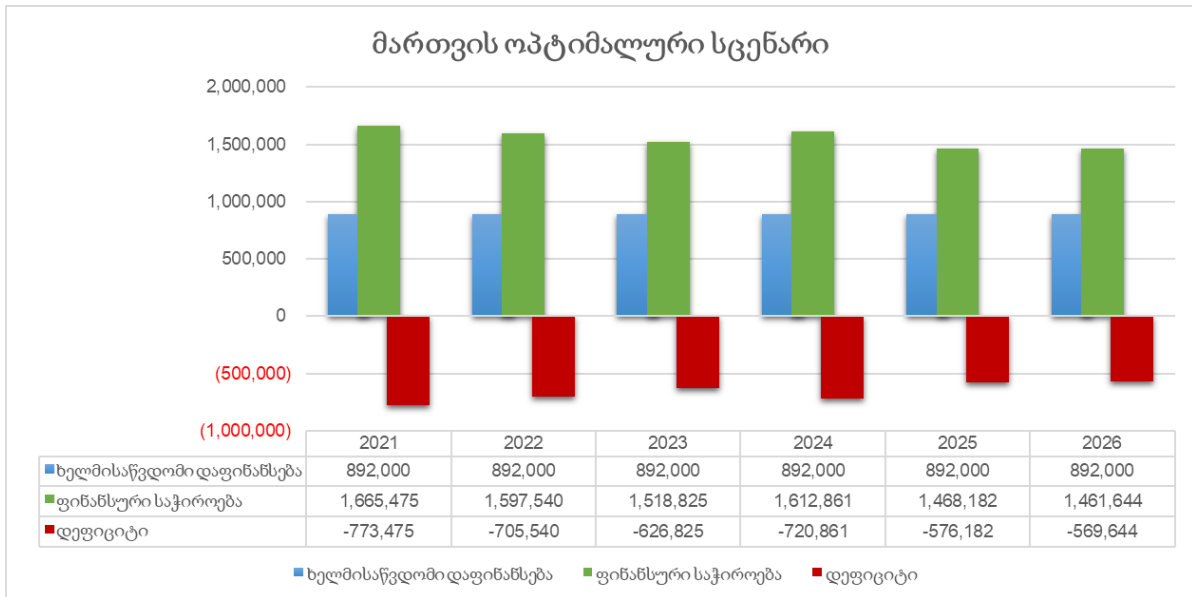
სურათი #4-3. მართვის საბაზისო სცენარის ფინანსური საჭიროებები ხელმისაწვდომ ფინანსურ სახსრებთან მიმართებით ვაშლოვანის დაცული ტერიტორიისთვის, ლ (2021-2026 წლები)

ოპტიმალური მართვის სცენარის ფინანსური საჭიროებები შესაძლო ხელმისაწვდომ ფულად სახსრებთან მიმართებით ნაჩვენებია სურათზე #4-4. ფინანსური საჭიროებების ოდენობა იწყება 1,67 მილიონი ლარიდან 2021 წელს და მომდევნო ექვსი წლის განმავლობაში ნაზარდი ჯამით დაახლოებით 9,32 მილიონ ლარს აღწევს. 2021 წელს

ფინანსური დეფიციტი იქნება 0,77 მილიონი ლარი და 2026 წლისთვის 0,57 მილიონი ლარამდე შემცირდება. ექვსი წლის განმავლობაში იგი ნაზარდი ჯამით დაახლოებით 3,97 მილიონ ლარს შეადგენს, ხოლო, ამ დეფიციტის დაფარვისთვის, გათვალისწინებულ ხელმისაწვდომ ფულად სახსრებზე დაახლოებით 74%-ით მეტი იქნება საჭირო.

სურათი #4-4. მართვის ოპტიმალური სცენარის ფინანსური საჭიროებები ხელმისაწვდომ ფინანსურ სახსრებთან მიმართებით ვაშლოვანის დაცული ტერიტორიისთვის, ლ (2021-2026 წლები)

დაცული ტერიტორიის ფინანსური საჭიროებები განსხვავებული პუნქტებისაგან შედგება. თუმცა დაფინანსების გაზრდის გადამწყვეტი ფაქტორები, რომელიც ფინანსური დეფიციტის აღმოფხვრისთვის არის საჭირო, მოიცავს შემდეგს:

- საბაზისო მართვის სცენარისთვის კაპიტალდაბანდებები რეინჯერთა სადგურებისთვის, ჭაბურღილებისთვის, საპიკნიკე ადგილებისა და სველი წერტილებისთვის (დანართში 5 იხ. დეტალური ინფორმაცია მართვის თითოეული სცენარის ფარგლებში დამატებითი შენობების, ინფრასტრუქტურის და ობიექტების რაოდენობისა და ღირებულების შესახებ, მიმდინარე სიტუაციასთან მიმართებაში).
- სახეობათა გაზრდილი კვლევები და შეფასებები, ეკოლოგიური მონიტორინგის ძალისხმევასთან ერთად, მართვის ორივე სცენარისთვის და უფრო მაღალი ინტენსიობით - ოპტიმალური მართვის სცენარისთვის (ამ ძალისხმევათა ბუნებისა და ხარჯების შესახებ დამატებითი დეტალები თითოეული სცენარისთვის იხ. დანართში 6).
- ამჟამად არსებული 44 თანამშრომლის რაოდენობის გაზრდა 46-მდე ოპტიმალური მართვის სცენარისთვის - ხელფასის, აღჭურვილობისა და ზედნადები ხარჯების გათვალისწინებით. საბაზისო მართვისთვის განსაზღვრული თანამშრომლების რაოდენობა უცვლელი შეიძლება დარჩეს - იმავე რაოდენობით, რამდენიც დღეს არის. თანამშრომელთა რაოდენობის ზრდა უნდა მოხდეს შესაძლებლობათა გაძლიერების შესაბამისი ინიციატივებისა და სხვა აუცილებელი ორგანიზაციული და ინსტიტუციური რეფორმების თანხლებით, რომლებიც განსაზღვრული იქნება სხვა მოხსენებებში, რომლებიც მომზადდება UNDP/GEF-ის VI პროექტის ფარგლებში დაცული ტერიტორიების ფინანსური მდგრადობის შესახებ (მაგ., შესაძლებლობათა საჭიროებების ანალიზი და სამოქმედო გეგმა; ბიომრავალფეროვნების მონიტორინგის განყოფილების კვლევა, და ა.შ.)

4.3 თუშეთის დაცული ტერიტორია

თუშეთის დაცულ ტერიტორიას 82 182 ჰა ფართობი უკავია. იგი ქვეყნის ჩრდილოეთ ნაწილში მდებარებს და ძირითადად ტყისა და მდელოების ჰაბიტატისაგან შედგება. მართვას ახორციელებს 34 მუდმივი და 3 შრომითი ხელშეკრულებით დასაქმებული თანამშრომელით. 2018 წელს ტურისტ-ვიზიტორთა რიცხვმა 16400-ს მიაღწია.

ცხრილებში #ცხრილი #4-5 და #

ცხრილი #4-6 მოცემულია მიმდინარე წლისა და გასული ორი წლის განმავლობაში დაცული ტერიტორიაზე თითოეულ ქვეპროგრამაზე გაწეული გადასახდელები და შემოსავლები წყაროების მითითებით. მიმდინარე წლის საერთო გადასახდელები ბიუჯეტში 833 461 ლარის ოდენობით არის განსაზღვრული, ხოლო შემოსავლები ამ გადასახდელების დაფინანსებისათვის მოსალოდნელია საბიუჯეტო ასიგნებებიდან (263 320 ლარი), სააგენტოს საკუთარი შემოსავლებიდან (224 923 ლარი), ადმინისტრაციის საკუთარი შემოსავლებიდან (19 000 ლარი) და გრანტებიდან (326 218 ლარი კავკასიის ბუნების ფონდიდან).

ცხრილი #4-5. თუშეთის დაცული ტერიტორიის ისტორიული და მიმდინარე წლის გადასახდელები ლ (2018-2020 წლები)

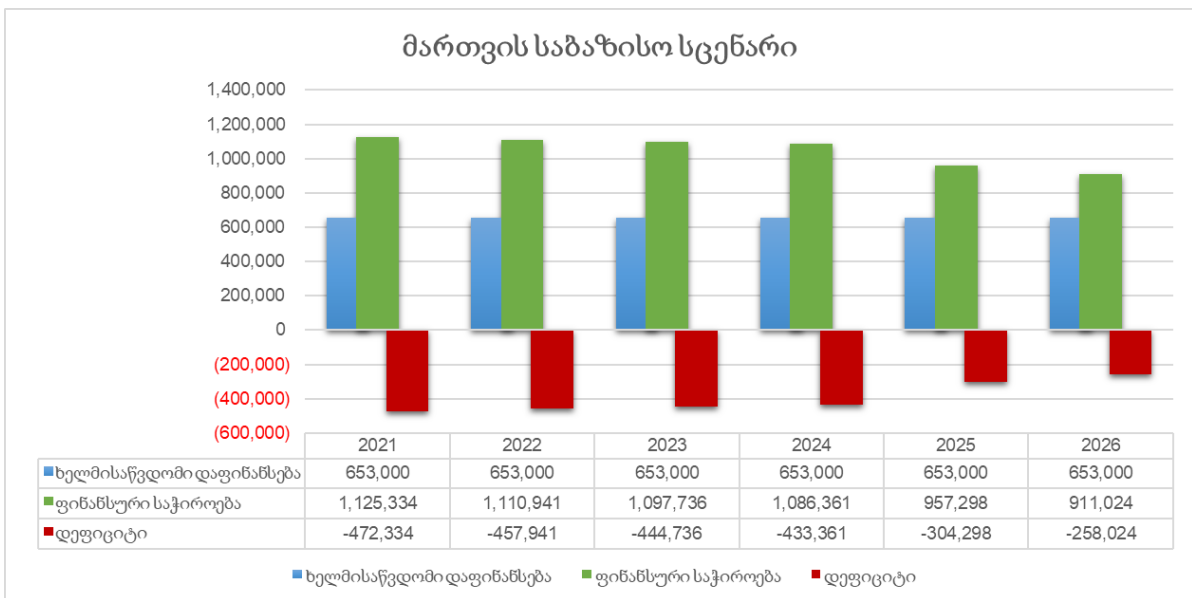
დასახელება	ისტორიული წლები		მიმდინარე წელი
	2018	2019	2020
დაცული ტერიტორიების სისტემის ჩამოყალიბება და მართვა	466,113	621,577	833,461
ხარჯები	453,995	529,206	647,861
არაფინანსური აქტივების ზრდა	12,118	92,371	185,600
ადმინისტრაციული პროგრამა	441,599	531,248	701,501
ხარჯები	439,599	529,206	616,801
არაფინანსური აქტივების ზრდა	2,000	2,042	84,700
დაცვისა და მართვის პროგრამა	5,763	23,319	100,900
ხარჯები	0	0	16,000
არაფინანსური აქტივების ზრდა	5,763	23,319	84,900
ურთიერთთავსებადი გამოყენების პროგრამა	18,751	67,010	31,060
ხარჯები	14,396	0	15,060
არაფინანსური აქტივების ზრდა	4,355	67,010	16,000

ცხრილი #4-6. თუშეთის დაცული ტერიტორიის ისტორიული და მიმდინარე წლის შემოსავლები/დაფინანსების წყაროები, ლ (2018-2020 წლები)

დასახელება	ისტორიული წლები		მიმდინარე წელი
	2018	2019	2020
საშინაო			
სახელმწიფო ბიუჯეტი	185,245	187,001	263,320
საკუთარი შემოსავლები (სააგენტოს)	173,308	257,855	224,923
საკუთარი შემოსავლები (ადმინისტრაციის)	15,738	18,508	19,000
სულ საშინაო	374,291	463,364	507,243
საგარეო			
გრანტები	91,822	158,213	326,218
CNF	91,822	158,213	326,218
სულ საგარეო	91,822	158,213	326,218
სულ შემოსავლები	466,113	621,577	833,461

სურათზე #4-5 ნაჩვენებია საბაზისო მართვის სცენარის ფინანსური საჭიროებები შესაძლო ხელმისაწვდომ ფულად სახსრებთან მიმართებით. ფინანსური საჭიროებების ოდენობა იწყება 1,13 მილიონი ლარიდან 2021 წელს და მომდევნო ექვსი წლის განმავლობაში ისინი ნაზარდი ჯამით დაახლოებით 6,29 მილიონ ლარს აღწევს. 2021 წელს ფინანსური დეფიციტი იწყება 0,47 მილიონი ლარით და 2026 წლისთვის 0,26 მილიონ ლარამდე შემცირდება. ექვსი წლის განმავლობაში იგი ნაზარდი ჯამით დაახლოებით 2,37 მილიონ ლარს შეადგენს, ხოლო, ამ დეფიციტის დაფარვისთვის, გათვალისწინებულ მისაღებ სახსრებზე დაახლოებით 61%-ით მეტი იქნება საჭირო.

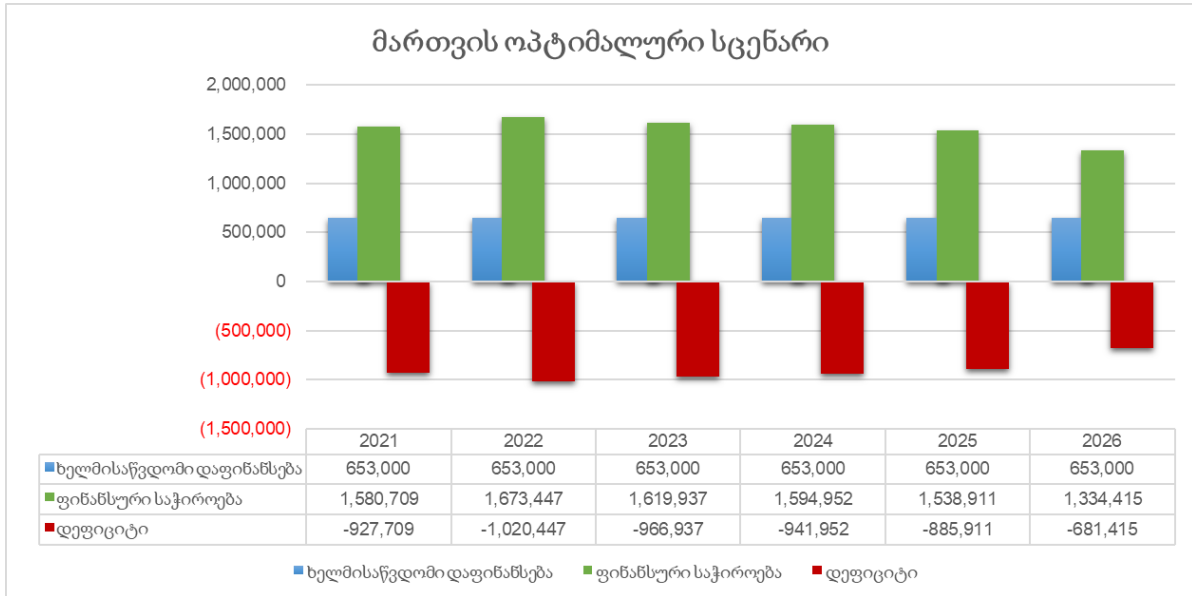
სურათი #4-5. მართვის საბაზისო სცენარის ფინანსური საჭიროებები ხელმისაწვდომ ფინანსურ სახსრებთან მიმართებით თუშეთის დაცული ტერიტორიისთვის, ლ (2021-2026 წლები)

სურათზე #4-6 ნაჩვენებია ოპტიმალური მართვის სცენარის ფინანსური საჭიროებები შესაძლო ხელმისაწვდომ ფულად სახსრებთან მიმართებით. 2021 წელს ფინანსური საჭიროებების ოდენობა იწყება 1,58 მილიონი ლარიდან და მომდევნო ექვსი წლის

განმავლობაში ნაზარდი ჯამით დაახლოებით 9,34 მილიონ ლარს მიაღწევს. 2021 წელს ფინანსური დეფიციტი იწყება 0,93 ლარით და 2026 წლისთვის 0,68 ლარამდე მცირდება. ექვსი წლის განმავლობაში იგი დაახლოებით 5,42 მილიონ ლარს შეადგენს, ხოლო, ამ დეფიციტის დაფარვისთვის, გათვალისწინებულ ხელმისაწვდომ ფულად სახსრებზე დაახლოებით 138%-ით მეტი იქნება საჭირო.

სურათი #4-6. მართვის ოპტიმალური სცენარის ფინანსური საჭიროებები ხელმისაწვდომ ფინანსურ სახსრებთან მიმართებით თუშეთის დაცული ტერიტორიისთვის, ლ (2021-2026 წლები)

დაცული ტერიტორიის ფინანსური საჭიროებები განსხვავებული პუნქტებისაგან შედგება. თუმცა დაფინანსების გაზრდის გადამწყვეტი ფაქტორები, რომელიც ფინანსური დეფიციტის აღმოფხვრისთვის არის საჭირო, მოიცავს შემდეგს:

- მართვის ორივე სცენარის ფარგლებში კაპიტალდაბანდებები რეინჯერთა სადგურებისა და თავშესაფრებისთვის, პიკნიკისა და კემპინგის ადგილებისთვის, პანორამული გადასახედებისთვის და ცხენების საჯინობებისთვის და შედარებით უფრო მაღალი ინტენსიობით - ოპტიმალური მართვის სცენარისთვის, დამატებითი ტურისტული თავშესაფრებითა და სველი წერტილებით (დანართში 5 იხ. დეტალური ინფორმაცია მართვის თითოეული სცენარის ფარგლებში დამატებითი შენობების, ინფრასტრუქტურის და ობიექტების რაოდენობისა და ღირებულების შესახებ, მიმდინარე სიტუაციასთან მიმართებაში).

- სახეობათა გაზრდილი კვლევები და შეფასებები, ეკოლოგიური მონიტორინგის ძალისხმევასთან ერთად, მართვის ორივე სცენარისთვის და, უფრო მაღალი ინტენსიობით - ოპტიმალური მართვის სცენარისთვის (ამ ძალისხმევათა ბუნებისა და ხარჯების შესახებ დამატებითი დეტალები თითოეული სცენარისთვის იხ. დანართში 6).

- ამჟამად არსებული 37 თანამშრომლის რაოდენობის გაზრდა 38-მდე საბაზისო მართვის სცენარისთვის - ხელფასის, აღჭურვილობისა და ზედნადები ხარჯების გათვალისწინებით. თანამშრომელთა რაოდენობის ზრდა უნდა მოხდეს შესაძლებლობათა გაძლიერების შესაბამისი ინიციატივებისა და სხვა აუცილებელი ორგანიზაციული და ინსტიტუციური რეფორმების თანხლებით, რომლებიც განსაზღვრული იქნება სხვა მოხსენებებში, რომლებიც მომზადდება UNDP/GEF-ის VI პროექტის ფარგლებში დაცული ტერიტორიების ფინანსური მდგრადობის შესახებ (მაგ., შესაძლებლობათა საჭიროებების ანალიზი და სამოქმედო გეგმა; ბიომრავალფეროვნების მონიტორინგის განყოფილების კვლევა, და ა.შ.)

4.4 ლაგოდეხის დაცული ტერიტორია

ლაგოდეხის დაცულ ტერიტორიას 24 451 ჰექტარი უკავია და იგი ქვეყნის ჩრდილო-აღმოსავლეთით მდებარეობს. იგი ძირითადად მოიცავს ბუნებრივი ტყის, ბუჩქნარისა და მდელოების ჰაბიტატს. მართვა ხორციელდება 26 მუდმივი და ერთი შრომითი ხელშეკრულებით დასაქმებული თანამშრომლის მიერ. 2018 წელს ტურისტ-ვიზიტორთა რაოდენობამ დაახლოებით 56 800-ს მიაღწია.

ცხრილებში #4-7 და #4-8 მოცემულია მიმდინარე წლისა და გასული ორი წლის განმავლობაში დაცული ტერიტორიაზე თითოეულ ქვეპროგრამაზე გაწეული გადასახდელები და შემოსავლები წყაროების მითითებით. მიმდინარე წლის საერთო გადასახდელები ბიუჯეტში 828 932 ლარის ოდენობით არის განსაზღვრული, ხოლო შემოსავლები ამ გადასახდელების დაფინანსებისათვის მოსალოდნელია საბიუჯეტო ასიგნებებიდან (219 052 ლარი), სააგენტოს საკუთარი შემოსავლებიდან (74 968 ლარი), ადმინისტრაციის საკუთარი შემოსავლებიდან (132 007 ლარი) და გრანტებიდან (402 905 ლარი კავკასიის ბუნების ფონდიდან).

ცხრილი #4-7. ლაგოდეხის დაცული ტერიტორიის ისტორიული და მიმდინარე გადასახდელები, ლ (2018-2020 წლები)

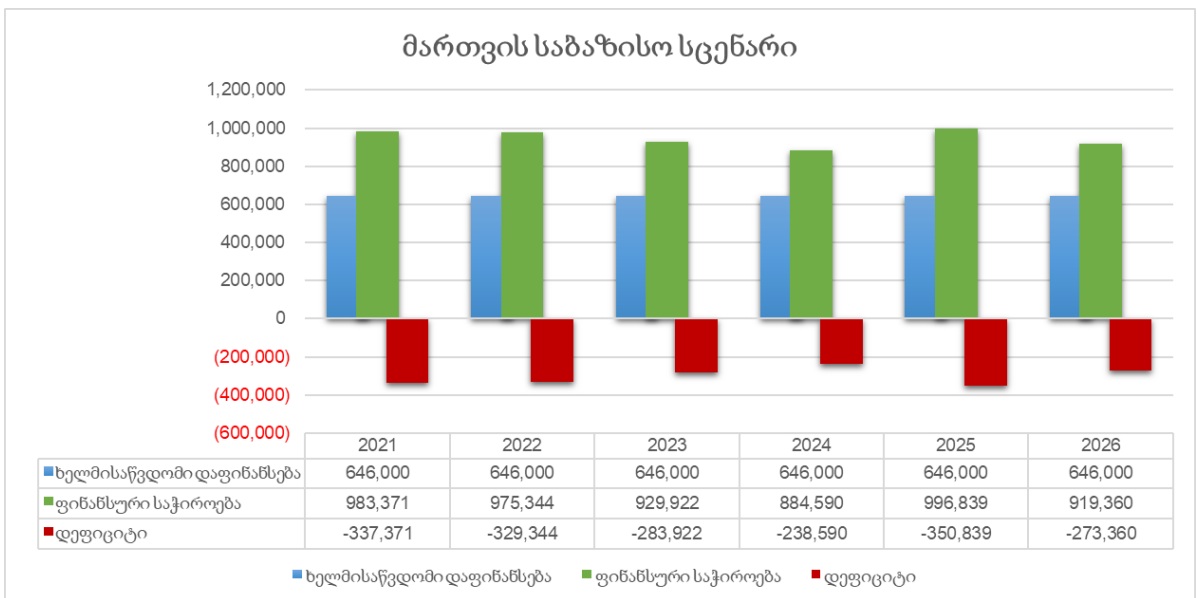
დასახელება	ისტორიული წლები		მიმდინარე წელი
	2018	2019	2020
დაცული ტერიტორიების სისტემის ჩამოყალიბება და მართვა	419,881	395,657	828,932
ხარჯები	398,559	383,703	670,932
არაფინანსური აქტივების ზრდა	21,322	11,954	158,000
ადმინისტრაციული პროგრამა	398,559	383,703	754,872
ხარჯები	398,559	383,703	634,872
არაფინანსური აქტივების ზრდა	0	0	120,000
დაცვისა და მართვის პროგრამა	21,322	11,954	54,000
ხარჯები	0	0	16,000
არაფინანსური აქტივების ზრდა	21,322	11,954	38,000
ურთიერთთავსებადი გამოყენების პროგრამა	0	0	20,060
ხარჯები	0	0	20,060
არაფინანსური აქტივების ზრდა	0	0	0

ცხრილი #4-8. ლაგოდეხის დაცული ტერიტორიის ისტორიული და მიმდინარე შემოსავლები/დაფინანსების წყაროები, ლ (2018 – 2020 წლები)

დასახელება	ისტორიული წლები		მიმდინარე წელი
	2018	2019	2020
საშინაო			
სახელმწიფო ბიუჯეტი	171,924	150,486	219,052
საკუთარი შემოსავლები (სააგენტოს)	13,688	0	74,968
საკუთარი შემოსავლები (ადმინისტრაციის)	137,690	103,858	132,007
სულ საშინაო	323,302	254,344	426,027
საგარეო			
გრანტები	96,579	141,313	402,905
CNF	96,579	141,313	402,905
სულ საგარეო	96,579	141,313	402,905
სულ შემოსავლები	419,881	395,657	828,932

სურათზე #4-7 ნაჩვენებია საბაზისო მართვის სცენარის ფინანსური საჭიროებები შესაძლო ხელმისაწვდომ ფულად სახსრებთან მიმართებით. ფინანსური საჭიროებების ოდენობა იწყება 0,98 მილიონი ლარიდან 2021 წელს და მომდევნო ექვსი წლის განმავლობაში იგი ნაზარდი ჯამით დაახლოებით 5,69 მილიონ ლარს აღწევს. 2021 წელს ფინანსური დეფიციტი იწყება 0,34 მილიონი ლარით და 2026 წლისთვის 0,27 მილიონ ლარამდე მცირდება. ექვსი წლის განმავლობაში იგი ნაზარდი ჯამით დაახლოებით 1,81 მილიონ ლარს შეადგენს, ხოლო, ამ დეფიციტის დაფარვისთვის, გათვალისწინებულ მისაღებ სახსრებზე დაახლოებით 47%-ით მეტი იქნება საჭირო.

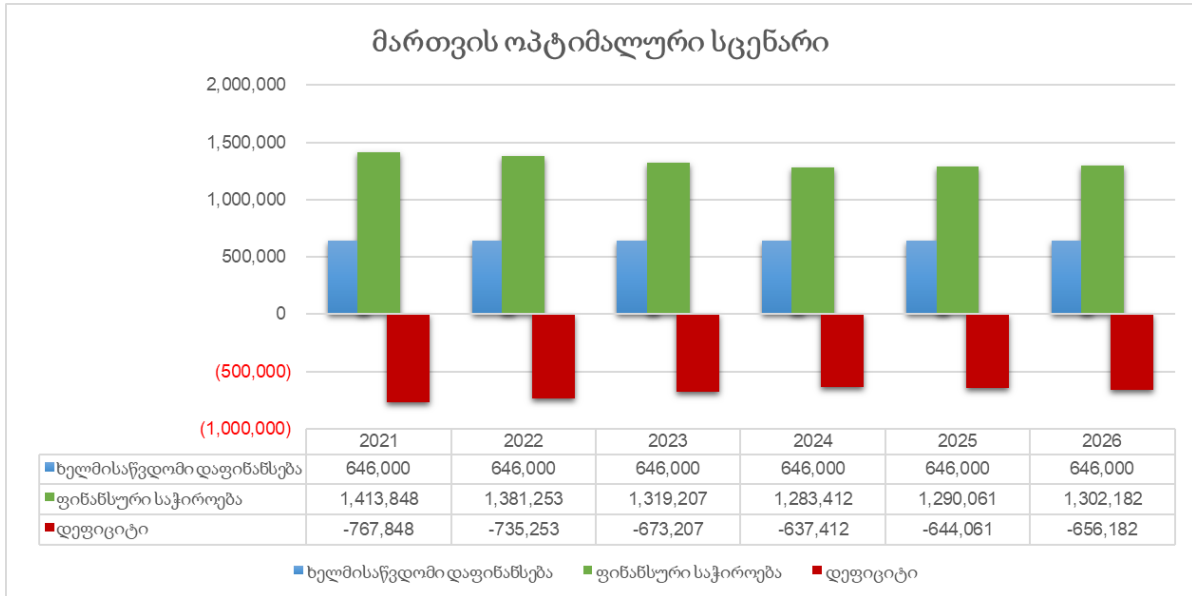
სურათი #4-7. მართვის საბაზისო სცენარის ფინანსური საჭიროებები ხელმისაწვდომ ფინანსურ სახსრებთან მიმართებით ლაგოდეხის დაცული ტერიტორიისთვის, ლ (2021-2026 წლები)

სურათზე #4-8 ნაჩვენებია ოპტიმალური მართვის სცენარის ფინანსური საჭიროებები შესაძლო ხელმისაწვდომ ფულად სახსრებთან მიმართებით. ფინანსური საჭიროებების ოდენობა იწყება 1,41 მილიონი ლარიდან 2021 წელს და მომდევნო ექვსი წლის

განმავლობაში ნაზრდი ჯამით დაახლოებით 8 მილიონ ლარს აღწევს. 2021 წელს ფინანსური დეფიციტი იწყება 0,77 მილიონი ლარით და 2026 წლისთვის 0,66 მილიონ ლარამდე მცირდება. ექვსი წლის განმავლობაში იგი ნაზარდი ჯამით დაახლოებით 4,11 მილიონ ლარს შეადგენს, ხოლო ამ დეფიციტის დაფარვისთვის, გათვალისწინებულ ხელმისაწვდომ ფულად სახსრებზე დაახლოებით 106%-ით მეტი იქნება საჭირო.

სურათი #4-8. მართვის ოპტიმალური სცენარის ფინანსური საჭიროებები ხელმისაწვდომ ფინანსურ სახსრებთან მიმართებით ლაგოდების დაცული ტერიტორიისთვის, ლ (2021-2026 წლები)

დაცული ტერიტორიის ფინანსური საჭიროებები განსხვავებული პუნქტებისაგან შედგება. თუმცა დაფინანსების გაზრდის გადამწყვეტი ფაქტორები, რომელიც ფინანსური დეფიციტის აღმოფხვრისთვის არის საჭირო, მოიცავს შემდეგს:

- მართვის ორივე სცენარის ფარგლებში კაპიტალდაბანდებები საგამოფენო დარბაზისთვის, საწყობებისთვის და ცხენების საჯინიზობისთვის, და დამატებითი სველი წერტილები ოპტიმალური მართვის სცენარისთვის (დანართში 5 იხ. დეტალური ინფორმაცია მართვის თითოეული სცენარის ფარგლებში დამატებითი შენობების, ინფრასტრუქტურის და ობიექტების რაოდენობისა და ღირებულების შესახებ, მიმდინარე სიტუაციასთან მიმართებაში).

- სახეობათა გაზრდილი კვლევები და შეფასებები, ეკოლოგიური მონიტორინგის ძალისხმევასთან ერთად, მართვის ორივე სცენარისთვის და, უფრო მაღალი ინტენსივობით - ოპტიმალური მართვის სცენარისთვის (ამ ძალისხმევათა ბუნებისა და ხარჯების შესახებ დამატებითი დეტალები თითოეული სცენარისთვის იხ. დანართში 6).

- ამჟამად არსებული 27 თანამშრომლის რაოდენობის გაზრდა 32-მდე საბაზისო მართვის სცენარისთვის, და 34-მდე - ოპტიმალური მართვისთვის, ხელფასის, აღჭურვილობისა და ზედნადები ხარჯების გათვალისწინებით. თანამშრომელთა რაოდენობის ზრდა უნდა მოხდეს შესაძლებლობათა გაძლიერების შესაბამისი ინიციატივებისა და სხვა აუცილებელი ორგანიზაციული და ინსტიტუციური რეფორმების თანხლებით, რომლებიც განსაზღვრული იქნებასხვა მოხსენებებში, რომლებიც მომზადდება UNDP/GEF-ის VI პროექტის ფარგლებში დაცული ტერიტორიების ფინანსური მდგრადობის შესახებ (მაგ., შესაძლებლობათა საჭიროებების ანალიზი და სამოქმედო გეგმა; ბიომრავალფეროვნების მონიტორინგის განყოფილების კვლევა, და ა.შ.)

4.5 მტირალას ეროვნული პარკი

მტირალას ეროვნულ პარკს 15 700 ჰა ფართობი უკავია და იგი მდებარეობს ქვეყნის სამხრეთ-დასავლეთ ნაწილში, აჭარის რეგიონში. იგი ძირითადად მოიცავს ბუნებრივ ტყეს, კოლხური ტყისა და ეპიტკური გვიმრიანი უბნების ჩათვლით, რომელიც ხავსიან ხეებზე არის გადმოკიდებული. მართვას ახორციელებს 18 მუდმივი და 2 შრომითი ხელშეკრულებით დასაქმებული თანამშრომელი. 2018 წელს ტურისტ ვიზიტორთა რაოდენობამ 73 800-ს მიაღწია.

ცხრილებში #4-9 და #4-10 მოცემულია მიმდინარე წლისა და გასული ორი წლის განმავლობაში დაცული ტერიტორიაზე თითოეულ ქვეპროგრამაზე გაწეული გადასახდელები და შემოსავლები წყაროების მითითებით. მიმდინარე წლის საერთო გადასახდელები ბიუჯეტში 690 467 ლარის ოდენობით არის განსაზღვრული, ხოლო შემოსავლები ამ გადასახდელების დაფინანსებისათვის მოსალოდნელია საბიუჯეტო ასიგნებებიდან (181 652 ლარი), სააგენტოს საკუთარი შემოსავლებიდან (156 886 ლარი), ადმინისტრაციის საკუთარი შემოსავლებიდან (40 000 ლარი) და გრანტებიდან (311 929 ლარი კავკასიის ბუნების ფონდიდან).

ცხრილი #4-9. მტირალას ეროვნული პარკის ისტორიული და მიმდინარე წლის გადასახდელები ლ (2018-2020 წლები)

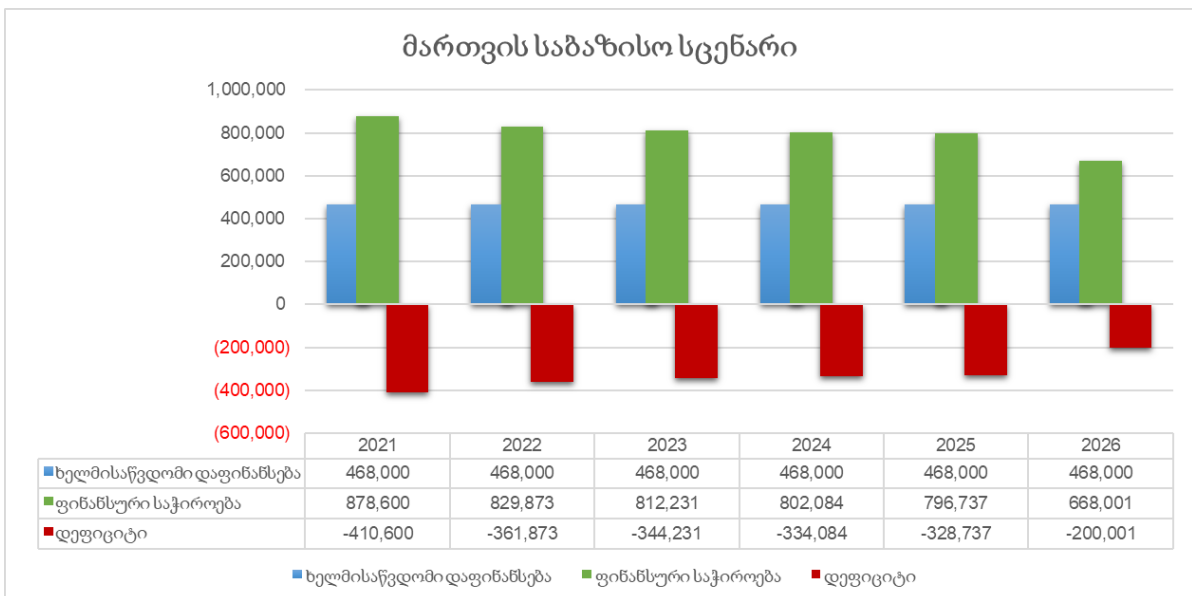
დასახელება	ისტორიული წლები		მიმდინარე წელი
	2018	2019	2020
დაცული ტერიტორიების სისტემის ჩამოყალიბება და მართვა	371,716	538,108	690,467
ხარჯები	309,119	378,967	542,467
არაფინანსური აქტივების ზრდა	62,597	159,141	148,000
ადმინისტრაციული პროგრამა	315,036	378,967	498,254
ხარჯები	309,119	378,967	485,754
არაფინანსური აქტივების ზრდა	5,917	0	12,500
დაცვისა და მართვის პროგრამა	56,680	74,122	124,653
ხარჯები	0	0	14,653
არაფინანსური აქტივების ზრდა	56,680	74,122	110,000
ურთიერთთავსებადი გამოყენების პროგრამა	0	85,019	67,560
ხარჯები	0	0	42,060
არაფინანსური აქტივების ზრდა	0	85,019	25,500

ცხრილი #4-10. მტირალას ეროვნული პარკის ისტორიული და მიმდინარე წლის შემოსავლები/დაფინანსების წყაროები, ლ (2018-2020 წლები)

დასახელება	ისტორიული წლები		მიმდინარე წელი
	2018	2019	2020
საშინაო			
სახელმწიფო ბიუჯეტი	126,814	147,328	181,652
საკუთარი შემოსავლები (სააგენტოს)	95,046	155,118	156,886
საკუთარი შემოსავლები (ადმინისტრაციის)	39,886	42,622	40,000
სულ საშინაო	261,746	345,068	378,538
საგარეო			
გრანტები	109,970	193,040	311,929
CNF	109,970	193,040	311,929
სულ საგარეო	109,970	193,040	311,929
სულ შემოსავლები	371,716	538,108	690,467

სურათზე #4-9 ნაჩვენებია საბაზისო მართვის სცენარის ფინანსური საჭიროებები შესაძლო ხელმისაწვდომ ფულად სახსრებთან მიმართებით. 2021 წელს ფინანსური საჭიროებების ოდენობა იწყება 0,88 მილიონი ლარიდან და მომდევნო ექვსი წლის განმავლობაში იგი ნაზარდი ჯამით დაახლოებით 4,79 მილიონ ლარს აღწევს. 2021 წელს ფინანსური დეფიციტი იწყება 0,41 მილიონი ლარით და 2026 წლისთვის 0,2 მილიონ ლარამდე მცირდება. ექვსი წლის განმავლობაში იგი ნაზარდი ჯამით დაახლოებით 1,98 მილიონ ლარს შეადგენს, ხოლო, ამ დეფიციტის დაფარვისთვის, გათვალისწინებულ მისაღებ სახსრებზე დაახლოებით 70%-ით მეტი იქნება საჭირო.

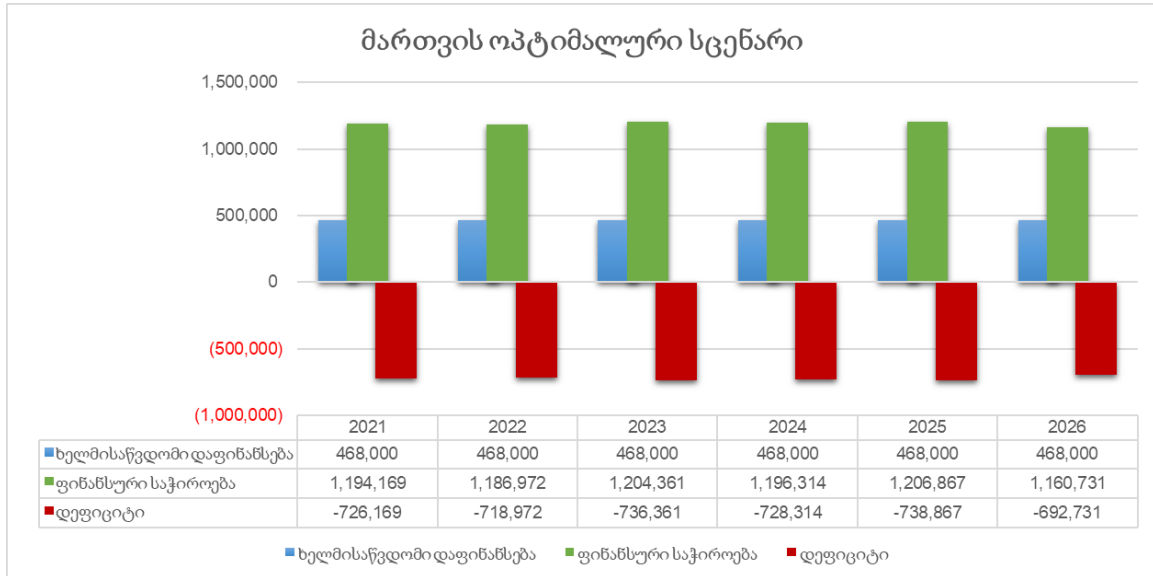
სურათი #4-9. მართვის საბაზისო სცენარის ფინანსური საჭიროებები ხელმისაწვდომ ფინანსურ სახსრებთან მიმართებით მტირალას ეროვნული პარკისთვის, ლ (2021-2026 წლები)

სურათზე #4-10 ნაჩვენებია ოპტიმალური მართვის სცენარის ფინანსური საჭიროებები შესაძლო ხელმისაწვდომ ფულად სახსრებთან მიმართებით. ფინანსური საჭიროებების ოდენობა იწყება 1,19 მილიონი ლარიდან 2021 წელს და მომდევნო ექვსი წლის

განმავლობაში ნაზარდი ჯამით დაახლოებით 7,15 მილიონ ლარს აღწევს. 2021 წელს ფინანსური დეფიციტი იწყება 0,73 მილიონი ლარით და 2026 წლისთვის 0,69 მილიონ ლარამდე მცირდება. ექვსი წლის განმავლობაში იგი ნაზარდი ჯამით დაახლოებით 4,34 მილიონ ლარს შეადგენს, ხოლო, ამ დეფიციტის დაფარვისთვის, გათვალისწინებულ ხელმისაწვდომ ფულად სახსრებზე დაახლოებით 155%-ით მეტი იქნება საჭირო.

სურათი #4-10. მართვის ოპტიმალური სცენარის ფინანსური საჭიროებები ხელმისაწვდომ ფინანსურ სახსრებთან მიმართებით მტირალას ეროვნული პარკისთვის, ლ (2021-2026 წლები)

დაცული ტერიტორიის ფინანსური საჭიროებები განსხვავებული პუნქტებისაგან შედგება. თუმცა ფინანსირების გაზრდის გადამწყვეტი ფაქტორები, რომელიც ფინანსური დეფიციტის აღმოფხვრისთვის არის საჭირო, მოიცავს შემდეგს:

- მართვის ორივე სცენარის ფარგლებში კაპიტალდაბანდებები რეინჯერთა თავშესაფრებისთვის, პიკნიკის ადგილებისთვის, ტურისტთა თავშესაფრებისთვის და სველი წერტილებისთვის, შედარებით მეტი ინტენსივობით - ოპტიმალური მართვის სცენარისთვის (დანართში 5 იხ. დეტალური ინფორმაცია მართვის თითოეული სცენარის ფარგლებში დამატებითი შენობების, ინფრასტრუქტურის და ობიექტების რაოდენობისა და ღირებულების შესახებ, მიმდინარე სიტუაციასთან მიმართებაში).

- სახეობათა გაზრდილი კვლევები და შეფასებები, ეკოლოგიური მონიტორინგის ძალისხმევასთან ერთად, მართვის ორივე სცენარისთვის და, უფრო მაღალი ინტენსივობით - ოპტიმალური მართვის სცენარისთვის (ამ ძალისხმევათა ბუნებისა და ხარჯების შესახებ დამატებითი დეტალები თითოეული სცენარისთვის იხ. დანართში 6).

- ამჟამად არსებული 20 თანამშრომლის რაოდენობის გაზრდა 23-მდე საბაზისო მართვის სცენარისთვის და 24-მდე - ოპტიმალური მართვისთვის, ხელფასის, აღჭურვილობისა და ზედნადები ხარჯების გათვალისწინებით.

- სატრანსპორტო საშუალებათა რაოდენობის გაზრდა 4 ერთეულით საბაზისო მართვის სცენარისთვის და 5 ერთეულით - ოპტიმალური მართვის სცენარისთვის. თანამშრომელთა რაოდენობის ზრდა უნდა მოხდეს შესაძლებლობათა გაძლიერების შესაბამისი ინიციატივებისა და სხვა აუცილებელი ორგანიზაციული და ინსტიტუციური რეფორმების თანხლებით, რომლებიც განსაზღვრული იქნება სხვა მოხსენებებში, რომლებიც მომზადდება UNDP/GEF-ის VI პროექტის ფარგლებში დაცული ტერიტორიების ფინანსური მდგრადობის შესახებ (მაგ., შესაძლებლობათა საჭიროებების ანალიზი და სამოქმედო გეგმა; ბიომრავალფეროვნების მონიტორინგის განყოფილების კვლევა, და ა.შ.)

4.6 ჯავახეთის დაცული ტერიტორია

ჯავახეთის დაცულ ტერიტორიას 23 850 ჰა ფართობი უკავია. იგი ქვეყნის სამხრეთ ნაწილში, სამცხე-ჯავახეთის რეგიონში მდებარეობს. იგი ძირითადად მოიცავს მინდვრებისა და ჭარბტენიანი ნიადაგების ეკოსისტემებს. მართვას ახორციელებს 14 მუდმივი და 2 შრომითი ხელშეკრულებით დასაქმებული თანამშრომელი. 2018 წელს დაცულ ტერიტორიას დაახლოებით 6 150 ტურისტი ვიზიტორი ეწვია.

ცხრილებში #4-11 და #4-12 მოცემულია მიმდინარე წლისა და გასული ორი წლის განმავლობაში დაცული ტერიტორიაზე თითოეულ ქვეპროგრამაზე გაწეული გადასახდელები და შემოსავლები წყაროების მითითებით. მიმდინარე წლის საერთო გადასახდელები ბიუჯეტში 482 106 ლარის ოდენობით არის განსაზღვრული, ხოლო შემოსავლები ამ გადასახდელების დაფინანსებისათვის მოსალოდნელია საბიუჯეტო ასიგნებებიდან (154 312 ლარი), ადმინისტრაციის საკუთარი შემოსავლებიდან (126 132 ლარი) და გრანტებიდან (201 662 ლარი კავკასიის ბუნების ფონდიდან).

ცხრილი #4-11. ჯავახეთის დაცული ტერიტორიის ისტორიული და მიმდინარე წლის გადასახდელები, ლ (2018-2020 წლები)

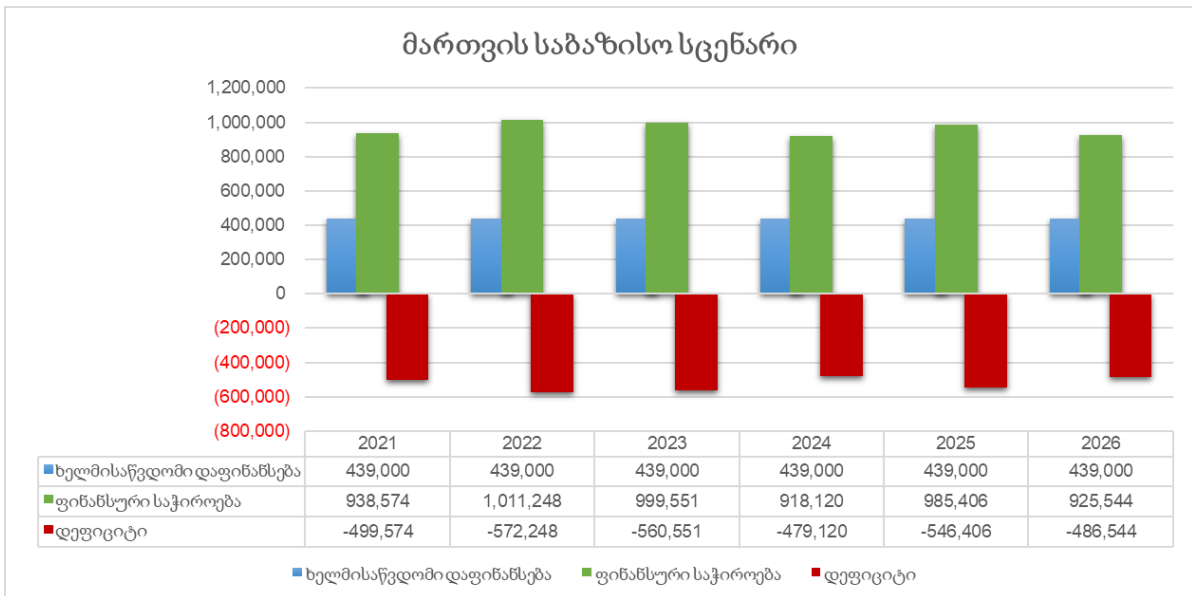
დასახელება	ისტორიული წლები		მიმდინარე წელი
	2018	2019	2020
დაცული ტერიტორიების სისტემის ჩამოყალიბება და მართვა	223,369	394,899	482,106
ხარჯები	223,369	283,225	341,106
არაფინანსური აქტივების ზრდა	0	111,674	141,000
ადმინისტრაციული პროგრამა	223,369	283,225	332,846
ხარჯები	223,369	283,225	332,846
არაფინანსური აქტივების ზრდა	0	0	0
დაცვისა და მართვის პროგრამა	0	48,115	105,000
ხარჯები	0	0	0
არაფინანსური აქტივების ზრდა	0	48,115	105,000
ურთიერთთავსებადი გამოყენების პროგრამა	0	63,559	44,260
ხარჯები	0	0	8,260
არაფინანსური აქტივების ზრდა	0	63,559	36,000

ცხრილი #4-12. ჯავახეთის დაცული ტერიტორიის ისტორიული და მიმდინარე წლის შემოსავლები/დაფინანსების წყაროები, ლ (2018-2020 წლები)

დასახელება	ისტორიული წლები		მიმდინარე წელი
	2018	2019	2020
საშინაო			
სახელმწიფო ბიუჯეტი	91,714	122,380	154,312
საკუთარი შემოსავლები (სააგენტოს)	67,075	0	0
საკუთარი შემოსავლები (ადმინისტრაციის)	32,629	139,169	126,132
სულ საშინაო	191,418	261,549	280,444
საგარეო			
გრანტები	31,951	133,350	201,662
CNF	31,951	133,350	201,662
სულ საგარეო	31,951	133,350	201,662
სულ შემოსავლები	223,369	394,899	482,106

სურათზე #4-11 ნაჩვენებია საბაზისო მართვის სცენარის ფინანსური საჭიროებები შესაძლო ხელმისაწვდომ ფულად სახსრებთან მიმართებით. 2021 წელს ფინანსური საჭიროებების ოდენობა იწყება 0,94 მილიონი ლარიდან და მომდევნო ექვსი წლის განმავლობაში იგი ნაზარდი ჯამით დაახლოებით 5.78 მილიონ ლარს აღწევს. 2021 წელს ფინანსური დეფიციტი იქნება 0,5 მილიონი ლარი და 2026 წლისთვის 0,49 მილიონ ლარამდე მცირდება. ექვსი წლის განმავლობაში იგი ნაზარდი ჯამით დაახლოებით 3,14 მილიონ ლარს შეადგენს, ხოლო, ამ დეფიციტის დაფარვისთვის, გათვალისწინებულ მისაღებ სახსრებზე დაახლოებით 119%-ით მეტი იქნება საჭირო.

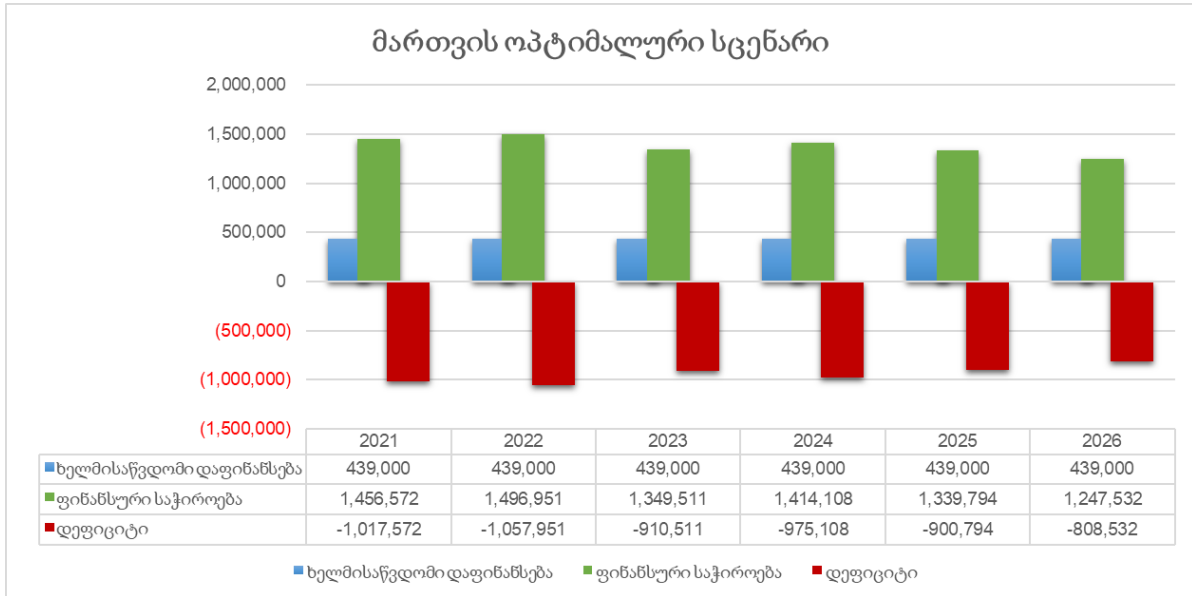
სურათი #4-11. მართვის საბაზისო სცენარის ფინანსური საჭიროებები ხელმისაწვდომ ფინანსურ სახსრებთან მიმართებით ჯავახეთის დაცული ტერიტორიისთვის, ლ (2021-2026 წლები)

სურათზე #4-12 ნაჩვენებია ოპტიმალური მართვის სცენარის ფინანსური საჭიროებები შესაძლო ხელმისაწვდომ ფულად სახსრებთან მიმართებით. ფინანსური საჭიროებების ოდენობა იწყება 1,46 მილიონი ლარიდან 2021 წელს და მომდევნო ექვსი წლის

განმავლობაში ნაზარდი ჯამით დაახლოებით 8,3 მილიონ ლარს აღწევს. 2021 წელს ფინანსური დეფიციტი იწყება 1,02 მილიონი ლარით და 2026 წლისთვის 0,81 მილიონ ლარამდე მცირდება. ექვსი წლის განმავლობაში იგი ნაზარდი ჯამით დაახლოებით 5,67 მილიონ ლარს შეადგენს, ხოლო, ამ დეფიციტის დაფარვისთვის, გათვალისწინებულ ხელმისაწვდომ ფულად სახსრებზე დაახლოებით 215%-ით მეტი იქნება საჭირო.

სურათი #4-12. მართვის ოპტიმალური სცენარის ფინანსური საჭიროებები ხელმისაწვდომ ფინანსურ სახსრებთან მიმართებით ჯავახეთის დაცული ტერიტორიისთვის, ლ (2021-2026 წლები)

დაცული ტერიტორიის ფინანსური საჭიროებები განსხვავებული პუნქტებისაგან შედგება. თუმცა ფინანსირების გაზრდის გადამწყვეტი ფაქტორები, რომელიც ფინანსური დეფიციტის აღმოფხვრისთვის არის საჭირო, მოიცავს შემდეგს:

- მართვის ორივე სცენარის ფარგლებში კაპიტალდაბანდებები საპიკნიკე ადგილებისთვის, ტურისტული თავშესაფრებისთვის, სველი წერტილებისთვის და საკემპინგე ადგილებისთვის, ხოლო, შედარებით მეტი ინტენსიობით - ოპტიმალური მართვის სცენარისთვის (დანართში 5 იხ. დეტალური ინფორმაცია მართვის თითოეული სცენარის ფარგლებში დამატებითი შენობების, ინფრასტრუქტურის და ობიექტების რაოდენობისა და ღირებულების შესახებ, მიმდინარე სიტუაციასთან მიმართებაში).
- სახეობათა გაზრდილი კვლევები და შეფასებები, ეკოლოგიური მონიტორინგის ძალისხმევასთან ერთად, მართვის ორივე სცენარისთვის და, უფრო მაღალი ინტენსიობით - ოპტიმალური მართვის სცენარისთვის (ამ ძალისხმევათა ბუნებისა და ხარჯების შესახებ დამატებითი დეტალები მართვის თითოეული სცენარისთვის იხ. დანართში 6).
- ამჟამად არსებული 15 თანამშრომლის რაოდენობის გაზრდა 28-მდე საბაზისო მართვის სცენარისთვის, და 32-მდე - ოპტიმალური მართვისთვის, ხელფასის, აღჭურვილობისა და ზედნადები ხარჯების გათვალისწინებით. თანამშრომელთა რაოდენობის ზრდა უნდა მოხდეს შესაძლებლობათა გაძლიერების შესაბამისი ინიციატივებისა და სხვა აუცილებელი ორგანიზაციული და ინსტიტუციური რეფორმების თანხლებით, რომლებიც განსაზღვრული იქნება სხვა მოხსენებებში, რომლებიც მომზადდება UNDP/GEF-ის VI პროექტის ფარგლებში დაცული ტერიტორიების ფინანსური მდგრადობის შესახებ (მაგ., შესაძლებლობათა საჭიროებების ანალიზი და სამოქმედო გეგმა; ბიომრავალფეროვნების მონიტორინგის განყოფილების კვლევა, და ა.შ.)

4.7 მაჭახელას ეროვნული პარკი

მაჭახელას ეროვნულ პარკს 8 733 ჰა ფართობი უკავია და იგი ქვეყნის სამხრეთ-დასავლეთში, აჭარის რეგიონში მდებარეობს, მტირალას მთასთან ახლოს. იგი ძირითადად ბუნებრივ ტყეს მოიცავს, მათ შორის, წაბლის, წიფლის, რცხილის და თხემლის ტყეებს. მართვას ახორციელებს 19 მუდმივი და 1 შრომითი ხელშეკრულებით დასაქმებული თანამშრომელი. 2018 წელს დაცულ ტერიტორიას დაახლოებით 11 000 ტურისტი ეწვია.

ცხრილებში #4-13 და #4-14 მოცემულია მიმდინარე წლისა და გასული ორი წლის განმავლობაში დაცული ტერიტორიაზე თითოეულ ქვეპროგრამაზე გაწეული გადასახდელები და შემოსავლები წყაროების მითითებით. მიმდინარე წლის საერთო გადასახდელები ბიუჯეტში 393 658 ლარის ოდენობით არის განსაზღვრული, ხოლო შემოსავლები ამ გადასახდელების დაფინანსებისათვის მოსალოდნელია საბიუჯეტო ასიგნებებიდან (131 670 ლარი), სააგენტოს საკუთარი შემოსავლებიდან (132 288 ლარი), ადმინისტრაციის საკუთარი შემოსავლებიდან (2 000 ლარი) და გრანტებიდან (127 000 ლარი კავკასიის ბუნების ფონდიდან).

ცხრილი #4-13. მაჭახელას ეროვნული პარკის ისტორიული და მიმდინარე წლის გადასახდელები, ლ (2018-2020 წლები)

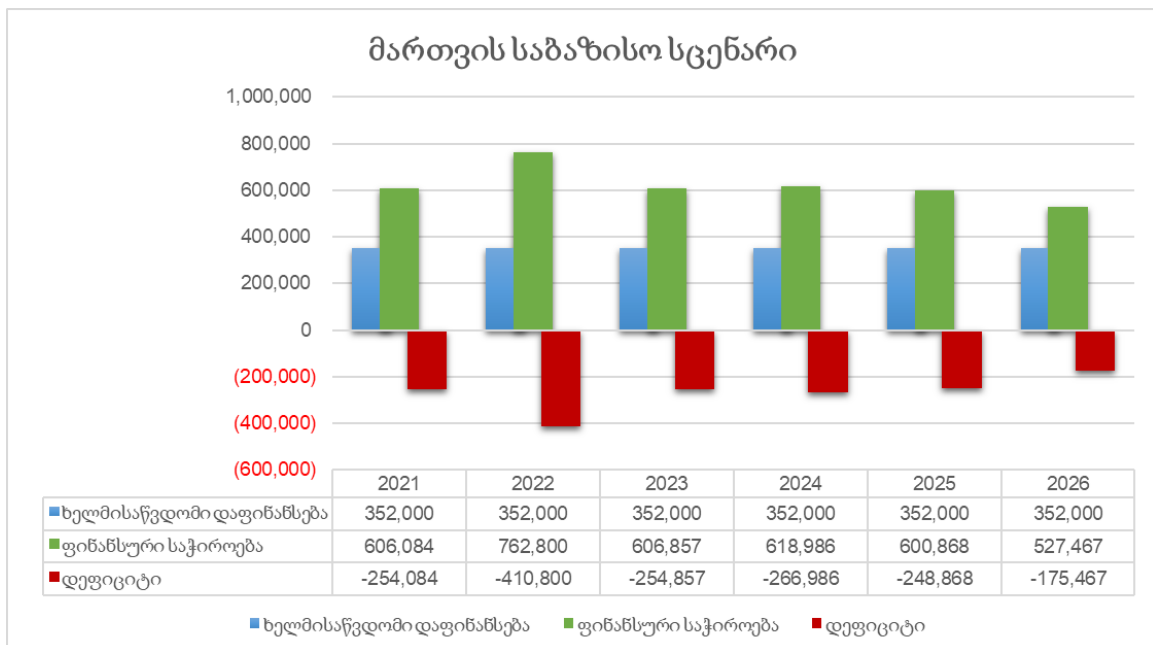
დასახელება	ისტორიული წლები		მიმდინარე წელი
	2018	2019	2020
დაცული ტერიტორიების სისტემის ჩამოყალიბება და მართვა	240,015	299,004	393,658
ხარჯები	228,805	297,154	308,358
არაფინანსური აქტივების ზრდა	11,210	1,850	85,300
ადმინისტრაციული პროგრამა	203,219	274,338	301,108
ხარჯები	203,219	272,488	296,808
არაფინანსური აქტივების ზრდა	0	1,850	4,300
დაცვისა და მართვის პროგრამა	32,628	24,666	80,550
ხარჯები	21,418	24,666	9,550
არაფინანსური აქტივების ზრდა	11,210	0	71,000
ურთიერთთავსებადი გამოყენების პროგრამა	4,168	0	12,000
ხარჯები	4,168	0	2,000
არაფინანსური აქტივების ზრდა	0	0	10,000

ცხრილი #4-14. მაჭახელას ეროვნული პარკის ისტორიული და მიმდინარე წლის შემოსავლები/დაფინანსების წყაროები, ლ (2018-2020 წლები)

დასახელება	ისტორიული წლები		მიმდინარე წელი
	2018	2019	2020
საშინაო			
სახელმწიფო ბიუჯეტი	127,387	131,712	131,670
საკუთარი შემოსავლები (სააგენტოს)	108,105	123,099	132,288
საკუთარი შემოსავლები (ადმინისტრაციის)	2,004	18,314	2,000
სულ საშინაო	237,496	273,125	265,958
საგარეო			
გრანტები	2,519	25,879	127,700
CNF	2,519	25,879	127,700
სულ საგარეო	2,519	25,879	127,700
სულ შემოსავლები	240,015	299,004	393,658

სურათზე #4-13 ნაჩვენებია საბაზისო მართვის სცენარის ფინანსური საჭიროებები შესაძლო ხელმისაწვდომ ფულად სახსრებთან მიმართებით. 2021 წელს ფინანსური საჭიროებების ოდენობა იწყება 0,61 მილიონი ლარიდან და მომდევნო ექვსი წლის განმავლობაში იგი ნაზარდი ჯამით დაახლოებით 3,72 მილიონ ლარს აღწევს. 2021 წელს ფინანსური დეფიციტი იქნება 0,25 მილიონი ლარი და 2026 წლისთვის 0,18 მილიონ ლარამდე მცირდება. ექვსი წლის განმავლობაში იგი ნაზარდი ჯამით დაახლოებით 1,61 მილიონ ლარს შეადგენს, ხოლო, ამ დეფიციტის დაფარვისთვის, გათვალისწინებულ მისაღებ სახსრებზე დაახლოებით 76%-ით მეტი იქნება საჭირო.

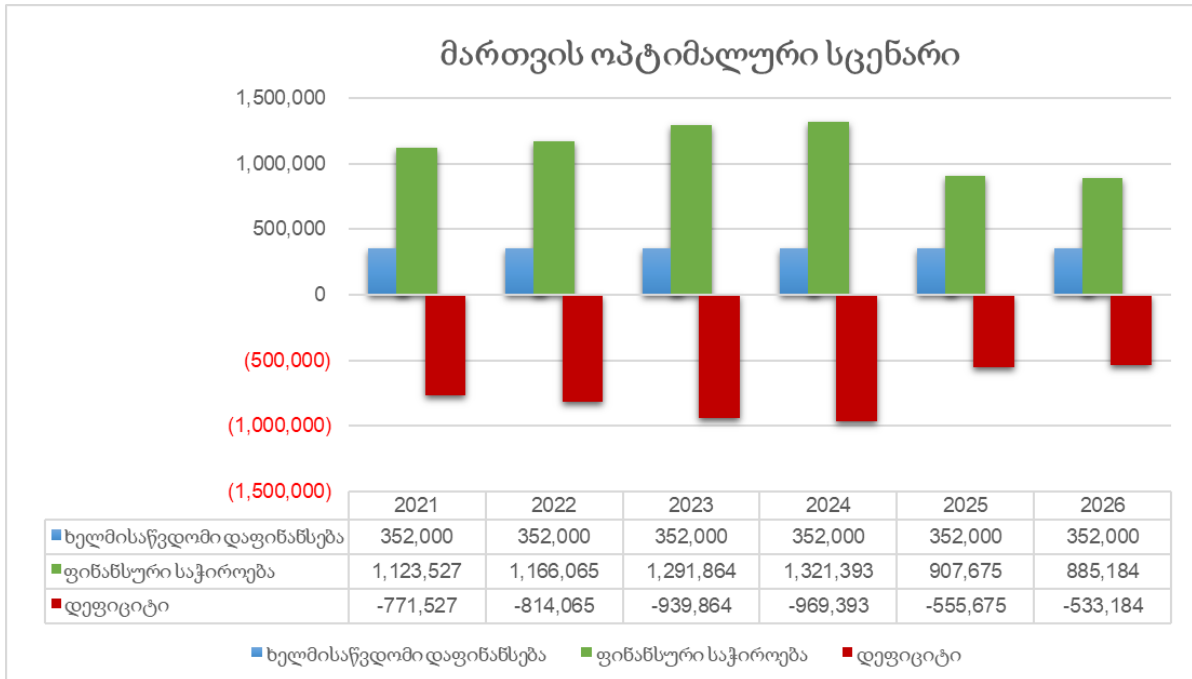
სურათი #4-13. მართვის საბაზისო სცენარის ფინანსური საჭიროებები ხელმისაწვდომ ფინანსურ სახსრებთან მიმართებით მაჭახელას ეროვნული პარკისთვის, ლ (2021-2026 წლები)

სურათზე #4-14 ნაჩვენებია ოპტიმალური მართვის სცენარის ფინანსური საჭიროებები შესაძლო ხელმისაწვდომ ფულად სახსრებთან მიმართებით. ფინანსური საჭიროებების

ოდენობა იწყება 1,12 მილიონი ლარიდან 2021 წელს და მომდევნო ექვსი წლის განმავლობაში ნაზარდი ჯამით დაახლოებით 6,70 მილიონ ლარს აღწევს. 2021 წელს ფინანსური დეფიციტი იწყება 0,77 მილიონი ლარით და 2026 წლისთვის 0,53 მილიონ ლარამდე მცირდება. ექვსი წლის განმავლობაში იგი ნაზარდი ჯამით დაახლოებით 4,58 მილიონ ლარს შეადგენს, ხოლო, ამ დეფიციტის დაფარვისთვის, გათვალისწინებულ ხელმისაწვდომ ფულად სახსრებზე დაახლოებით 217%-ით მეტი იქნება საჭირო.

სურათი #4-14. მართვის ოპტიმალური სცენარის ფინანსური საჭიროებები ხელმისაწვდომ ფინანსურ სახსრებთან მიმართებით მაკახელას ეროვნული პარკისთვის, ლ (2021-2026 წლები)

დაცული ტერიტორიის ფინანსური საჭიროებები განსხვავებული პუნქტებისაგან შედგება. თუმცა ფინანსირების გაზრდის გადამწყვეტი ფაქტორები, რომელიც ფინანსური დეფიციტის აღმოფხვრისთვის არის საჭირო, მოიცავს შემდეგს:

- მართვის ორივე სცენარის ფარგლებში კაპიტალდაზღვევები ვიზიტორთა ცენტრისთვის, საპიკნიკე ადგილებისთვის, ტურისტული თავშესაფრისთვის და ბილიკებისთვის და დამატებითი პანორამული გადასახედებისა და ზიპლაინებისთვის - ოპტიმალური მართვის სცენარისთვის (დანართში 5 იხ. დეტალური ინფორმაცია მართვის თითოეული სცენარის ფარგლებში დამატებითი შენობების, ინფრასტრუქტურის და ობიექტების რაოდენობისა და ღირებულების შესახებ, მიმდინარე სიტუაციასთან მიმართებაში).

- სახეობათა გაზრდილი კვლევები და შეფასებები, ეკოლოგიური მონიტორინგის ძალისხმევასთან ერთად, მართვის ორივე სცენარისთვის და, უფრო მაღალი ინტენსივობით - ოპტიმალური მართვის სცენარისთვის (ამ ძალისხმევათა ბუნებისა და ხარჯების შესახებ დამატებითი დეტალები მართვის თითოეული სცენარისთვის იხ. დანართში 6).

- ამჟამად არსებული 19 თანამშრომლის რაოდენობის გაზრდა 21-მდე ოპტიმალური მართვის სცენარისთვის, ხელფასის, ინდივიდუალური აღჭურვილობისა და ზედნადები ხარჯების გათვალისწინებით. საბაზისო მართვის სცენარისთვის თანამშრომელთა რაოდენობა შეიძლება უცვლელი დარჩეს, დღევანდელი რაოდენობის შენარჩუნებით. თანამშრომელთა რაოდენობის ზრდა უნდა მოხდეს შესაძლებლობათა გაძლიერების შესაბამისი ინიციატივებისა და სხვა აუცილებელი ორგანიზაციული და ინსტიტუციური რეფორმების თანხლებით, რომლებიც განსაზღვრული იქნება სხვა მოხსენებებში, რომლებიც მომზადდება UNDP/GEF-ის VI პროექტის ფარგლებში დაცული

ტერიტორიების ფინანსური მდგრადობის შესახებ (მაგ., შესაძლებლობათა საჭიროებების ანალიზი და სამოქმედო გეგმა; ბიომრავალფეროვნების მონიტორინგის განყოფილების კვლევა, და ა.შ.)

4.8 თუშეთის დაცული ლანდშაფტი

თუშეთის დაცულ ლანდშაფტს 30 518 ჰა ფართობი უკავია და იგი ქვეყნის ჩრდილოეთ ნაწილში მდებარეობს. დაცული ლანდშაფტი ძირითადად შედგება ტყისა და მდელოების ჰაბიტატისაგან. მართვა ხორციელდება 10 მუდმივი და 8 შრომითი ხელშეკრულებით დასაქმებული თანამშრომლის მიერ. ტურისტ-ვიზიტორთა რაოდენობა შედარებით მცირეა.

ცხრილებში #4-15 და #4-16 მოცემულია მიმდინარე წლისა და გასული ორი წლის განმავლობაში დაცული ტერიტორიაზე თითოეულ ქვეპროგრამაზე გაწეული გადასახდელები და შემოსავლები წყაროების მითითებით. მიმდინარე წლის საერთო გადასახდელები ბიუჯეტში 205 100 ლარის ოდენობით არის განსაზღვრული, ხოლო შემოსავლები ამ გადასახდელების დაფინანსებისათვის მოსალოდნელია მუნიციპალიტეტის ადგილობრივი ბიუჯეტით გათვალისწინებული საბიუჯეტო ასიგნებებიდან (199 300 ლარი) და საკუთარი შემოსავლებიდან (5 800 ლარი).

ცხრილი #4-15. თუშეთის დაცული ლანდშაფტის ისტორიული და მიმდინარე წლის გადასახდელები, ლ (2018-2020 წლები)

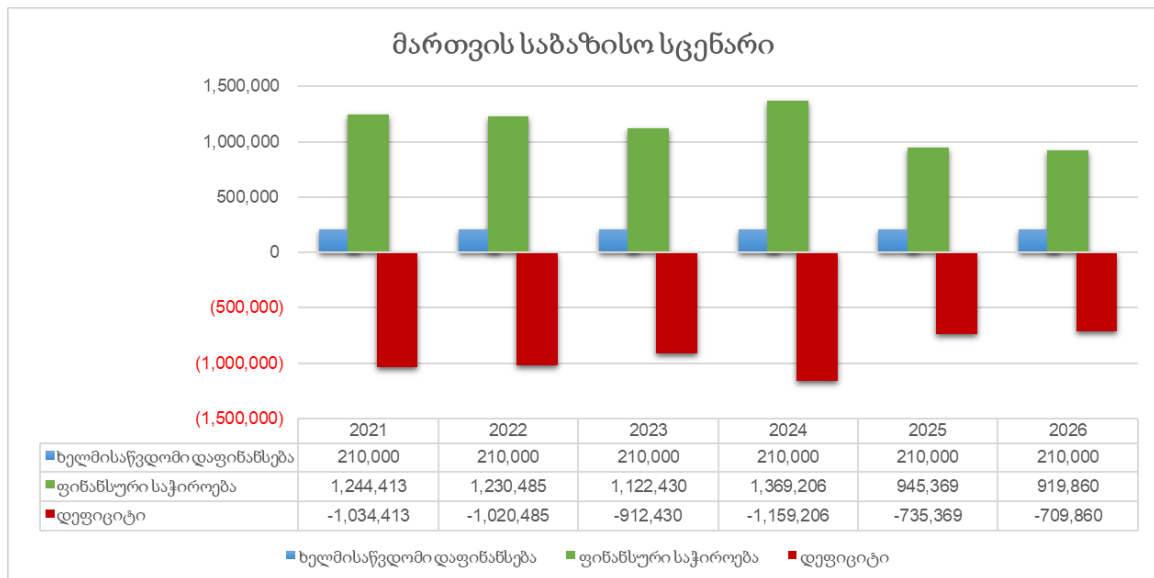
დასახელება	ისტორიული წლები		მიმდინარე წელი
	2018	2019	2020
დაცული ტერიტორიების სისტემის ჩამოყალიბება და მართვა	187,155	306,310	205,100
ხარჯები	186,100	247,010	170,100
არაფინანსური აქტივების ზრდა	1,055	59,300	35,000
ადმინისტრაციული პროგრამა	187,155	306,310	205,100
ხარჯები	186,100	247,010	170,100
არაფინანსური აქტივების ზრდა	1,055	59,300	35,000
დაცვისა და მართვის პროგრამა	0	0	0
ხარჯები			0
არაფინანსური აქტივების ზრდა			0
ურთიერთთავსებადი გამოყენების პროგრამა	0	0	0
ხარჯები			0
არაფინანსური აქტივების ზრდა			0

ცხრილი #4-16. თუშეთის ეროვნული პარკის ისტორიული და მიმდინარე წლის შემოსავლები/დაფინანსების წყაროები, ლ (2018-2020 წლები)

დასახელება	ისტორიული წლები		მიმდინარე წელი
	2018	2019	2020
საშინაო			
მუნიციპალიტეტის ადგილობრივი ბიუჯეტი	144,855	169,310	199,300
საკუთარი შემოსავლები	42,300	11,670	5,800
გრანტები	0	131,130	0
GIZ		131,130	
სულ საშინაო	187,155	312,110	205,100
სულ შემოსავლები	187,155	312,110	205,100

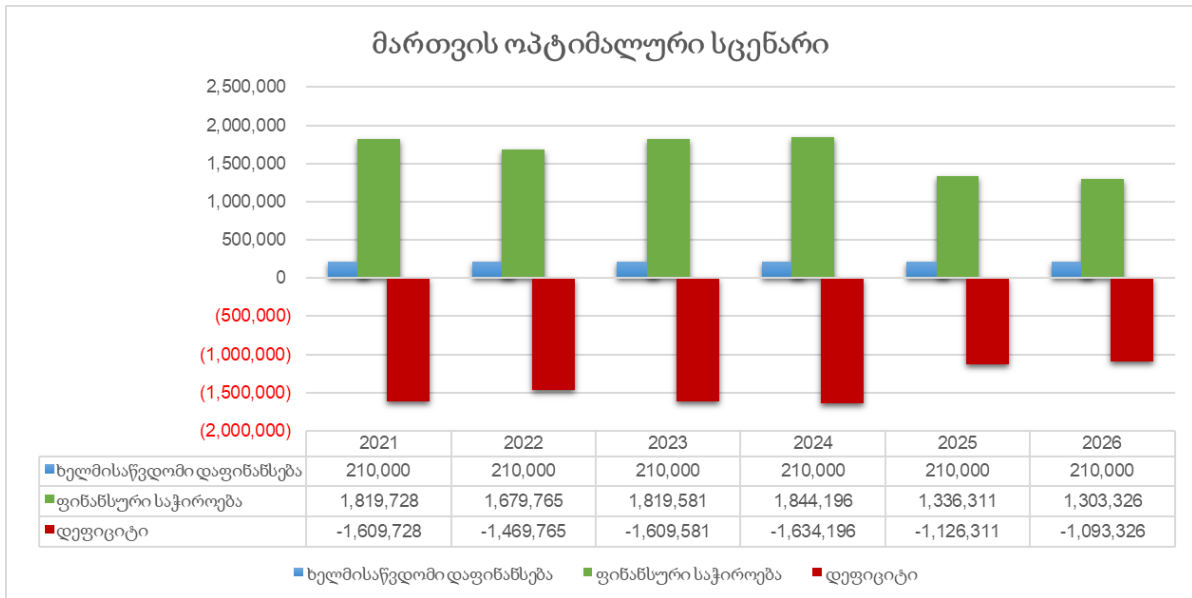
სურათზე #4-15 ნაჩვენებია ოპტიმალური მართვის სცენარის ფინანსური საჭიროებები შესაძლო ხელმისაწვდომ ფულად სახსრებთან მიმართებით. ფინანსური საჭიროებების ოდენობა იწყება 1,24 მილიონი ლარიდან 2021 წელს და მომდევნო ექვსი წლის განმავლობაში ნაზარდი ჯამით დაახლოებით 6,83 მილიონ ლარს აღწევს. 2021 წელს ფინანსური დეფიციტი იწყება 1,03 მილიონი ლარით და 2026 წლისთვის 0,71 მილიონ ლარამდე მცირდება. ექვსი წლის განმავლობაში იგი ნაზარდი ჯამით დაახლოებით 5,57 მილიონ ლარს შეადგენს, ხოლო ამ დეფიციტის დაფარვისთვის, გათვალისწინებულ ხელმისაწვდომ ფულად სახსრებზე დაახლოებით 442%-ით მეტი იქნება საჭირო.

სურათი #4-14. მართვის საბაზისო სცენარის ფინანსური საჭიროებები ხელმისაწვდომ ფინანსურ სახსრებთან მიმართებით თუშეთის დაცული ლანდშაფტისთვის, ლ (2021-2026 წლები)

სურათზე #4-16 ნაჩვენებია ოპტიმალური მართვის სცენარის ფინანსური საჭიროებები შესაძლო ხელმისაწვდომ ფულად სახსრებთან მიმართებით. ფინანსური საჭიროებების ოდენობა იწყება 1,82 მილიონი ლარიდან 2021 წელს და მომდევნო ექვსი წლის განმავლობაში ნაზარდი ჯამით დაახლოებით 9,80 მილიონ ლარს აღწევს. 2021 წელს ფინანსური დეფიციტი იწყება 1,61 მილიონი ლარით და 2026 წლისთვის 1,09 მილიონ ლარამდე მცირდება. ექვსი წლის განმავლობაში იგი ნაზარდი ჯამით დაახლოებით 8,54 მილიონ ლარს შეადგენს, ხოლო ამ დეფიციტის დაფარვისთვის, გათვალისწინებულ ხელმისაწვდომ ფულად სახსრებზე დაახლოებით 678%-ით მეტი იქნება საჭირო.

სურათი #4-15. მართვის ოპტიმალური სცენარის ფინანსური საჭიროებები ხელმისაწვდომ ფინანსურ სახსრებთან მიმართებით თუშეთის დაცული ლანდშაფტისთვის, ლ (2021-2026 წლები)

დაცული ტერიტორიის ფინანსური საჭიროებები განსხვავებული პუნქტებისაგან შედგება. თუმცა ფინანსირების გაზრდის გადამწყვეტი ფაქტორები, რომელიც ფინანსური დეფიციტის აღმოფხვრისთვის არის საჭირო, მოიცავს შემდეგს:

- მართვის ორივე სცენარის ფარგლებში კაპიტალდაბანდებები ოფისისთვის, ვიზიტორთა ცენტრისთვის, რეინჯერთა თავშესაფრებისთვის, საპიკნიკე და საკემპინგე ადგილებისთვის, სველი წერტილებისთვის და ცხენების საჯინიბოსთვის, და უფრო მეტი ინტენსიობით - ოპტიმალური მართვის სცენარისთვის (დანართში 5 იხ. დეტალური ინფორმაცია მართვის თითოეული სცენარის ფარგლებში დამატებითი შენობების, ინფრასტრუქტურის და ობიექტების რაოდენობისა და ღირებულების შესახებ, მიმდინარე სიტუაციასთან მიმართებაში).

- სახეობათა გაზრდილი კვლევები და შეფასებები, ეკოლოგიური მონიტორინგის ძალისხმევასთან ერთად, მართვის ორივე სცენარისთვის და, უფრო მაღალი ინტენსიობით - ოპტიმალური მართვის სცენარისთვის (ამ ძალისხმევათა ბუნებისა და ხარჯების შესახებ დამატებითი დეტალები მართვის თითოეული სცენარისთვის იხ. დანართში 6).

- ამჟამად არსებული 18 თანამშრომლის რაოდენობის გაზრდა 24-მდე საბაზისო მართვისთვის და 30-მდე - ოპტიმალური მართვის სცენარისთვის, ხელფასის, აღჭურვილობისა და ზედნადები ხარჯების გათვალისწინებით. თანამშრომელთა რაოდენობის ზრდა უნდა მოხდეს შესაძლებლობათა გაძლიერების შესაბამისი ინიციატივებისა და სხვა აუცილებელი ორგანიზაციული და ინსტიტუციური რეფორმების თანხლებით, რომლებიც განსაზღვრული იქნება სხვა მოხსენებებში, რომლებიც მომზადდება UNDP/GEF-ის VI პროექტის ფარგლებში დაცული ტერიტორიების ფინანსური მდგრადობის შესახებ (მაგ., შესაძლებლობათა საჭიროებების ანალიზი და სამოქმედო გეგმა; ბიომრავალფეროვნების მონიტორინგის განყოფილების კვლევა, და ა.შ.)

- სატრანსპორტო საშუალებათა რაოდენობის გაზრდა არცერთიდან ოთხამდე საბაზისო მართვისთვის და ექვსამდე - ოპტიმალური მართვისთვის.

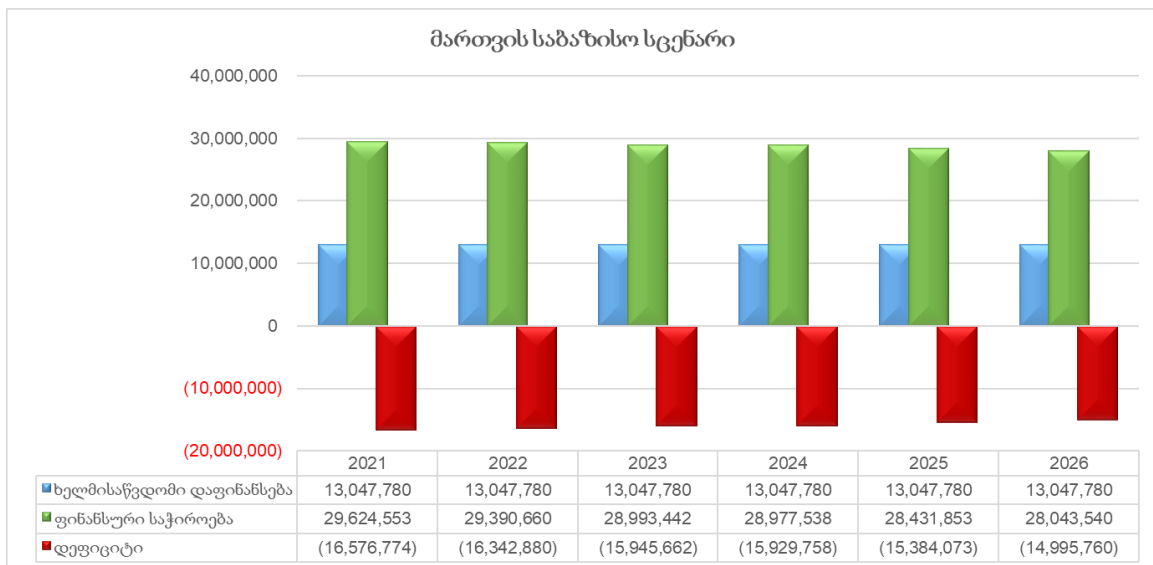
5 დაცული ტერიტორიების სისტემის ფინანსური საჭიროებები

რვა სამიზნე დაცული ტერიტორიის ფინანსური საჭიროებების შეფასება გამოყენებულ იქნა სხვა დაცული ტერიტორიების და აქედან გამომდინარე, მთლიანად დაცული ტერიტორიების სისტემის ფინანსურ საჭიროებათა პროგნოზირებისთვის. იგი ითვალისწინებს ყველა დაცული ტერიტორიის დაყოფას ოთხ კატეგორიად ან ჯგუფად, რომლებსაც მართვის მსგავსი ამოცანები/ფუნქციები აქვთ, რომლებზედაც ზეგავლენას ახდენს ეკოლოგიური კონტექსტი (ადგილმდებარეობა, ჰაბიტატი, ადგილის საჭიროება, და ა.შ.), რის შედეგადაც მათ მსგავსი ფინანსური საჭიროებები აქვთ. ასევე, განხილულ იქნა მართვის ძალისხმევის და საბიუჯეტო ასიგნებების დღევანდელი დონეები, რათა გათვალისწინებული ყოფილიყო ის დაცული ტერიტორიები, რომლებსაც სხვებთან შედარებით უკვე აქვთ მეტი დაფინანსება, რაც შედარებით ამცირებს მათ ფინანსურ საჭიროებებს.

შემდეგ, მიზნობრივი დაცული ტერიტორიების ფინანსურ საჭიროებათა შეფასების შედეგების საფუძველზე, თითოეული ჯგუფისთვის გამოანგარიშებულ იქნა ფინანსური დეფიციტის საშუალო პროცენტული ოდენობა (ანუ, დეფიციტი, რომელიც გამოხატულია ხელმისაწვდომი ფულადი სახსრების პროცენტით). ფინანსური დეფიციტის ეს საშუალო პროცენტული მაჩვენებელი შემდეგ შესაძლებელია გამოყენებული იქნეს თითოეულ ჯგუფში შემავალი დაცული ტერიტორიების ხელმისაწვდომი დაფინანსებისთვის, რათა მოხდეს არასამიზნე დაცული ტერიტორიების ფინანსური დეფიციტის და მათი საერთო ფინანსური საჭიროებების რაოდენობრივი გაანგარიშება. ბოლოს მოხდა სამიზნე და არასამიზნე დაცული ტერიტორიების ფინანსურ საჭიროებათა გაერთიანება. მიაქციეთ ყურადღება, რომ არ მომხდარა თბილისში სათავო ოფისის გადასახდელების პოტენციური ზრდის განხილვა და შეფასება, კერძოდ, ადამიანური რესურსების მართვის შესაძლებლობათა გაზრდის საჭიროება. ასეთი ზრდა უფრო მოსალოდნელი იქნება, თუკი საგულისხმოდ გაიზრდება რამდენიმე კონკრეტული დაცული ტერიტორიის ფინანსური ასიგნებები.

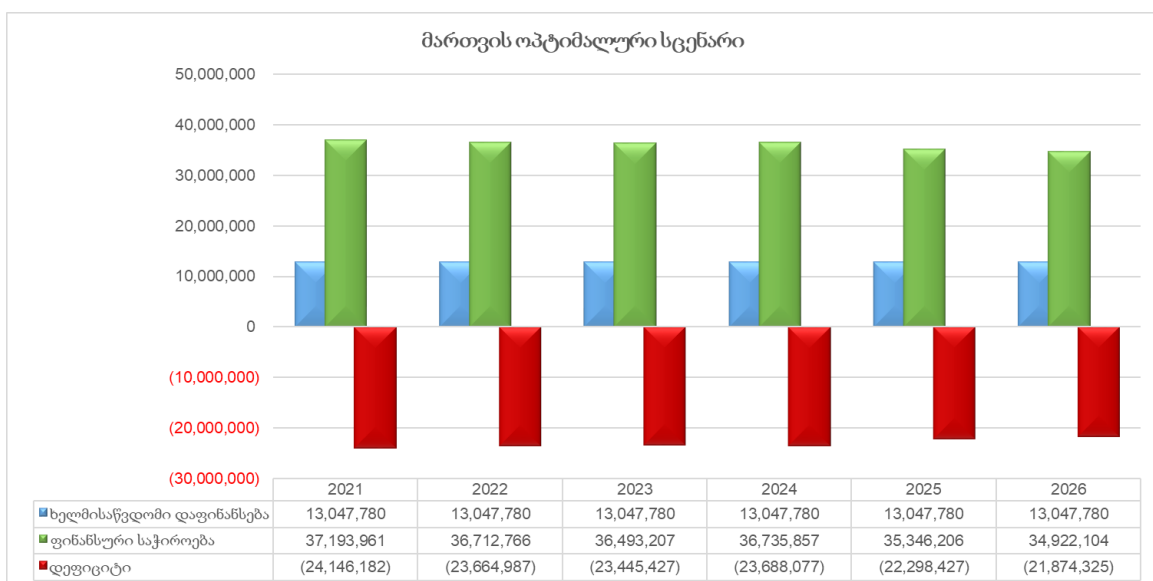
სურათზე 5-1 ნაჩვენებია საბაზისო მართვის სცენარის ფინანსური საჭიროებები შესაძლო ხელმისაწვდომ ფულად სახსრებთან მიმართებით დაცული ტერიტორიების მთელი სისტემისთვის. ფინანსური საჭიროებების ოდენობა იწყება 29,62 მილიონი ლარიდან 2021 წელს და მომდევნო ექვსი წლის განმავლობაში იგი ჯამში ნაზარდად დაახლოებით 173,46 მილიონ ლარს აღწევს. 2021 წლიდან ფინანსური დეფიციტი იწყება 16,58 მილიონი ლარით და 2026 წლისთვის 15,00 მილიონ ლარამდე შემცირდება. ექვსი წლის განმავლობაში იგი დაახლოებით 95,17 მილიონ ლარს (29,73 მილიონი აშშ დოლარი) შეადგენს, ხოლო, ამ დეფიციტის დაფარვისთვის, გათვალისწინებულ მისაღებ სახსრებზე დაახლოებით 122%-ით მეტი იქნება საჭირო.

სურათი # 5-1: საბაზისო მართვის სცენარის ფინანსური საჭიროებები ხელმისაწვდომ ფინანსურ სახსრებთან მიმართებით დაცული ტერიტორიების სისტემისთვის, ლ (2021-2026 წლები)

სურათზე 5-2 ნაჩვენებია ოპტიმალური მართვის სცენარის ფინანსური საჭიროებები შესაძლო ხელმისაწვდომ ფულად სახსრებთან მიმართებით დაცული ტერიტორიების მთელი სისტემისთვის. ფინანსური საჭიროებების ოდენობა იწყება 37,19 მილიონი ლარიდან 2021 წელს და მომდევნო ექვსი წლის განმავლობაში ჯამში ნაზარდად დაახლოებით 217,4 მილიონ ლარს აღწევს. 2021 წელს ფინანსური დეფიციტი იქნება 24,15 მილიონი ლარი და 2026 წლისთვის 21,87 მილიონ ლარამდე შემცირდება. ექვსი წლის განმავლობაში იგი დაახლოებით 139,12 მილიონ ლარს შეადგენს (43,48 მილიონი აშშ დოლარი), ხოლო, ამ დეფიციტის დაფარვისთვის, გათვალისწინებულ ხელმისაწვდომ ფულად სახსრებზე დაახლოებით 178%-ით მეტი იქნება საჭირო.

სურათი # 5-2: ოპტიმალური მართვის სცენარის ფინანსური საჭიროებები ხელმისაწვდომ ფინანსურ სახსრებთან მიმართებით დაცული ტერიტორიების სისტემისთვის, ლ (2021-2026)

6 დასკვნები და რეკომენდაციები

ფინანსურ საჭიროებათა ამ შეფასებაში დეტალურად არის გაანგარიშებული რვა სამიზნე დაცული ტერიტორიისთვის საჭირო ფინანსური სახსრები, რომლებიც შემდეგ ექსტრაპოლირებულია დაცული ტერიტორიების სააგენტოს სხვა დაცულ ტერიტორიებზე. როგორც ჩანს, ფინანსური დეფიციტი შედარებით ცვლადია. საბაზისო მართვის ფარგლებში იგი 27%-დან (ვაშლოვანის დაცულ ტერიტორიაზე) 119%-მდე ვარიებს (სამცხე-ჯავახეთის დაცულ ტერიტორიაზე). თუშეთის დაცული ლანდშაფტისთვის დეფიციტი მნიშვნელოვნად მაღალია - 442%, რაც ექსტრემალურ საჭიროებაზე მიუთითებს. მსგავსი მახასიათებლები შეინიშნება ოპტიმალური მართვის სცენარისთვისაც, თუმცა დეფიციტი უმრავლეს შემთხვევაში აქ საგულისხმოდ დიდია. მომდევნო ექვსი წლის განმავლობაში, დაცული ტერიტორიების სააგენტოს ტერიტორიული ერთეულების (დაცული ტერიტორიების) ნაზარდი დეფიციტი, საბაზისო მართვის სცენარისთვის - 95,17 მილიონი ლარის ოდენობით შეფასდა (ხელმისაწვდომ ფონდებთან შედარებით 122%-ით მეტი), ხოლო ოპტიმალური მართვის სცენარისთვის - 139,12 მილიონი ლარის ოდენობით (ხელმისაწვდომ ფონდებთან შედარებით 178%-ით მეტი).

ამ შეფასებისთვის შემუშავებული პროცესი და ფინანსური მოდელი პრაქტიკულად გამოსაყენებელ შაბლონს უზრუნველყოფს ფინანსურ საჭიროებათა სამომავლო გაანგარიშებებისთვის, რომლებიც არის კომპლექსური და პასუხობს სახელმწიფო ბიუჯეტის მოთხოვნებს პროგრამული ბიუჯეტის თვალსაზრისით. ამ შეფასების შედეგები ახლა უკვე შეიძლება გამოყენებული იქნეს მართვისა და დაფინანსების დაგეგმვის ელემენტად. გარდა ამისა, ამ შედეგებით შესაძლებელია განმტკიცდეს ურთიერთქმედებები დამფინანსებლებს შორის, კერძოდ, მთავრობას, დონორ საზოგადოებას, კერძო სექტორსა და არასამთავრობო ორგანიზაციებს შორის, რომლებიც, როგორც წესი, ფინანსური მართვის მაღალ სტანდარტებს იცავენ, ფინანსური საჭიროებების გამჭვირვალე და კომპლექსური შეფასების ჩათვლით.

რეკომენდებულია, რომ ამ ფინანსური მოდელის გამოყენება და განახლება მოხდეს ყოველწლიური ბიუჯეტის დაგეგმვისას, განსაკუთრებით, დაცული ტერიტორიების მართვის გეგმების განახლებისას. სამიზნე დაცული ტერიტორიებისთვის, ასევე დამატებით უნდა იქნეს განხილული ეს მოდელი და დეტალური მონაცემები მათი პოტენციალის კუთხით, რომელიც გამოყენებული იქნება ხარჯების შემცირების გზების გაუმჯობესებისთვის და ეფექტიანობის ამაღლებისთვის. მაგალითად, ერთი და იმავე ფინანსური მოდელის გამოყენება ხელს შეუწყობს დაცული ტერიტორიების ერთმანეთთან შედარებას. ამით, შეიძლება გამოიკვეთოს კონკრეტულ დაცულ ტერიტორიაზე მართვის ის ასპექტები, რომლებიც შეიძლება გაუმჯობესდეს, მოხდეს მათი ოპტიმიზაცია ან მოდერნიზაცია სხვა დაცულ ტერიტორიებთან შედარებით. ეს შეიძლება განხორციელდეს შედარებით მოკლევადიანი (2-3 დღიანი) ტრენინგების მეშვეობით, რომელსაც დაესწრებიან დაცული ტერიტორიების სააგენტოს საფინანსო დეპარტამენტის წამყვანი თანამშრომლები და დაცული ტერიტორიებიდან კონკრეტული მენეჯერები ან/და ადმინისტრატორები და სხვა დაინტერესებული პირები, რომლებიც დაცული ტერიტორიის მართვაში არიან ჩართული.

7 გამოყენებული ლიტერატურა

Conservation Finance Alliance (CFA). 2009. The Conservation Finance Alliance - Business Planning for Protected Areas. Available at <https://www.conservationfinancealliance.org/conservation-finance-guide>

Flores, M., G. Rivero, F. León, G. Chan, et al. 2008. Financial Planning for National Systems of Protected Areas: Guidelines and Early Lessons. Arlington, VA: TNC.

United Nations Development Programme (UNDP). 2016. Guide to Improving the Budget and Funding of National Protected Area Systems. Lessons from Chile, Guatemala and Peru, July 2012 – April 2014. Written by Flores, M., and Bovarnick, A. Available at: <https://www.latinamerica.undp.org/content/rblac/en/home/library/poverty/guide-to-improving-the-budget-and-funding-of-national-protected-.html>

დანართები

დანართი 1: ინიცირების სამუშაო შეხვედრის დღის წესრიგი, რომელიც ჩატარდა თბილისში, 2019 წლის 26 ნოემბერს (დალაგებულია ანბანის მხიედვით):

“არსებული დაფინანსების ანალიზი და ფინანსური საჭიროებების გაანგარიშება საქართველოს დაცული ტერიტორიების სისტემის საბაზისო და ოპტიმალური მართვის ცენარებისთვის, რვა სამიზნე დაცულ ტერიტორიაზე ფოკუსირებით“

დაწყების/საინფორმაციო სამუშაო შეხვედრა

GEF 6/UNDP პროექტი „საქართველოში დაცული ტერიტორიების სისტემის ფინანსური მდგრადობის გაძლიერება“

26.11.2019

სასტუმრო „ჰოლიდი ინ“, თბილისი

GEF / UNDP პროექტი „საქართველოში დაცული ტერიტორიების სისტემის ფინანსური მდგრადობის გაძლიერება“ არის 5-წლიანი (2018-2023) „ტექნიკური დახმარების“ პროექტი, რომელსაც აფინანსებს ორგანიზაცია „Global Environment Facility“ (GEF) და მას ახორციელებს გაეროს განვითარების პროგრამის წარმომადგენლობა საქართველოში. ამ პროექტზე პასუხისმგებელი მხარე არის კავკასიის ბუნების ფონდი.

პროექტის მიზანია გრძელვადიანი ფინანსური მდგრადობის და ეფექტიანი მართვის უზრუნველყოფა, რათა საქართველოში, სამიზნე დაცულ ტერიტორიებზე, შენარჩუნებული იქნეს მსოფლიო მნიშვნელობის ბიომრავალფეროვნება ამ სამიზნე დაცული ტერიტორიების ფინანსური ბაზის, მათი ფინანსური და არაფინანსური მართვის შესაძლებლობებისა და ზოგადად მართვის ეფექტიანობის გაუმჯობესების მეშვეობით.

შეხვედრის ამოცანები:

შესაბამისი დაინტერესებული მხარეებისთვის პროცესისა და პროცედურების გაცნობა, რომლებიც გათვალისწინებულია ფინანსური ანალიზისთვის, კერძოდ, შეთავაზებული მეთოდოლოგიის, რომლის საფუძველზეც მოხდება სამიზნე დაცული ტერიტორიების მიმდინარე დაფინანსების და ფინანსური საჭიროებების შეფასება საბაზისო და ოპტიმალური მართვის სცენარებისთვის.

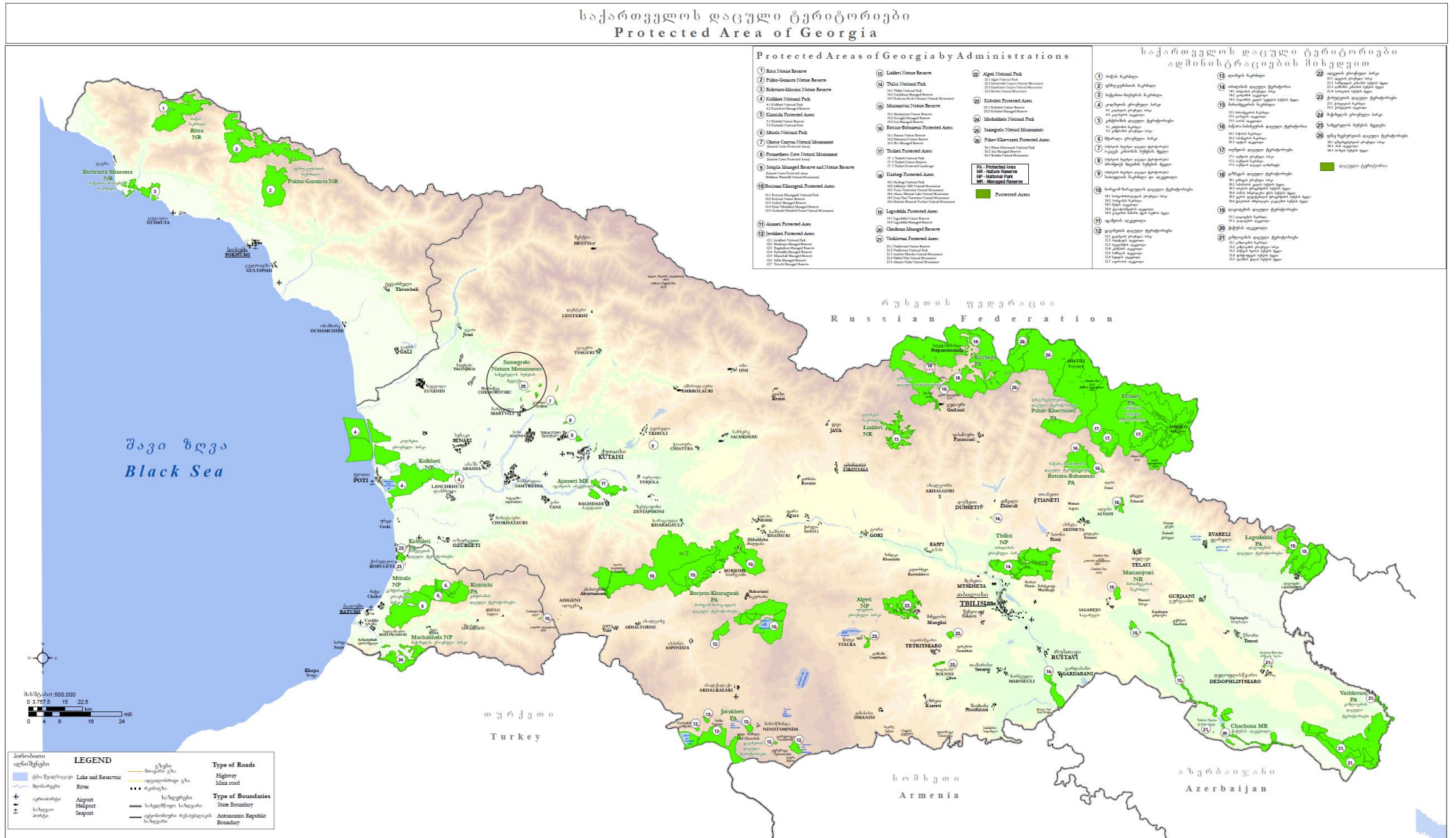
შეხვედრის დღის წესრიგი

დრო	საკითხი	პასუხისმგებელი პირი
10:00 – 10:30	რეგისტრაცია - ჩი/ყავა	
10:30 – 11:30	მისალმებები მონაწილეთა წარდგენა სამუშაო შეხვედრის ამოცანები	თამარ კახიშვილი, NPD, APA თამარ პატარიძე, PM, CNF
11:00 -11:30	სესია 1: არსებული გადასახდელებისა და შემოსავლების მიმოხილვა (სტაუს კვლ)	ჰუგო ფონ ზილი, საერთაშორისო ექსპერტი
11:30 -12:30	სესია 2: ფინანსურ საჭიროებათა გაანგარიშების საუკეთესო პრაქტიკა და ალტერნატივები/წინადადებები	ჰუგო ფონ ზილი, საერთაშორისო ექსპერტი
12:30 -13:30	ლანჩი	
13:30 -14:15	სესია 3: ფინანსურ საჭიროებათა შეფასების მოდელის პროექტი და აქამდე შემუშავებული პროცესი	ირაკლი გოდუაძე, ჰუგო ფონ ზილთან ერთად, საჭიროების შემთხვევაში
14:15 -15:15	სესია 4: მოდელის შემდგომი დახვეწის პროტოკოლები და სამუშაო გეგმა და მათი გამოყენება ფინანსურ საჭიროებათა შეფასებისთვის	ირაკლი გოდუაძე, ჰუგო ფონ ზილთან, ერთად, CNF-თან და APA-სთან ერთად, საჭიროების შემთხვევაში
15:15 -15:30	კითხვა/პასუხი სამუშაო შეხვედრის დახურვა	თამარ პატარიძე, PM, CNF

დანართი 2: საწყისი სამუშაო შეხვედრის მონაწილეთა სია, 2019 წლის 26 ნოემბერი, თბილისი

გვარი, სახელი	ორგანიზაცია
კუსიდი ბესიკი	სსიპ დაცული ტერიტორიების სააგენტო
ხახიშვილი თამარი	სსიპ დაცული ტერიტორიების სააგენტო
ჯიაკომინი ჯეოფი	კავკასიის ბუნების ფონდი
ბარბაქაძე თეა	კავკასიის ბუნების ფონდი
პატარიძე თამარი	კავკასიის ბუნების ფონდი
ზედგინიძე თამარი	საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო
მოკვერაშვილი ნატო	საქართველოს ფინანსთა სამინისტრო
გორაძე ირაკლი	გაეროს განვითარების პროგრამა (UNDP)
შანშიაშვილი პაატა	აშშ შინაგან საქმეთა დეპარტამენტი, საერთაშორისო ტექნიკური დახმარების პროგრამა
მეტრეველი თამაზი	სსიპ დაცული ტერიტორიების სააგენტო (ჯავახეთის დაცული ტერიტორიის ადმინისტრაცია)
ქურიძე გიორგი	სსიპ დაცული ტერიტორიების სააგენტო (მაჭახელას ეროვნული პარკის ადმინისტრაცია)
ხომერიკი დავითი	სსიპ დაცული ტერიტორიების სააგენტო (მტირალას ეროვნული პარკის ადმინისტრაცია)
სულამანიძე გიორგი	სსიპ დაცული ტერიტორიების სააგენტო (ლაგოდეხის დაცული ტერიტორიის ადმინისტრაცია)
ფიროსმანიშვილი მერაბი	სსიპ დაცული ტერიტორიების სააგენტო (ვაშლივანის დაცული ტერიტორიის ადმინისტრაცია)
წოწერია ელენე	ეროვნული ფინანსური ექსპერტი
პაპაშვილი დიმიტრი	ეროვნული ფინანსური ექსპერტი
ფონ ზილი, ჰუგო	ეკონომიკური კვლევების დამოუკიდებელი ექსპერტი, სამხრეთი აფრიკა
გოდუაძე ირაკლი	ეროვნული ექსპერტი

დანართი 3: საქართველოს დაცული ტერიტორიების რუკა

დანართი 4: ფინანსური საჭიროებები და სავარაუდო შემოსავლები თითოეული სცენარისთვის, დაყოფილი პროგრამებად და წარმოდგენილი საოპერაციო და კაპიტალურ ხარჯებით (არაფინანსური აქტივების ზრდით), ლ (2021 – 2026 წლები)

ბორჯომ-ხარაგაულის ეროვნული პარკი:

გადასახდლები

მართვის საბაზისო სცენარი

მართვის ოპტიმალური სცენარი

დასახელება	პროგნოზირებული ბიუჯეტი წლების მიხედვით						ჯამი	პროგნოზირებული ბიუჯეტი წლების მიხედვით						ჯამი
	2021	2022	2023	2024	2025	2026		2021	2022	2023	2024	2025	2026	
დაცული ტერიტორიების სისტემის ჩამოყალიბება და მართვა	2,792,187	2,413,750	2,400,091	2,286,354	2,206,579	2,185,663	14,284,624	3,398,829	2,989,667	2,828,815	2,927,516	2,717,301	2,685,985	17,548,113
ხარჯები	2,592,387	1,945,050	2,215,291	1,992,354	1,902,579	1,880,663	12,528,324	3,144,529	2,445,967	2,643,415	2,593,516	2,373,301	2,320,985	15,521,713
არაფინანსური აქტივების ზრდა	199,800	468,700	184,800	294,000	304,000	305,000	1,756,300	254,300	543,700	185,400	334,000	344,000	365,000	2,026,400
ადმინისტრაციული პროგრამა	1,763,058	1,638,373	1,614,632	1,599,508	1,614,917	1,613,778	9,844,267	2,038,080	1,916,595	1,892,854	1,892,570	1,893,139	1,892,000	11,525,239
ხარჯები	1,719,358	1,638,373	1,614,632	1,599,508	1,614,917	1,613,778	9,800,567	1,994,380	1,916,595	1,892,854	1,892,570	1,893,139	1,892,000	11,481,539
არაფინანსური აქტივების ზრდა	43,700	0	0	0	0	0	43,700	43,700	0	0	0	0	0	43,700
დაცვისა და მართვის პროგრამა	954,474	597,920	731,083	592,046	524,662	549,885	3,950,069	1,213,149	814,372	841,795	854,646	674,662	732,485	5,131,109
ხარჯები	804,874	282,720	550,283	343,046	265,662	244,885	2,491,469	1,014,149	461,772	660,395	605,646	415,662	367,485	3,525,109
არაფინანსური აქტივების ზრდა	149,600	315,200	180,800	249,000	259,000	305,000	1,458,600	199,000	352,600	181,400	249,000	259,000	365,000	1,606,000
ურთიერთთავსებადი გამოყენების პროგრამა	74,655	177,458	54,375	94,800	67,000	22,000	490,288	147,600	258,700	94,165	180,300	149,500	61,500	891,765
ხარჯები	68,155	23,958	50,375	49,800	22,000	22,000	236,288	136,000	67,600	90,165	95,300	64,500	61,500	515,065
არაფინანსური აქტივების ზრდა	6,500	153,500	4,000	45,000	45,000	0	254,000	11,600	191,100	4,000	85,000	85,000	0	376,700

შემოსავლები

დასახელება	პროგნოზირებული ბიუჯეტი წლების მიხედვით						ჯამი	პროგნოზირებული ბიუჯეტი წლების მიხედვით						ჯამი
	2021	2022	2023	2024	2025	2026		2021	2022	2023	2024	2025	2026	
საშინაო														
სახელმწიფო ბიუჯეტი	600,000	600,000	600,000	600,000	600,000	600,000	3,600,000	600,000	600,000	600,000	600,000	600,000	600,000	3,600,000
საკუთარი შემოსავლები (სააგენტოს)	240,000	240,000	240,000	240,000	240,000	240,000	1,440,000	240,000	240,000	240,000	240,000	240,000	240,000	1,440,000
საკუთარი შემოსავლები (ადმინისტრაციის)	450,000	450,000	450,000	450,000	450,000	450,000	2,700,000	450,000	450,000	450,000	450,000	450,000	450,000	2,700,000
სულ საშინაო	1,290,000	1,290,000	1,290,000	1,290,000	1,290,000	1,290,000	7,740,000	1,290,000	1,290,000	1,290,000	1,290,000	1,290,000	1,290,000	7,740,000
საგარეო														
გრანტები	384,450	384,450	384,450	384,450	384,450	384,450	2,306,700	384,450	384,450	384,450	384,450	384,450	384,450	2,306,700
CNF	384,450	384,450	384,450	384,450	384,450	384,450	2,306,700	384,450	384,450	384,450	384,450	384,450	384,450	2,306,700
TJS							0							0
სულ საგარეო	384,450	384,450	384,450	384,450	384,450	384,450	2,306,700	384,450	384,450	384,450	384,450	384,450	384,450	2,306,700
სულ შემოსავლები	1,674,450	1,674,450	1,674,450	1,674,450	1,674,450	1,674,450	10,046,700	1,674,450	1,674,450	1,674,450	1,674,450	1,674,450	1,674,450	10,046,700

ვალოვანის დაცული ტერიტორიები:

გადასახდებელი

მარტვის საბაზისო სცენარი

მარტვის ოპტიმალური სცენარი

დასახელება	პროგნოზირებული ბიუჯეტი წლების მიხედვით						ჯამი	პროგნოზირებული ბიუჯეტი წლების მიხედვით						ჯამი
	2021	2022	2023	2024	2025	2026		2021	2022	2023	2024	2025	2026	
დაცული ტერიტორიების სისტემის ჩამოყალიბება და მართვა	1,176,243	1,176,471	1,144,877	1,132,089	1,063,010	1,106,872	6,799,561	1,665,475	1,597,540	1,518,825	1,612,861	1,468,182	1,461,644	9,324,527
ხარჯები	1,038,493	991,721	1,054,527	1,017,089	1,008,010	1,051,872	6,161,711	1,380,925	1,333,290	1,331,375	1,457,861	1,313,182	1,346,644	8,163,277
არაფინანსური აქტივების ზრდა	137,750	184,750	90,350	115,000	55,000	55,000	637,850	284,550	264,250	187,450	155,000	155,000	115,000	1,161,250
ადმინისტრაციული პროგრამა	828,979	796,746	795,024	795,024	825,306	794,459	4,835,539	961,651	929,418	927,696	927,696	957,978	927,131	5,631,571
ხარჯები	823,229	796,746	795,024	795,024	825,306	794,459	4,829,789	955,901	929,418	927,696	927,696	957,978	927,131	5,625,821
არაფინანსური აქტივების ზრდა	5,750	0	0	0	0	0	5,750	5,750	0	0	0	0	0	5,750
დაცვისა და მართვის პროგრამა	207,029	354,322	317,390	314,065	216,704	244,413	1,653,923	403,724	598,322	519,022	516,665	346,704	427,013	2,811,449
ხარჯები	146,029	176,322	233,790	199,065	161,704	189,413	1,106,323	288,924	341,822	338,322	461,665	291,704	312,013	2,034,449
არაფინანსური აქტივების ზრდა	61,000	178,000	83,600	115,000	55,000	55,000	547,600	114,800	256,500	180,700	55,000	55,000	115,000	777,000
ურთიერთთავსებადი გამოყენების პროგრამა	140,235	25,403	32,463	23,000	21,000	68,000	310,100	300,100	69,800	72,108	168,500	163,500	107,500	881,508
ხარჯები	69,235	18,653	25,713	23,000	21,000	68,000	225,600	136,100	62,050	65,358	68,500	63,500	107,500	503,008
არაფინანსური აქტივების ზრდა	71,000	6,750	6,750	0	0	0	84,500	164,000	7,750	6,750	100,000	100,000	0	378,500

შემოსავლები

დასახელება	პროგნოზირებული ბიუჯეტი წლების მიხედვით						ჯამი	პროგნოზირებული ბიუჯეტი წლების მიხედვით						ჯამი
	2021	2022	2023	2024	2025	2026		2021	2022	2023	2024	2025	2026	
სამონაო														
სახელმწიფო ბიუჯეტი	270,000	270,000	270,000	270,000	270,000	270,000	1,620,000	270,000	270,000	270,000	270,000	270,000	270,000	1,620,000
საკუთარი შემოსავლები (სააგენტოს)	230,000	230,000	230,000	230,000	230,000	230,000	1,380,000	230,000	230,000	230,000	230,000	230,000	230,000	1,380,000
საკუთარი შემოსავლები (ადმინისტრაციის)	80,000	80,000	80,000	80,000	80,000	80,000	480,000	80,000	80,000	80,000	80,000	80,000	80,000	480,000
სულ სამონაო	580,000	580,000	580,000	580,000	580,000	580,000	3,480,000	580,000	580,000	580,000	580,000	580,000	580,000	3,480,000
საგარეო														
გრანტები	312,000	312,000	312,000	312,000	312,000	312,000	1,872,000	312,000	312,000	312,000	312,000	312,000	312,000	1,872,000
CNF	312,000	312,000	312,000	312,000	312,000	312,000	1,872,000	312,000	312,000	312,000	312,000	312,000	312,000	1,872,000
სულ საგარეო	312,000	312,000	312,000	312,000	312,000	312,000	1,872,000	312,000	312,000	312,000	312,000	312,000	312,000	1,872,000
სულ შემოსავლები	892,000	892,000	892,000	892,000	892,000	892,000	5,352,000	892,000	892,000	892,000	892,000	892,000	892,000	5,352,000

თუშეთის დაცული ტერიტორიები:

გადასახდებელი

მართვის საბაზისო სცენარი

მართვის ოპტიმალური სცენარი

დასახელება	პროგნოზირებული ბიუჯეტი წლების მიხედვით						ჯამი	პროგნოზირებული ბიუჯეტი წლების მიხედვით						ჯამი
	2021	2022	2023	2024	2025	2026		2021	2022	2023	2024	2025	2026	
დაცული ტერიტორიების სისტემის ჩამოყალიბება და მართვა	1,125,334	1,110,941	1,097,736	1,086,361	957,298	911,024	6,288,693	1,580,709	1,673,447	1,619,937	1,594,952	1,538,911	1,334,415	9,342,370
ხარჯები	819,234	872,141	931,536	838,361	803,298	911,024	5,175,593	1,167,009	1,394,747	1,243,137	1,217,452	1,238,411	1,237,915	7,498,670
არაფინანსური აქტივების ზრდა	306,100	238,800	166,200	248,000	154,000	0	1,113,100	413,700	278,700	376,800	377,500	300,500	96,500	1,843,700
ადმინისტრაციული პროგრამა	683,321	671,488	641,488	641,488	696,488	672,076	4,006,347	834,315	846,482	816,482	816,482	921,482	847,070	5,082,311
ხარჯები	671,321	641,488	641,488	641,488	641,488	672,076	3,909,347	821,315	816,482	816,482	816,482	816,482	847,070	4,934,311
არაფინანსური აქტივების ზრდა	12,000	30,000	0	0	55,000	0	97,000	13,000	30,000	0	0	105,000	0	148,000
დაცვისა და მართვის პროგრამა	334,243	249,648	414,173	407,873	223,811	151,949	1,781,696	549,269	421,140	632,663	603,970	459,930	376,345	3,043,317
ხარჯები	110,143	117,348	247,973	159,873	124,811	151,949	912,096	253,069	289,940	360,363	330,970	360,930	279,845	1,875,117
არაფინანსური აქტივების ზრდა	224,100	132,300	166,200	248,000	99,000	0	869,600	296,200	131,200	272,300	273,000	99,000	96,500	1,168,200
ურთიერთთავსებადი გამოყენების პროგრამა	107,770	189,805	42,075	37,000	37,000	87,000	500,650	197,125	405,825	170,793	174,500	157,500	111,000	1,216,743
ხარჯები	37,770	113,305	42,075	37,000	37,000	87,000	354,150	92,625	288,325	66,293	70,000	61,000	111,000	689,243
არაფინანსური აქტივების ზრდა	70,000	76,500	0	0	0	0	146,500	104,500	117,500	104,500	104,500	96,500	0	527,500

შემოსავლები

დასახელება	პროგნოზირებული ბიუჯეტი წლების მიხედვით						ჯამი	პროგნოზირებული ბიუჯეტი წლების მიხედვით						ჯამი
	2021	2022	2023	2024	2025	2026		2021	2022	2023	2024	2025	2026	
სამიწაო														
სახელმწიფო ბიუჯეტი	210,000	210,000	210,000	210,000	210,000	210,000	1,260,000	210,000	210,000	210,000	210,000	210,000	210,000	1,260,000
საკუთარი შემოსავლები (სააგენტოს)	220,000	220,000	220,000	220,000	220,000	220,000	1,320,000	220,000	220,000	220,000	220,000	220,000	220,000	1,320,000
საკუთარი შემოსავლები (ადმინისტრაციის)	19,000	19,000	19,000	19,000	19,000	19,000	114,000	19,000	19,000	19,000	19,000	19,000	19,000	114,000
სულ სამიწაო	449,000	449,000	449,000	449,000	449,000	449,000	2,694,000	449,000	449,000	449,000	449,000	449,000	449,000	2,694,000
საგარეო														
გრანტები	204,000	204,000	204,000	204,000	204,000	204,000	1,224,000	204,000	204,000	204,000	204,000	204,000	204,000	1,224,000
CNF	204,000	204,000	204,000	204,000	204,000	204,000	1,224,000	204,000	204,000	204,000	204,000	204,000	204,000	1,224,000
სულ საგარეო	204,000	204,000	204,000	204,000	204,000	204,000	1,224,000	204,000	204,000	204,000	204,000	204,000	204,000	1,224,000
სულ შემოსავლები	653,000	653,000	653,000	653,000	653,000	653,000	3,918,000	653,000	653,000	653,000	653,000	653,000	653,000	3,918,000

ლაგოდების დაცული ტერიტორიები:

გადასახდლები

მართვის საბაზისო სცენარი

მართვის ოპტიმალური სცენარი

დასახელება	პროგნოზირებული ბიუჯეტი წლების მიხედვით						ჯამი	პროგნოზირებული ბიუჯეტი წლების მიხედვით						ჯამი
	2021	2022	2023	2024	2025	2026		2021	2022	2023	2024	2025	2026	
დაცული ტერიტორიების სისტემის ჩამოყალიბება და მართვა	983,371	975,344	929,922	884,590	996,839	919,360	5,689,424	1,413,848	1,381,253	1,319,207	1,283,412	1,290,061	1,302,182	7,989,962
ხარჯები	875,371	779,844	847,722	829,590	996,839	864,360	5,193,724	1,294,448	1,106,253	1,111,407	1,178,412	1,290,061	1,247,182	7,227,762
არაფინანსური აქტივების ზრდა	108,000	195,500	82,200	55,000	0	55,000	495,700	119,400	275,000	207,800	105,000	0	55,000	762,200
ადმინისტრაციული პროგრამა	694,112	779,403	639,194	638,985	639,403	725,294	4,116,391	816,284	903,625	763,416	763,207	763,625	849,516	4,859,673
ხარჯები	679,612	639,403	639,194	638,985	639,403	670,294	3,906,891	803,784	763,625	763,416	763,207	763,625	794,516	4,652,173
არაფინანსური აქტივების ზრდა	14,500	140,000	0	0	0	55,000	209,500	12,500	140,000	0	0	0	55,000	207,500
დაცვისა და მართვის პროგრამა	207,509	158,288	274,727	219,604	341,436	148,067	1,349,631	353,324	327,853	428,718	382,204	471,436	370,667	2,334,202
ხარჯები	114,009	103,788	192,527	164,604	341,436	148,067	1,064,431	246,424	268,853	295,918	327,204	471,436	370,667	1,980,502
არაფინანსური აქტივების ზრდა	93,500	54,500	82,200	55,000	0	0	285,200	106,900	59,000	132,800	55,000	0	0	353,700
ურთიერთთავსებადი გამოყენების პროგრამა	81,750	37,653	16,000	26,000	16,000	46,000	223,403	244,240	149,775	127,073	138,000	55,000	82,000	796,088
ხარჯები	81,750	36,653	16,000	26,000	16,000	46,000	222,403	244,240	73,775	52,073	88,000	55,000	82,000	595,088
არაფინანსური აქტივების ზრდა	0	1,000	0	0	0	0	1,000	0	76,000	75,000	50,000	0	0	201,000

შემოსავლები

დასახელება	პროგნოზირებული ბიუჯეტი წლების მიხედვით						ჯამი	პროგნოზირებული ბიუჯეტი წლების მიხედვით						ჯამი
	2021	2022	2023	2024	2025	2026		2021	2022	2023	2024	2025	2026	
საშინაო														
სახელმწიფო ბიუჯეტი	180,000	180,000	180,000	180,000	180,000	180,000	1,080,000	180,000	180,000	180,000	180,000	180,000	180,000	1,080,000
საკუთარი შემოსავლები (სააგენტოს)	75,000	75,000	75,000	75,000	75,000	75,000	450,000	75,000	75,000	75,000	75,000	75,000	75,000	450,000
საკუთარი შემოსავლები (ადმინისტრაციის)	130,000	130,000	130,000	130,000	130,000	130,000	780,000	130,000	130,000	130,000	130,000	130,000	130,000	780,000
სულ საშინაო	385,000	385,000	385,000	385,000	385,000	385,000	2,310,000	385,000	385,000	385,000	385,000	385,000	385,000	2,310,000
საგარეო														
გრანტები	261,000	261,000	261,000	261,000	261,000	261,000	1,566,000	261,000	261,000	261,000	261,000	261,000	261,000	1,566,000
CNF	261,000	261,000	261,000	261,000	261,000	261,000	1,566,000	261,000	261,000	261,000	261,000	261,000	261,000	1,566,000
სულ საგარეო	261,000	261,000	261,000	261,000	261,000	261,000	1,566,000	261,000	261,000	261,000	261,000	261,000	261,000	1,566,000
სულ შემოსავლები	646,000	646,000	646,000	646,000	646,000	646,000	3,876,000	646,000	646,000	646,000	646,000	646,000	646,000	3,876,000

მტირალას ეროვნული პარკი:

გადასახდებები

მარტვის საბაზისო სცენარი

მარტვის ოპტიმალური სცენარი

დასახელება	პროგნოზირებული ბიუჯეტი წლების მიხედვით						ჯამი	პროგნოზირებული ბიუჯეტი წლების მიხედვით						ჯამი
	2021	2022	2023	2024	2025	2026		2021	2022	2023	2024	2025	2026	
დაცული ტერიტორიების სისტემის ჩამოყალიბება და მართვა	878,600	829,873	812,231	802,084	796,737	668,001	4,787,528	1,194,169	1,186,972	1,204,361	1,196,314	1,206,867	1,160,731	7,149,416
ხარჯები	730,200	653,973	673,031	652,584	559,237	668,001	3,937,028	945,069	846,972	943,661	991,814	872,867	1,011,231	5,611,616
არაფინანსური აქტივების ზრდა	148,400	175,900	139,200	149,500	237,500	0	850,500	249,100	340,000	260,700	204,500	334,000	149,500	1,537,800
ადმინისტრაციული პროგრამა	527,146	463,962	463,777	463,593	518,962	495,130	2,932,570	576,982	543,298	573,113	542,929	598,298	574,466	3,409,086
ხარჯები	489,146	463,962	463,777	463,593	463,962	495,130	2,839,570	568,482	543,298	543,113	542,929	543,298	574,466	3,315,586
არაფინანსური აქტივების ზრდა	38,000	0	0	0	55,000	0	93,000	8,500	0	30,000	0	55,000	0	93,500
დაცვისა და მართვის პროგრამა	242,207	266,412	252,942	288,979	138,775	91,871	1,281,186	376,167	410,675	411,736	530,373	357,569	414,765	2,501,285
ხარჯები	208,307	159,012	182,742	162,479	67,275	91,871	871,686	280,067	232,175	336,536	378,873	261,069	318,265	1,806,985
არაფინანსური აქტივების ზრდა	33,900	107,400	70,200	126,500	71,500	0	409,500	96,100	178,500	75,200	151,500	96,500	96,500	694,300
ურთიერთთავსებადი გამოყენების პროგრამა	109,248	99,500	95,513	49,513	139,000	81,000	573,773	241,020	233,000	219,513	123,013	251,000	171,500	1,239,045
ხარჯები	32,748	31,000	26,513	26,513	28,000	81,000	225,773	96,520	71,500	64,013	70,013	68,500	118,500	489,045
არაფინანსური აქტივების ზრდა	76,500	68,500	69,000	23,000	111,000	0	348,000	144,500	161,500	155,500	53,000	182,500	53,000	750,000

შემოსავლები

დასახელება	პროგნოზირებული ბიუჯეტი წლების მიხედვით						ჯამი	პროგნოზირებული ბიუჯეტი წლების მიხედვით						ჯამი
	2021	2022	2023	2024	2025	2026		2021	2022	2023	2024	2025	2026	
საშინაო														
სახელმწიფო ბიუჯეტი	181,000	181,000	181,000	181,000	181,000	181,000	1,086,000	181,000	181,000	181,000	181,000	181,000	181,000	1,086,000
საკუთარი შემოსავლები (სააგენტოს)	157,000	157,000	157,000	157,000	157,000	157,000	942,000	157,000	157,000	157,000	157,000	157,000	157,000	942,000
საკუთარი შემოსავლები (ადმინისტრაციის)	40,000	40,000	40,000	40,000	40,000	40,000	240,000	40,000	40,000	40,000	40,000	40,000	40,000	240,000
სულ საშინაო	378,000	378,000	378,000	378,000	378,000	378,000	2,268,000	378,000	378,000	378,000	378,000	378,000	378,000	2,268,000
საგარეო														
გრანტები	90,000	90,000	90,000	90,000	90,000	90,000	540,000	90,000	90,000	90,000	90,000	90,000	90,000	540,000
CNF	90,000	90,000	90,000	90,000	90,000	90,000	540,000	90,000	90,000	90,000	90,000	90,000	90,000	540,000
სულ საგარეო	90,000	90,000	90,000	90,000	90,000	90,000	540,000	90,000	90,000	90,000	90,000	90,000	90,000	540,000
სულ შემოსავლები	468,000	468,000	468,000	468,000	468,000	468,000	2,808,000	468,000	468,000	468,000	468,000	468,000	468,000	2,808,000

ჯავახეთის დაცული ტერიტორიები:

გადასახდებელი

მართვის საბაზისო სცენარი

მართვის ოპტიმალური სცენარი

დასახელება	პროგნოზირებული ბიუჯეტი წლების მიხედვით						ჯამი	პროგნოზირებული ბიუჯეტი წლების მიხედვით						ჯამი
	2021	2022	2023	2024	2025	2026		2021	2022	2023	2024	2025	2026	
დაცული ტერიტორიების სისტემის ჩამოყალიბება და მართვა	938,574	1,011,248	999,551	918,120	985,406	925,544	5,778,442	1,456,572	1,496,951	1,349,511	1,414,108	1,339,794	1,247,532	8,304,467
ხარჯები	729,174	717,248	768,351	736,620	754,906	760,544	4,466,842	1,076,272	1,067,651	1,050,711	1,187,108	1,063,794	1,062,032	6,507,567
არაფინანსური აქტივების ზრდა	209,400	294,000	231,200	181,500	230,500	165,000	1,311,600	380,300	429,300	298,800	227,000	276,000	185,500	1,796,900
ადმინისტრაციული პროგრამა	589,705	543,622	541,900	541,617	542,182	571,053	3,330,080	735,413	689,330	687,608	687,325	687,890	716,761	4,204,328
ხარჯები	577,905	543,622	541,900	541,617	542,182	571,053	3,318,280	723,613	689,330	687,608	687,325	687,890	716,761	4,192,528
არაფინანსური აქტივების ზრდა	11,800	0	0	0	0	0	11,800	11,800	0	0	0	0	0	11,800
დაცვისა და მართვის პროგრამა	184,984	291,608	289,651	311,502	303,724	233,491	1,614,960	322,284	484,980	390,331	594,782	429,404	351,771	2,573,552
ხარჯები	120,884	151,608	207,451	179,002	193,724	123,491	976,160	255,284	318,680	306,531	437,282	319,404	241,771	1,878,952
არაფინანსური აქტივების ზრდა	64,100	140,000	82,200	132,500	110,000	110,000	638,800	67,000	166,300	83,800	157,500	110,000	110,000	694,600
ურთიერთთავსებადი გამოყენების პროგრამა	163,885	176,018	168,000	65,000	139,500	121,000	833,403	398,875	322,640	271,573	132,000	222,500	179,000	1,526,588
ხარჯები	30,385	22,018	19,000	16,000	19,000	66,000	172,403	97,375	59,640	56,573	62,500	56,500	103,500	436,088
არაფინანსური აქტივების ზრდა	133,500	154,000	149,000	49,000	120,500	55,000	661,000	301,500	263,000	215,000	69,500	166,000	75,500	1,090,500

შემოსავლები

დასახელება	პროგნოზირებული ბიუჯეტი წლების მიხედვით						ჯამი	პროგნოზირებული ბიუჯეტი წლების მიხედვით						ჯამი
	2021	2022	2023	2024	2025	2026		2021	2022	2023	2024	2025	2026	
საშინაო														
სახელმწიფო ბიუჯეტი	150,000	150,000	150,000	150,000	150,000	150,000	900,000	150,000	150,000	150,000	150,000	150,000	150,000	900,000
საკუთარი შემოსავლები (სააგენტოს)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
საკუთარი შემოსავლები (ადმინისტრაციის)	130,000	130,000	130,000	130,000	130,000	130,000	780,000	130,000	130,000	130,000	130,000	130,000	130,000	780,000
სულ საშინაო	280,000	280,000	280,000	280,000	280,000	280,000	1,680,000	280,000	280,000	280,000	280,000	280,000	280,000	1,680,000
საგარეო														
გრანტები	159,000	159,000	159,000	159,000	159,000	159,000	954,000	159,000	159,000	159,000	159,000	159,000	159,000	954,000
CNF	159,000	159,000	159,000	159,000	159,000	159,000	954,000	159,000	159,000	159,000	159,000	159,000	159,000	954,000
სულ საგარეო	159,000	159,000	159,000	159,000	159,000	159,000	954,000	159,000	159,000	159,000	159,000	159,000	159,000	954,000
სულ შემოსავლები	439,000	439,000	439,000	439,000	439,000	439,000	2,634,000	439,000	439,000	439,000	439,000	439,000	439,000	2,634,000

მაჭახელას ეროვნული პარკი:

გადასახდელები

მართვის საბაზისო სცენარი

მართვის ოპტიმალური სცენარი

დასახელება	პროგნოზირებული ბიუჯეტი წლების მიხედვით						ჯამი	პროგნოზირებული ბიუჯეტი წლების მიხედვით						ჯამი
	2021	2022	2023	2024	2025	2026		2021	2022	2023	2024	2025	2026	
დაცული ტერიტორიების სისტემის ჩამოყალიბება და მართვა	606,084	762,800	606,857	618,986	600,868	527,467	3,723,062	1,123,527	1,166,065	1,291,864	1,321,393	907,675	885,184	6,695,708
ხარჯები	459,384	456,050	541,257	508,986	600,868	527,467	3,094,012	846,527	727,215	725,064	711,393	907,675	885,184	4,803,058
არაფინანსური აქტივების ზრდა	146,700	306,750	65,600	110,000	0	0	629,050	277,000	438,850	566,800	610,000	0	0	1,892,650
ადმინისტრაციული პროგრამა	342,757	349,735	343,314	399,613	343,535	374,005	2,152,961	448,362	441,842	441,621	497,920	441,842	473,622	2,745,210
ხარჯები	342,757	343,535	343,314	344,613	343,535	374,005	2,091,761	442,162	441,842	441,621	442,920	441,842	473,622	2,684,010
არაფინანსური აქტივების ზრდა	0	6,200	0	55,000	0	0	61,200	6,200	0	0	55,000	0	0	61,200
დაცვისა და მართვის პროგრამა	123,290	159,314	234,543	202,373	240,332	86,461	1,046,314	466,943	319,473	285,743	264,973	410,332	309,061	2,056,526
ხარჯები	101,590	83,514	168,943	147,373	240,332	86,461	828,214	327,143	217,873	218,943	209,973	410,332	309,061	1,693,326
არაფინანსური აქტივების ზრდა	21,700	75,800	65,600	55,000	0	0	218,100	139,800	101,600	66,800	55,000	0	0	363,200
ურთიერთთავსებადი გამოყენების პროგრამა	140,038	253,750	29,000	17,000	17,000	67,000	523,788	208,223	404,750	564,500	558,500	55,500	102,500	1,893,973
ხარჯები	15,038	29,000	29,000	17,000	17,000	67,000	174,038	77,223	67,500	64,500	58,500	55,500	102,500	425,723
არაფინანსური აქტივების ზრდა	125,000	224,750	0	0	0	0	349,750	131,000	337,250	500,000	500,000	0	0	1,468,250

შემოსავლები

დასახელება	პროგნოზირებული ბიუჯეტი წლების მიხედვით						ჯამი	პროგნოზირებული ბიუჯეტი წლების მიხედვით						ჯამი
	2021	2022	2023	2024	2025	2026		2021	2022	2023	2024	2025	2026	
საშინაო														
სახელმწიფო ბიუჯეტი	130,000	130,000	130,000	130,000	130,000	130,000	780,000	130,000	130,000	130,000	130,000	130,000	130,000	780,000
საკუთარი შემოსავლები (სააგენტოს)	130,000	130,000	130,000	130,000	130,000	130,000	780,000	130,000	130,000	130,000	130,000	130,000	130,000	780,000
საკუთარი შემოსავლები (ადმინისტრაციის)	2,000	2,000	2,000	2,000	2,000	2,000	12,000	2,000	2,000	2,000	2,000	2,000	2,000	12,000
სულ საშინაო	262,000	262,000	262,000	262,000	262,000	262,000	1,572,000	262,000	262,000	262,000	262,000	262,000	262,000	1,572,000
საგარეო														
გრანტები	90,000	90,000	90,000	90,000	90,000	90,000	540,000	90,000	90,000	90,000	90,000	90,000	90,000	540,000
CNF	90,000	90,000	90,000	90,000	90,000	90,000	540,000	90,000	90,000	90,000	90,000	90,000	90,000	540,000
სულ საგარეო	90,000	90,000	90,000	90,000	90,000	90,000	540,000	90,000	90,000	90,000	90,000	90,000	90,000	540,000
სულ შემოსავლები	352,000	352,000	352,000	352,000	352,000	352,000	2,112,000	352,000	352,000	352,000	352,000	352,000	352,000	2,112,000

თუშეთის დაცული ლანდშაფტი:

გადასახდებელი

მართვის საბაზისო სცენარი

მართვის ოპტიმალური სცენარი

დასახელება	პროგნოზირებული ბიუჯეტი წლების მიხედვით						ჯამი	პროგნოზირებული ბიუჯეტი წლების მიხედვით						ჯამი
	2021	2022	2023	2024	2025	2026		2021	2022	2023	2024	2025	2026	
დაცული ტერიტორიების სისტემის ჩამოყალიბება და მართვა	1,244,413	1,230,485	1,122,430	1,369,206	945,369	919,860	6,831,762	1,819,728	1,679,765	1,819,581	1,844,196	1,336,311	1,303,326	9,802,907
ხარჯები	907,813	812,935	923,230	869,206	845,369	819,859	5,178,411	1,253,628	1,175,265	1,229,881	1,344,196	1,186,311	1,148,325	7,337,606
არაფინანსური აქტივების ზრდა	336,600	417,550	199,200	500,000	100,000	100,001	1,653,351	566,100	504,500	589,700	500,000	150,000	155,001	2,465,301
ადმინისტრაციული პროგრამა	441,321	570,511	506,946	859,984	369,609	371,162	3,119,532	529,076	458,516	661,331	959,107	520,284	469,761	3,598,075
ხარჯები	362,621	370,761	371,946	359,984	369,609	371,161	2,206,081	450,376	458,516	471,331	459,107	470,284	469,760	2,779,374
არაფინანსური აქტივების ზრდა	78,700	199,750	135,000	500,000	0	1	913,451	78,700	0	190,000	500,000	50,000	1	818,701
დაცვისა და მართვის პროგრამა	603,067	543,475	572,483	481,222	447,760	420,698	3,068,705	830,127	809,749	748,250	816,589	650,527	671,065	4,526,307
ხარჯები	420,667	414,175	508,283	481,222	447,760	420,698	2,692,805	618,227	651,249	681,050	816,589	650,527	616,065	4,033,707
არაფინანსური აქტივების ზრდა	182,400	129,300	64,200	0	0	0	375,900	211,900	158,500	67,200	0	0	55,000	492,600
ურთიერთთავსებადი გამოყენების პროგრამა	200,025	116,500	43,000	28,000	128,000	128,000	643,525	460,525	411,500	410,000	68,500	165,500	162,500	1,678,525
ხარჯები	124,525	28,000	43,000	28,000	28,000	28,000	279,525	185,025	65,500	77,500	68,500	65,500	62,500	524,525
არაფინანსური აქტივების ზრდა	75,500	88,500	0	0	100,000	100,000	364,000	275,500	346,000	332,500	0	100,000	100,000	1,154,000

შემოსავლები

დასახელება	პროგნოზირებული ბიუჯეტი წლების მიხედვით						ჯამი	პროგნოზირებული ბიუჯეტი წლების მიხედვით						ჯამი
	2021	2022	2023	2024	2025	2026		2021	2022	2023	2024	2025	2026	
საშინაო														
მუნიციპალიტეტის ადგილობრივი ბიუჯეტი	200,000	200,000	200,000	200,000	200,000	200,000	1,200,000	200,000	200,000	200,000	200,000	200,000	200,000	1,200,000
საკუთარი შემოსავლები	10,000	10,000	10,000	10,000	10,000	10,000	60,000	10,000	10,000	10,000	10,000	10,000	10,000	60,000
გრანტები	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
GIZ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
სულ საშინაო	210,000	210,000	210,000	210,000	210,000	210,000	1,260,000	210,000	210,000	210,000	210,000	210,000	210,000	1,260,000
სულ შემოსავლები	210,000	210,000	210,000	210,000	210,000	210,000	1,260,000	210,000	210,000	210,000	210,000	210,000	210,000	1,260,000

დანართი 5: შენობების, ინფრასტრუქტურის და ნაგებობათა რაოდენობა და ღირებულება - არსებული აქტივები/ქონება და ჯამური დამატებითი აქტივები მართვის თითოეული სცენარისთვის მომდევნო ექვსი წლის განმავლობაში (2021 - 2026)

ბორჯომ-ხარაგაულის ეროვნული პარკი:

მართვის საბაზისო სცენარი

ქვეპროგრამის დასახელება	ღონისძიების დასახელება	არსებული აქტივები		ჯამი (დამატებით შესამენი აქტივები)	
		რაო-ბა	სულ ღირ-ბა	რაო-ბა	სულ ღირ-ბა
ადმინისტრაციული პროგრამა	დაცული ტერიტორიის ადმინისტრაციის განვითარება	3	682,903	0	0
	არასაცხოვრებელი შენობები	3	682,903	0	0
	ადმინისტრაციული ოფისი	2	582,972	0	0
	სხვა	1	99,931	0	0
დაცვისა და მართვის პროგრამა	ბიომრავალფეროვნების კონსერვაცია და საჭიროების შემთხვევაში, აღდგენა	81	454,742	13	133,500
	ბიომრავალფეროვნების კონსერვაცია და საჭიროების შემთხვევაში, აღდგენა	1	20,408	0	0
	არასაცხოვრებელი შენობები	1	20,408	0	0
	ვოლიერი	1	20,408	0	0
	უკანონო შეღწევის, დაცული ტერიტორიის ბუნებრივი რესურსების უკანონო გამოყენების ან სხვა უკანონო საქმიანობების წინააღმდეგ დაცვა	80	434,334	13	133,500
	არასაცხოვრებელი შენობები	80	434,334	3	83,500
	რეინჯერთა თავშესაფარი	12	202,255	0	0
	საპირფარეშო	4	2,016	2	12,000
	რეინჯერთა სადღური	8	203,407	1	71,500
	გზის გადასაკეტი მოწყობილობა (ე.წ. შლაგბაუმი)	56	26,656	0	0
ურთიერთთავსებადი გამოყენების პროგრამა	სხვა ნაგებობები			10	50,000
	ეკოტურიზმი	49	328,756	12	236,500
	არასაცხოვრებელი შენობები	37	328,756	7	161,500
	ვიზიტორთა ცენტრი	1	152,334	0	0
	სასტუმრო	1	79,547	0	0
	საპიკნიკე ადგილი	9	0	2	45,000
	საკუმინგე ადგილი	10	0	2	45,000
	პანჩატური	6	3,600	0	0
	საინფორმაციო	5	9,200	0	0
	სტენდები/დაფები/ბილბორდები			0	0
	ტურისტული თავშესაფარი	4	80,111	3	71,500
	სხვა	1	3,964	0	0
	სხვა შენობა-ნაგებობები	12	0	5	75,000
	ბილიკი	12	0	0	0
	ხიდი			5	75,000
ჯამი		1,466,401		370,000	

მართვის ოპტიმალური სცენარი

ქვეპროგრამის დასახელება	ღონისძიების დასახელება	არსებული აქტივები		ჯამი (დამატებით შესამენი აქტივები)	
		რაოდ-ბა	სულ ღირ-ბა	რაოდ-ბა	სულ ღირ-ბა
ადმინისტრაციული პროგრამა	დაცული ტერიტორიის ადმინისტრაციის განვითარება	3	682,903	0	0
	არასაცხოვრებელი შენობები	3	682,903	0	0
დაცვისა და მართვის პროგრამა	ადმინისტრაციული ოფისი	2	582,972	0	0
	სხვა	1	99,931	0	0
		81	454,742	13	198,500
	ბიომრავალფეროვნების კონსერვაცია და საჭიროების შემთხვევაში, აღდგენა	1	20,408	0	0
	არასაცხოვრებელი შენობები	1	20,408	0	0
	ვოლიერი	1	20,408	0	0
	უკანონო შეღწევის, დაცული ტერიტორიის ბუნებრივი რესურსების უკანონო გამოყენების ან სხვა უკანონო საქმიანობების წინააღმდეგ დაცვა	80	434,334	13	198,500
	არასაცხოვრებელი შენობები	80	434,334	3	148,500
	რეინჯერთა თავშესაფარი	12	202,255	0	0
	საპირფარეშო	4	2,016	2	52,000
რეინჯერთა სადგური	8	203,407	1	96,500	
გზის გადასაკეტი მოწყობილობა (ე.წ. შლაგბაუმი)	56	26,656	0	0	
სხვა ნაგებობები			10	50,000	
ურთიერთთავსებადი გამოყენების პროგრამა	ეკოტურიზმი	49	328,756	10	341,500
	არასაცხოვრებელი შენობები	37	328,756	5	266,500
	ვიზიტორთა ცენტრი	1	152,334	0	0
	სასტუმრო	1	79,547	0	0
	საპიკნიკ ადგილი	9	0	2	85,000
	საკუმპინგე ადგილი	10	0	2	85,000
	პანჩატური	6	3,600	0	0
	საინფორმაციო	5	9,200	0	0
	სტენდები/დაფები/ბილბორდები	4	80,111	1	96,500
	ტურისტული თავშესაფარი	1	3,964	0	0
	სხვა	1	3,964	0	0
	სხვა შენობა-ნაგებობები	12	0	5	75,000
	ბილიკი	12	0	0	0
	ხიდი			5	75,000
ჯამი			1,466,401		540,000

ვაშლოვანის დაცული ტერიტორია:

მართვის საბაზისო სცენარი

ქვეპროგრამის დასახელება	ღონისძიების დასახელება	არსებული აქტივები		ჯამი (დამატებით შესამენი აქტივები)	
		რაო-ბა	სულ ღირ-ბა	რაო-ბა	სულ ღირ-ბა
ადმინისტრაციული პროგრამა	დაცული ტერიტორიის ადმინისტრაციის განვითარება	2	542,804	0	0
	არასაცხოვრებელი შენობები	2	542,804	0	0
	ადმინისტრაციული ოფისი	1	519,511	0	0
	საწყობი	1	23,293	0	0
დაცვისა და მართვის პროგრამა		15	892,386	7	105,000
	უკანონო შეღწევის, დაცული ტერიტორიის ბუნებრივი რესურსების უკანონო გამოყენების ან სხვა უკანონო საქმიანობების წინააღმდეგ დაცვა	14	869,254	7	105,000
	არასაცხოვრებელი შენობები	14	869,254	7	105,000
	რეინჯერთა სადგური	9	639,408	7	105,000
	თავლა	5	229,846	0	0
	დაცული ტერიტორიის მირითადი ღირებულებების, მათ შორის ბიომრავალფეროვნების მდგომარეობისა და ტენდენციების მონიტორინგი	1	23,132	0	0
	არასაცხოვრებელი შენობები	1	23,132	0	0
	ვოლიერი	1	23,132	0	0
ურთიერთთავსებადი გამოყენების პროგრამა	ეკოტურიზმი	30	859,501	4	56,000
	არასაცხოვრებელი შენობები	29	851,168	4	56,000
	საპიკნიკ ადგილი	7	3,958	1	18,000
	საკემპინგე ადგილი	5	799	0	0
	საპირფარეშო	2	34,803	2	13,000
	საშხაპე			1	25,000
	ტურისტული თავშესაფარი	15	811,608	0	0
	სხვა შენობა-ნაგებობები	1	8,333	0	0
	გადასახედი	1	8,333	0	0
ჯამი			2,294,691		161,000

მართვის ოპტიმალური სცენარი

ქვეპროგრამის დასახელება	ღონისძიების დასახელება	არსებული აქტივები		ჯამი (დამატებით შესამენი აქტივები)	
		რაო-ბა	სულ ღირ-ბა	რაო-ბა	სულ ღირ-ბა
ადმინისტრაციული პროგრამა	დაცული ტერიტორიის ადმინისტრაციის განვითარება	2	542,804	0	0
	არასაცხოვრებელი შენობები	2	542,804	0	0
	ადმინისტრაციული ოფისი	1	519,511	0	0
	საწყობი	1	23,293	0	0
დაცვისა და მართვის პროგრამა		15	892,386	10	186,500
	უკანონო შეღწევის, დაცული ტერიტორიის ბუნებრივი რესურსების უკანონო გამოყენების ან სხვა უკანონო საქმიანობების წინააღმდეგ დაცვა	14	869,254	10	186,500
	არასაცხოვრებელი შენობები	14	869,254	10	186,500
	რეინჯერთა სადგური	9	639,408	10	186,500
	თავლა	5	229,846	0	0
	დაცული ტერიტორიის ძირითადი ღირებულებების, მათ შორის ბიომრავალფეროვნების მდგომარეობისა და ტენდენციების მონიტორინგი	1	23,132	0	0
	არასაცხოვრებელი შენობები	1	23,132	0	0
	ვოლიერი	1	23,132	0	0
ურთიერთთავსებადი გამოყენების პროგრამა	ეკოტურიზმი	30	859,501	7	349,000
	არასაცხოვრებელი შენობები	29	851,168	7	349,000
	წყლის კაბურღილი			2	200,000
	საპიკნიკე ადგილი	7	3,958	1	16,500
	საკუმპინგე ადგილი	5	799	1	54,500
	საპირფარეშო	2	34,803	2	53,000
	საშხაპე			1	25,000
	ტურისტული თავშესაფარი	15	811,608	0	0
	სხვა შენობა-ნაგებობები	1	8,333	0	0
	გადასახედი	1	8,333	0	0
ჯამი			2,294,691		535,500

თუშეთის დაცული ტერიტორია:

მართვის საბაზისო სცენარი

ქვეპროგრამის დასახელება	ღონისძიების დასახელება	არსებული აქტივები		ჯამი (დამატებით შესამენი აქტივები)	
		რაო-ბა	სულ ღირ-ბა	რაო-ბა	სულ ღირ-ბა
ადმინისტრაციული პროგრამა	დაცული ტერიტორიის ადმინისტრაციის განვითარება	2	1,093,707	1	30,000
	არასაცხოვრებელი შენობები	2	1,093,707	1	30,000
	ადმინისტრაციული ოფისი და ვიზიტორთა ცენტრი	1	1,085,782	0	0
	საწყობი	1	7,925	1	30,000
დაცვისა და მართვის პროგრამა	უკანონო შეღწევის, დაცული ტერიტორიის ბუნებრივი რესურსების უკანონო გამოყენების ან სხვა უკანონო საქმიანობების წინააღმდეგ დაცვა	6	309,337	4	271,000
	არასაცხოვრებელი შენობები	6	309,337	4	271,000
	რეინჯერთა თავშესაფარი	1	98,000	1	98,000
	რეინჯერთა სადგური	4	205,884	2	143,000
	საბძელი	1	21,760	0	0
	თავლა	1	81,693	1	30,000
ურთიერთთავსებადი გამოყენების პროგრამა	ეკოტურიზმი	9	482,234	4	122,000
	არასაცხოვრებელი შენობები	6	396,490	2	109,000
	ჰოსტელი	1	159,488	0	0
	საპიკნიკ და საკემპინგე ადგილი	4	123,092	2	109,000
	ტურისტული თავშესაფარი	1	113,910	0	0
	სხვა შენობა-ნაგებობები	3	85,744	2	13,000
	გადასასვლელი ხიდი	1	6,500	2	13,000
	გადასახედი	2	79,244	0	0
ჯამი		1,885,278		423,000	

მართვის ოპტიმალური სცენარი

ქვეპროგრამის დასახელება	ღონისძიების დასახელება	არსებული აქტივები		ჯამი (დამატებით შესაძენი აქტივები)	
		რაო-ბა	სულ დირ-ბა	რაო-ბა	სულ დირ-ბა
ადმინისტრაციული პროგრამა	დაცული ტერიტორიის ადმინისტრაციის განვითარება	2	1,093,707	3	380,000
	არასაცხოვრებელი შენობები	2	1,093,707	3	380,000
	ადმინისტრაციული ოფისი და ვიზიტორთა ცენტრი	1	1,085,782	2	350,000
	საწყობი	1	7,925	1	30,000
დაცვისა და მართვის პროგრამა	უკანონო შეღწევის, დაცული ტერიტორიის ბუნებრივი რესურსების უკანონო გამოყენების ან სხვა უკანონო საქმიანობების წინააღმდეგ დაცვა	6	309,337	6	539,000
	არასაცხოვრებელი შენობები	6	309,337	6	539,000
	რეინჯერთა თავშესაფარი	1	123,000	1	123,000
	რეინჯერთა სადგური	4	205,884	4	386,000
	საბძელი	1	21,760	0	0
	თავლა	1	81,693	1	30,000
ურთიერთთავსებადი გამოყენების პროგრამა	ეკოტურიზმი	9	482,234	9	477,500
	არასაცხოვრებელი შენობები	6	396,490	7	464,500
	ჰოსტელი	1	159,488	0	0
	საპიკნიკე და საკემპინგე ადგილი	4	123,092	4	318,000
	საპირფარეშო			2	50,000
	ტურისტული თავშესაფარი	1	113,910	1	96,500
	სხვა შენობა-ნაგებობები	3	85,744	2	13,000
	გადასასვლელი ხიდი	1	6,500	2	13,000
	გადასახედი	2	79,244	0	0
	ჯამი		1,885,278		1,396,500

ლაგოდების დაცული ტერიტორია:

მართვის საბაზისო სცენარი

ქვეპროგრამის დასახელება	ღონისძიების დასახელება	არსებული აქტივები		ჯამი (დამატებით შესამენი აქტივები)	
		რაო-ბა	სულ ღირ-ბა	რაო-ბა	სულ ღირ-ბა
ადმინისტრაციული პროგრამა	დაცული ტერიტორიის ადმინისტრაციის განვითარება	1	548,347	3	140,000
	არასაცხოვრებელი შენობები	1	548,347	3	140,000
	ადმინისტრაციული ოფისი	1	548,347	0	0
	საგამოფემო დარბაზის რეკონსტრუქცია			1	70,000
	საიარაღე ოთახი			1	10,000
	საწყობი			1	60,000
დაცვისა და მართვის პროგრამა	უკანონო შეღწევის, დაცული ტერიტორიის ბუნებრივი რესურსების უკანონო გამოყენების ან სხვა უკანონო საქმიანობების წინააღმდეგ დაცვა	3	238,798	1	60,000
	არასაცხოვრებელი შენობები	3	238,798	1	60,000
	რეინჯერთა თავშესაფარი საბმელი	2	121,412	0	0
ურთიერთთავსებადი გამოყენების პროგრამა	ეკოტურიზმი	1	117,386	1	60,000
	არასაცხოვრებელი შენობები	13	315,226	0	0
	საპიკნიკე ადგილი	5	116,499	0	0
	საკუმპინგე ადგილი	6	55,472	0	0
ჯამი	ტურისტული თავშესაფარი	2	143,255	0	0
			1,102,371		200,000

მართვის ოპტიმალური სცენარი

ქვეპროგრამის დასახელება	ღონისძიების დასახელება	არსებული აქტივები		ჯამი (დამატებით შესამენი აქტივები)	
		რაო-ბა	სულ ღირ-ბა	რაო-ბა	სულ ღირ-ბა
ადმინისტრაციული პროგრამა	დაცული ტერიტორიის ადმინისტრაციის განვითარება	1	548,347	3	140,000
	არასაცხოვრებელი შენობები	1	548,347	3	140,000
	ადმინისტრაციული ოფისი	1	548,347	0	0
	საგამოფეშო დარბაზის რეკონსტრუქცია			1	70,000
	საიარაღე ოთახი			1	10,000
	საწყობი			1	60,000
დაცვისა და მართვის პროგრამა	უკანონო შეღწევის, დაცული ტერიტორიის ბუნებრივი რესურსების უკანონო გამოყენების ან სხვა უკანონო საქმიანობების წინააღმდეგ დაცვა	3	238,798	3	110,000
	არასაცხოვრებელი შენობები	3	238,798	3	110,000
	რეინჯერთა თავშესაფარი	2	121,412	0	0
	საპირფარეშო საბძელი	1	117,386	2	50,000
ურთიერთთავსებადი გამოყენების პროგრამა	ეკოტურიზმი	13	315,226	1	60,000
	არასაცხოვრებელი შენობები	13	315,226	8	200,000
	საპიკნიკე ადგილი	5	116,499	0	0
	საკემპინგე ადგილი	6	55,472	0	0
	საპირფარეშო ტურისტული თავშესაფარი	2	143,255	8	200,000
ჯამი		1,102,371		450,000	

მტირალას ეროვნული პარკი:

მართვის საბაზისო სცენარი

ქვეპროგრამის დასახელება	ღონისძიების დასახელება	არსებული აქტივები		ჯამი (დამატებით შესაძენი აქტივები)	
		რაო-ბა	სულ ღირ-ბა	რაო-ბა	სულ ღირ-ბა
ადმინისტრაციული პროგრამა	დაცული ტერიტორიის ადმინისტრაციის განვითარება	1	17,015	1	30,000
	არასაცხოვრებელი შენობები	1	17,015	0	0
	ადმინისტრაციული ოფისი	1	17,015	0	0
	სხვა შენობა-ნაგებობები			1	30,000
დაცვისა და მართვის პროგრამა	უკანონო შეღწევის, დაცული ტერიტორიის ბუნებრივი რესურსების უკანონო გამოყენების ან სხვა უკანონო საქმიანობების წინააღმდეგ დაცვა	1	70,497	2	143,000
	არასაცხოვრებელი შენობები	1	70,497	2	143,000
	რეინჯერთა თავშესაფარი	1	70,497	2	143,000
ურთიერთთავსებადი გამოყენების პროგრამა	ეკოტურიზმი	17	544,963	18	337,000
	არასაცხოვრებელი შენობები	15	495,381	18	337,000
	ვიზიტორთა ცენტრი	1	354,331	0	0
	ფანჯატური	1		0	0
	საპიკნიკ ადგილი	6	29,853	9	148,500
	საპირფარეშო	6	17,583	7	45,500
	ტურისტული თავშესაფარი	1	93,614	2	143,000
	სხვა შენობა-ნაგებობები	2	49,582	0	0
	ფრინველებზე დაკვირვების კომპლუა	1	20,664	0	0
	ზიპ-ლაინი	1	28,918	0	0
ჯამი		632,474		510,000	

მართვის ოპტიმალური სცენარი

ქვეპროგრამის დასახელება	ღონისძიების დასახელება	არსებული აქტივები		ჯამი (დამატებით შესამენი აქტივები)	
		რაო-ზა	სულ ღირ-ზა	რაო-ზა	სულ ღირ-ზა
ადმინისტრაციული პროგრამა	დაცული ტერიტორიის ადმინისტრაციის განვითარება	0	17,015	1	30,000
	არასაცხოვრებელი შენობები ადმინისტრაციული ოფისი	0	17,015	0	0
	სხვა შენობა-ნაგებობები		17,015	0	0
				1	30,000
დაცვისა და მართვის პროგრამა	უკანონო შეღწევის, დაცული ტერიტორიის ბუნებრივი რესურსების უკანონო გამოყენების ან სხვა უკანონო საქმიანობების წინააღმდეგ დაცვა	1	70,497	3	289,500
	არასაცხოვრებელი შენობები	1	70,497	3	289,500
	რეინჯერთა თავშესაფარი	1	70,497	3	289,500
ურთიერთთავსებადი გამოყენების პროგრამა	ეკოტურიზმი	17	544,963	26	739,000
	არასაცხოვრებელი შენობები	15	495,381	26	739,000
	ვიზიტორთა ცენტრი	1	354,331	0	0
	ფანჯატური	1		0	0
	საპიკნიკ ადგილი	6	29,853	9	148,500
	საპირფარეშო	6	17,583	15	397,500
	ტურისტული თავშესაფარი	1	93,614	2	193,000
	სხვა შენობა-ნაგებობები	2	49,582	0	0
	ფრინველებზე დაკვირვების კომპლექსი	1	20,664	0	0
	ზიპ-ლაინი	1	28,918	0	0
ჯამი		632,474		1,058,500	

ჯავახეთის დაცული ტერიტორია:

მართვის საბაზისო სცენარი

ქვეპროგრამის დასახელება	ღონისძიების დასახელება	არსებული აქტივები		ჯამი (დამატებით შესამენი აქტივები)	
		რაო-ზა	სულ დირ-ზა	რაო-ზა	სულ დირ-ზა
ადმინისტრაციული პროგრამა	დაცული ტერიტორიის ადმინისტრაციის განვითარება	1	781,908	1	0
	არასაცხოვრებელი შენობები	1	781,908	0	0
	ადმინისტრაციული ოფისი	1	781,908	0	0
დაცვისა და მართვის პროგრამა	უკანონო შეღწევის, დაცული ტერიტორიის ბუნებრივი რესურსების უკანონო გამოყენების ან სხვა უკანონო საქმიანობების წინააღმდეგ დაცვა	1	49,315	3	148,000
	არასაცხოვრებელი შენობები	1	49,315	2	143,000
	რეინჯერთა თავშესაფარი სხვა ნაგებობები	1	49,315	2	143,000
ურთიერთთავსებადი გამოყენების პროგრამა	ეკოტურიზმი	1	43,486	25	621,000
	არასაცხოვრებელი შენობები	0	0	25	621,000
	საპიკნიკ ადგილი			5	82,500
	საკემპინგე ადგილი			6	258,000
	საპირფარეშო			11	66,000
	ტურისტული თავშესაფარი			3	214,500
სხვა შენობა-ნაგებობები	1	43,486	0	0	
ფრინველებზე დაკვირვების კოშკი	1	43,486	0	0	
ჯამი			874,709		769,000

მართვის ოპტიმალური სცენარი

ქვეპროგრამის დასახელება	ღონისძიების დასახელება	არსებული აქტივები		ჯამი (დამატებით შესამენი აქტივები)	
		რაო-ბა	სულ ღირ-ბა	რაო-ბა	სულ ღირ-ბა
ადმინისტრაციული პროგრამა	დაცული ტერიტორიის ადმინისტრაციის განვითარება	1	781,908	0	0
	არასაცხოვრებელი შენობები	1	781,908	0	0
	ადმინისტრაციული ოფისი	1	781,908	0	0
დაცვისა და მართვის პროგრამა	უკანონო შეღწევის, დაცული ტერიტორიის ბუნებრივი რესურსების უკანონო გამოყენების ან სხვა უკანონო საქმიანობების წინააღმდეგ დაცვა	1	49,315	3	198,000
	არასაცხოვრებელი შენობები	1	49,315	2	193,000
	რეინჯერთა თავშესაფარი	1	49,315	2	193,000
	სხვა ნაგებობები			1	5,000
ურთიერთთავსებადი გამოყენების პროგრამა	ეკოტურიზმი	1	43,486	31	1,050,500
	არასაცხოვრებელი შენობები	0	0	31	1,050,500
	საპიკნიკე ადგილი			8	132,000
	საკემპინგი ადგილი			6	258,000
	საპირფარეშო			14	371,000
	ტურისტული თავშესაფარი			3	289,500
	სხვა შენობა-ნაგებობები	1	43,486	0	0
ფრინველებზე დაკვირვების კომპი	1	43,486	0	0	
ჯამი		874,709		1,248,500	

მაჭახელას დაცული ტერიტორია:

მართვის საბაზისო სცენარი

ქვეპროგრამის დასახელება	ღონისძიების დასახელება	არსებული აქტივები		ჯამი (დამატებით შესამენი აქტივები)	
		რაო-ბა	სულ ღირ-ბა	რაო-ბა	სულ ღირ-ბა
ადმინისტრაციული პროგრამა	დაცული ტერიტორიის ადმინისტრაციის განვითარება	1	425,000	0	0
	არასაცხოვრებელი შენობები	1	425,000	0	0
	ადმინისტრაციული ოფისი	1	425,000	0	0
ურთიერთთავსებადი გამოყენების პროგრამა	ეკოტურიზმი	4	16,750	6	342,750
	არასაცხოვრებელი შენობები	1	16,750	3	132,750
	ვიზიტორთა ცენტრი			1	75,000
	საპიკნიკე ადგილი	1	16,750	1	24,750
	ტურისტული თავშესაფარი			1	33,000
	სხვა შენობა-ნაგებობები	3	0	3	210,000
	ბილიკი	3		2	20,000
ზიპ-ლაინი			1	190,000	
ჯამი			441,750	342,750	

მართვის ოპტიმალური სცენარი

ქვეპროგრამის დასახელება	ღონისძიების დასახელება	არსებული აქტივები		ჯამი (დამატებით შესამენი აქტივები)	
		რაო-ბა	სულ ღირ-ბა	რაო-ბა	სულ ღირ-ბა
ადმინისტრაციული პროგრამა	დაცული ტერიტორიის ადმინისტრაციის განვითარება	1	425,000	0	0
	არასაცხოვრებელი შენობები	1	425,000	0	0
	ადმინისტრაციული ოფისი	1	425,000	0	0
დაცვისა და მართვის პროგრამა	უკანონო შეღწევის, დაცული ტერიტორიის ბუნებრივი რესურსების უკანონო გამოყენების ან სხვა უკანონო საქმიანობების წინააღმდეგ დაცვა	0	0	8	96,500
	არასაცხოვრებელი შენობები რეინჯერთა თავშესაფარი	0	0	1	96,500
ურთიერთთავსებადი გამოყენების პროგრამა	ეკოტურიზმი	4	16,750	7	1,461,250
	არასაცხოვრებელი შენობები	1	16,750	3	171,250
	ვიზიტორთა ცენტრი			1	75,000
	საპიკნიკე ადგილი	1	16,750	1	44,750
	ტურისტული თავშესაფარი			1	51,500
	სხვა შენობა-ნაგებობები	3	0	4	1,290,000
	ბილიკი	3		2	20,000
ზიპ-ლაინი			1	190,000	
გადასახედი			1	1,080,000	
ჯამი			441,750	1,557,750	

თუშეთის დაცული ლანდშაფტი:

მართვის საბაზისო სცენარი

ქვეპროგრამის დასახელება	ღონისძიების დასახელება	არსებული აქტივები		ჯამი (დამატებით შესამენი აქტივები)	
		რაო-ბა	სულ ღირ-ბა	რაო-ბა	სულ ღირ-ბა
ადმინისტრაციული პროგრამა	დაცული ტერიტორიის ადმინისტრაციის განვითარება	0	0	4	620,000
	არასაცხოვრებელი შენობები	0	0	3	600,000
	ადმინისტრაციული ოფისი და ვიზიტორთა ცენტრი			2	550,000
	ავტოფარეხი			1	50,000
	სხვა შენობა-ნაგებობები			1	20,000
დაცვისა და მართვის პროგრამა	უკანონო შეღწევის, დაცული ტერიტორიის ბუნებრივი რესურსების უკანონო გამოყენების ან სხვა უკანონო საქმიანობების წინააღმდეგ დაცვა	0	0	7	163,300
	არასაცხოვრებელი შენობები	0	0	7	163,300
	რეინჯერთა სადგური			1	71,500
	ცხენები			4	6,800
	საბმელი			1	55,000
თავლა			1	30,000	
ურთიერთთავსებადი გამოყენების პროგრამა	ეკოტურიზმი	0	0	9	334,000
	არასაცხოვრებელი შენობები	0	0	9	334,000
	წყლის წისქვილი			1	30,000
	საპიკნიკე და საკემპინგე ადგილები			2	200,000
	საპირფარეშო			5	32,500
ტურისტული თავშესაფარი			1	71,500	
ჯამი		0		0	1,117,300

მართვის ოპტიმალური სცენარი

ქვეპროგრამის დასახელება	ღონისძიების დასახელება	არსებული აქტივები		ჯამი (დამატებით შესამენი აქტივები)	
		რაო-ბა	სულ ღირ-ბა	რაო-ბა	სულ ღირ-ბა
ადმინისტრაციული პროგრამა	დაცული ტერიტორიის ადმინისტრაციის განვითარება	0	0	6	970,000
	არასაცხოვრებელი შენობები	0	0	5	950,000
	ადმინისტრაციული ოფისი და ვიზიტორთა ცენტრი			4	900,000
	ავტოფარეხი			1	50,000
	სხვა შენობა-ნაგებობები			1	20,000
დაცვისა და მართვის პროგრამა	უკანონო შეღწევის, დაცული ტერიტორიის ბუნებრივი რესურსების უკანონო გამოყენების ან სხვა უკანონო საქმიანობების წინააღმდეგ დაცვა	0	0	9	191,700
	არასაცხოვრებელი შენობები	0	0	9	191,700
	რეინჯერთა სადგური			1	96,500
	ცხენები			6	10,200
	საბძელი			1	55,000
ურთიერთთავსებადი გამოყენების პროგრამა	თავლა			1	30,000
	ეკოტურიზმი	0	0	23	1,124,000
	არასაცხოვრებელი შენობები	0	0	23	1,124,000
	წყლის წისქვილი			1	30,000
	საპიკნიკე და საკუმპინგე ადგილები			6	600,000
საპირფარეშო			15	397,500	
ტურისტული თავშესაფარი			1	96,500	
ჯამი			0	2,285,700	

დანართი 6: სახეობების კვლევის, შეფასების და მონიტორინგის საკითხები და გადასახდელები მართვის თითოეული სცენარისთვის, ლარში (2021 – 2026 წლები)

ბორჯომ-ხარაგაულის ეროვნული პარკი:

ღონისძიების დასახელება	მართვის საბაზისო სცენარი						მართვის ოპტიმალური სცენარი							
	2021 წელი	2022 წელი	2023 წელი	2024 წელი	2025 წელი	2026 წელი	ჯამი	2021 წელი	2022 წელი	2023 წელი	2024 წელი	2025 წელი	2026 წელი	ჯამი
დაცული ტერიტორიის მირითადი ღირებულებების, მათ შორის ბიომრავალფეროვნების მდგომარეობისა და ტენდენციების მონიტორინგი	91,205	88,288	126,870	120,000	64,200	60,000	550,563	252,800	255,540	228,250	274,200	174,200	174,200	1,359,190
ზურმუხტის ქსელში არსებული სახეობებისა და ჰაბიტატების იდენტიფიკაცია (კვლევა) და მათი მდგომარეობის შეფასება დაცულ ტერიტორიებზე	50,000	50,000					100,000	50,000	50,000	50,000	50,000			200,000
გადაშენების საფრთხის ქვეშ მყოფი სახეობების კვლევა ინოვაციური სახეობების შესწავლა			60,000	60,000	60,000	60,000	240,000	60,000	60,000	60,000	60,000	60,000	60,000	240,000
ზურმუხტის ქსელში არსებული სახეობებისა და ჰაბიტატების მონიტორინგი (ინვენტარის შექმნა)	37,005	38,288	2,670				77,963	48,600	51,340	4,050				103,990
სხვა მუშაურობების გარკვეული ჯგუფის შესწავლა							0	50,000	50,000					100,000
ენდემური სახეობების შესწავლა							0			50,000	50,000			100,000
სახეობების კვლევა კლიმატის ცვლილებებთან მიმართებაში							0					50,000	50,000	100,000
სამოვრების შეფასება / კვლევა ქცია-ტაბაწყურის ადკეთილიში							0	40,000						40,000
ადამიანის და მტაცებლის კონფლიქტის კვლევა							0		40,000					40,000
უხერხემლოების შესწავლა და მათი სახეობების ინვენტარიზაცია ტრენივები	4,200		4,200		4,200		12,600	4,200	4,200	4,200	4,200	4,200	4,200	25,200

ვაშლოვანის დაცული ტერიტორიები:

ღონისძიების დასახელება	მართვის საბაზისო სცენარი						მართვის ოპტიმალური სცენარი							
	2021 წელი	2022 წელი	2023 წელი	2024 წელი	2025 წელი	2026 წელი	ჯამი	2021 წელი	2022 წელი	2023 წელი	2024 წელი	2025 წელი	2026 წელი	ჯამი
დაცული ტერიტორიის მირითადი ღირებულებების, მათ შორის ბიომრავალფეროვნების მდგომარეობისა და ტენდენციების მონიტორინგი	61,035	57,763	125,090	120,000	64,200	60,000	488,088	186,050	228,870	226,225	274,200	174,200	174,200	1,263,745
ზურმუხტის ქსელში არსებული სახეობებისა და ჰაბიტატების იდენტიფიკაცია (კვლევა) და მათი მდგომარეობის შეფასება დაცულ ტერიტორიებზე	50,000	50,000					100,000	50,000	50,000	50,000	50,000			200,000
გადაშენების საფრთხის ქვეშ მყოფი სახეობების კვლევა ინოვაციური სახეობების შესწავლა			60,000	60,000	60,000	60,000	240,000	60,000	60,000	60,000	60,000	60,000	60,000	240,000
ზურმუხტის ქსელში არსებული სახეობებისა და ჰაბიტატების მონიტორინგი (ინვენტარის შექმნა)	6,835	7,763	890				15,488	21,850	24,670	2,025				48,545
სხვა მუშაურობების გარკვეული ჯგუფის შესწავლა							0	50,000	50,000					100,000
ენდემური სახეობების შესწავლა							0			50,000	50,000			100,000
სახეობების კვლევა კლიმატის ცვლილებებთან მიმართებაში							0					50,000	50,000	100,000
ადამიანის და მტაცებლის კონფლიქტის კვლევა							0		40,000					40,000
უხერხემლოების შესწავლა და მათი სახეობების ინვენტარიზაცია ტრენივები	4,200		4,200		4,200		12,600	4,200	4,200	4,200	4,200	4,200	4,200	25,200

თუშეთის დაცული ტერიტორიები:

მართვის საბაზისო სცენარი

მართვის ოპტიმალური სცენარი

ღონისძიების დასახელება	2021 წელი	2022 წელი	2023 წელი	2024 წელი	2025 წელი	2026 წელი	ჯამი	2021 წელი	2022 წელი	2023 წელი	2024 წელი	2025 წელი	2026 წელი	ჯამი
დაცული ტერიტორიის ძირითადი ღირებულებების, მათ შორის ბიომრავალფეროვნების მდგომარეობისა და ტენდენციების მონიტორინგი	70,170	66,525	125,980	120,000	64,200	60,000	506,875	199,175	233,705	227,238	274,200	174,200	174,200	1,282,718
ზურმუხტის ქსელში არსებული სახეობებისა და ჰაბიტატების იდენტიფიკაცია(კვლევა) და მათი მდგომარეობის შეფასება დაცულ ტერიტორიებზე	50,000	50,000					100,000	50,000	50,000	50,000	50,000			200,000
გადაშენების საფრთხის ქვეშ მყოფი სახეობების კვლევა			60,000	60,000			120,000			60,000	60,000	60,000	60,000	240,000
ინოვაციური სახეობების შესწავლა			60,000	60,000	60,000	60,000	240,000	60,000	60,000	60,000	60,000	60,000	60,000	360,000
ზურმუხტის ქსელში არსებული სახეობებისა და ჰაბიტატების მონიტორინგი (ინვენტარის შემქნა)	15,970	16,525	1,780				34,275	34,975	29,505	3,038				67,518
სხვა მუშაურობების გარკვეული ჯგუფის შესწავლა							0	50,000	50,000					100,000
ენდემური სახეობების შესწავლა							0			50,000	50,000			100,000
სახეობების კვლევა კლიმატის ცვლილებებთან მიმართებაში							0					50,000	50,000	100,000
ადამიანის და მტაცებლის კონფლიქტის კვლევა							0		40,000					40,000
უხერხემლოების შესწავლა და მათი სახეობების ინვენტარიზაცია ტრეინიგები	4,200		4,200				12,600	4,200	4,200	4,200	50,000	4,200	4,200	50,000
					4,200						4,200		4,200	25,200

ლაგოდების დაცული ტერიტორიები:

მართვის საბაზისო სცენარი

მართვის ოპტიმალური სცენარი

ღონისძიების დასახელება	2021 წელი	2022 წელი	2023 წელი	2024 წელი	2025 წელი	2026 წელი	ჯამი	2021 წელი	2022 წელი	2023 წელი	2024 წელი	2025 წელი	2026 წელი	ჯამი
დაცული ტერიტორიის ძირითადი ღირებულებების, მათ შორის ბიომრავალფეროვნების მდგომარეობისა და ტენდენციების მონიტორინგი	65,670	57,525	125,980	120,000	64,200	60,000	493,375	190,175	215,705	227,238	274,200	174,200	174,200	1,255,718
ზურმუხტის ქსელში არსებული სახეობებისა და ჰაბიტატების იდენტიფიკაცია(კვლევა) და მათი მდგომარეობის შეფასება დაცულ ტერიტორიებზე	50,000	50,000					100,000	50,000	50,000	50,000	50,000			200,000
გადაშენების საფრთხის ქვეშ მყოფი სახეობების კვლევა			60,000	60,000			120,000			60,000	60,000	60,000	60,000	240,000
ინოვაციური სახეობების შესწავლა			60,000	60,000	60,000	60,000	240,000	60,000	60,000	60,000	60,000	60,000	60,000	360,000
ზურმუხტის ქსელში არსებული სახეობებისა და ჰაბიტატების მონიტორინგი (ინვენტარის შემქნა)	11,470	7,525	1,780				20,775	25,975	11,505	3,038				40,518
სხვა მუშაურობების გარკვეული ჯგუფის შესწავლა							0	50,000	50,000					100,000
ენდემური სახეობების შესწავლა							0			50,000	50,000			100,000
სახეობების კვლევა კლიმატის ცვლილებებთან მიმართებაში							0					50,000	50,000	100,000
ადამიანის და მტაცებლის კონფლიქტის კვლევა							0		40,000					40,000
უხერხემლოების შესწავლა და მათი სახეობების ინვენტარიზაცია ტრეინიგები	4,200		4,200				12,600	4,200	4,200	4,200	50,000	4,200	4,200	50,000
					4,200						4,200		4,200	25,200

მტირალას ეროვნული პარკი:

მართვის საბაზისო სცენარი

მართვის ოპტიმალური სცენარი

ღონისძიების დასახელება	2021 წელი	2022 წელი	2023 წელი	2024 წელი	2025 წელი	2026 წელი	ჯამი	2021 წელი	2022 წელი	2023 წელი	2024 წელი	2025 წელი	2026 წელი	ჯამი
დაცული ტერიტორიის ძირითადი ღირებულებების, მათ შორის ბიომრავალფეროვნების მდგომარეობისა და ტენდენციების მონიტორინგი	129,795	134,800	125,400	120,000	4,200	0	514,195	188,193	189,000	225,400	274,200	174,200	214,200	1,265,193
ზურმუხტის ქსელში არსებული სახეობებისა და ჰაბიტატების იდენტიფიკაცია (კვლევა) და მათი მდგომარეობის შეფასება დაცულ ტერიტორიებზე	50,000	50,000					100,000	50,000	50,000	50,000	50,000			200,000
გადაშენების საფრთხის ქვეშ მყოფი სახეობების კვლევა			60,000	60,000			120,000			60,000	60,000	60,000	60,000	240,000
ინოვაციური სახეობების შესწავლა	60,000	60,000	60,000	60,000			240,000	60,000	60,000	60,000	60,000	60,000	60,000	360,000
ზურმუხტის ქსელში არსებული სახეობებისა და ჰაბიტატების მონიტორინგი (ინვენტარის შემენა)	15,595	24,800	1,200				41,595	23,993	24,800	1,200				49,993
სხვა ტუტუმწოვრების გარკვეული ჯგუფის შესწავლა							0	50,000	50,000					100,000
ენდემური სახეობების შესწავლა							0			50,000	50,000			100,000
სახეობების კვლევა კლიმატის ცვლილებებთან მიმართებაში							0					50,000	50,000	100,000
ადამიანის და მტაცებლის კონფლიქტის კვლევა							0						40,000	40,000
უხერხემლოების შესწავლა და მათი სახეობების ინვენტარიზაცია ტრენინგები	4,200		4,200		4,200		12,600	4,200	4,200	4,200	4,200	4,200	4,200	25,200

ჯავახეთის დაცული ტერიტორიები:

მართვის საბაზისო სცენარი

მართვის ოპტიმალური სცენარი

ღონისძიების დასახელება	2021 წელი	2022 წელი	2023 წელი	2024 წელი	2025 წელი	2026 წელი	ჯამი	2021 წელი	2022 წელი	2023 წელი	2024 წელი	2025 წელი	2026 წელი	ჯამი
დაცული ტერიტორიის ძირითადი ღირებულებების, მათ შორის ბიომრავალფეროვნების მდგომარეობისა და ტენდენციების მონიტორინგი	73,370	66,525	125,980	120,000	64,200	60,000	510,075	185,875	219,605	227,238	274,200	174,200	174,200	1,255,318
ზურმუხტის ქსელში არსებული სახეობებისა და ჰაბიტატების იდენტიფიკაცია (კვლევა) და მათი მდგომარეობის შეფასება დაცულ ტერიტორიებზე	50,000	50,000					100,000	50,000	50,000	50,000	50,000			200,000
გადაშენების საფრთხის ქვეშ მყოფი სახეობების კვლევა			60,000	60,000			120,000			60,000	60,000	60,000	60,000	240,000
ინოვაციური სახეობების შესწავლა			60,000	60,000	60,000	60,000	240,000	60,000	60,000	60,000	60,000	60,000	60,000	360,000
ზურმუხტის ქსელში არსებული სახეობებისა და ჰაბიტატების მონიტორინგი (ინვენტარის შემენა)	19,170	16,525	1,780				37,475	21,675	15,405	3,038				40,118
სხვა ტუტუმწოვრების გარკვეული ჯგუფის შესწავლა							0	50,000	50,000					100,000
ენდემური სახეობების შესწავლა							0			50,000	50,000			100,000
სახეობების კვლევა კლიმატის ცვლილებებთან მიმართებაში							0					50,000	50,000	100,000
ადამიანის და მტაცებლის კონფლიქტის კვლევა							0		40,000					40,000
უხერხემლოების შესწავლა და მათი სახეობების ინვენტარიზაცია ტრენინგები	4,200		4,200		4,200		12,600	4,200	4,200	4,200	4,200	4,200	4,200	25,200

მაჭახელას ეროვნული პარკი:

მართვის საბაზისო სცენარი

მართვის ოპტიმალური სცენარი

ღონისძიების დასახელება	2021 წელი	2022 წელი	2023 წელი	2024 წელი	2025 წელი	2026 წელი	ჯამი	2021 წელი	2022 წელი	2023 წელი	2024 წელი	2025 წელი	2026 წელი	ჯამი
დაცული ტერიტორიის ძირითადი ღირებულებების, მათ შორის ბიომრავალფეროვნების მდგომარეობისა და ტენდენციების მონიტორინგი	61,263	62,400	124,800	120,000	64,200	60,000	392,663	237,358	203,500	176,000	174,200	224,200	274,200	1,089,458
ზურმუხტის ქსელში არსებული სახეობებისა და ჰაბიტატების იდენტიფიკაცია(კლუვა) და მათი მდგომარეობის შეფასება დაცულ ტერიტორიებზე	50,000	50,000					100,000	50,000	50,000			50,000	50,000	200,000
გადაშენების საფრთხის ქვეშ მყოფი სახეობების კლუვა			60,000	60,000			120,000			60,000	60,000	60,000	60,000	240,000
ინოვაციური სახეობების შესწავლა			60,000	60,000	60,000	60,000	240,000	60,000	60,000	60,000	60,000	60,000	60,000	360,000
ზურმუხტის ქსელში არსებული სახეობებისა და ჰაბიტატების მონიტორინგი (ინვენტარის შემენა)	7,063	12,400	600				20,063	33,158	39,300	1,800				74,258
სხვა მუშაუროვნების გარკვეული ჯგუფის შესწავლა							0	50,000	50,000					100,000
ენდემური სახეობების შეწავლა							0			50,000	50,000			100,000
სახეობების კლუვა კლიმატის ცვლილებებთან მიმართებაში							0					50,000	50,000	100,000
ადამიანის და მტაცებლის კონფლიქტის კლუვა							0	40,000						40,000
უხერხემლოების შესწავლა და მათი სახეობების ინვენტარიზაცია ტრენინგები	4,200		4,200		4,200		12,600	4,200	4,200	4,200	4,200	4,200	4,200	25,200

თუშეთის დაცული ლანდშაფტი:

მართვის საბაზისო სცენარი

მართვის ოპტიმალური სცენარი

ღონისძიების დასახელება	2021 წელი	2022 წელი	2023 წელი	2024 წელი	2025 წელი	2026 წელი	ჯამი	2021 წელი	2022 წელი	2023 წელი	2024 წელი	2025 წელი	2026 წელი	ჯამი
დაცული ტერიტორიის ძირითადი ღირებულებების, მათ შორის ბიომრავალფეროვნების მდგომარეობისა და ტენდენციების მონიტორინგი	73,675	74,800	125,400	120,000	64,200	60,000	518,075	198,045	229,000	225,400	274,200	174,200	174,200	1,275,045
ზურმუხტის ქსელში არსებული სახეობებისა და ჰაბიტატების იდენტიფიკაცია(კლუვა) და მათი მდგომარეობის შეფასება დაცულ ტერიტორიებზე	50,000	50,000					100,000	50,000	50,000	50,000	50,000			200,000
გადაშენების საფრთხის ქვეშ მყოფი სახეობების კლუვა			60,000	60,000			120,000			60,000	60,000	60,000	60,000	240,000
ინოვაციური სახეობების შესწავლა			60,000	60,000	60,000	60,000	240,000	60,000	60,000	60,000	60,000	60,000	60,000	360,000
ზურმუხტის ქსელში არსებული სახეობებისა და ჰაბიტატების მონიტორინგი (ინვენტარის შემენა)	19,475	24,800	1,200				45,475	33,845	24,800	1,200				59,845
სხვა მუშაუროვნების გარკვეული ჯგუფის შესწავლა							0	50,000	50,000					100,000
ენდემური სახეობების შეწავლა							0			50,000	50,000			100,000
სახეობების კლუვა კლიმატის ცვლილებებთან მიმართებაში							0					50,000	50,000	100,000
ადამიანის და მტაცებლის კონფლიქტის კლუვა							0	40,000						40,000
უხერხემლოების შესწავლა და მათი სახეობების ინვენტარიზაცია ტრენინგები	4,200		4,200		4,200		12,600	4,200	4,200	4,200	4,200	4,200	4,200	25,200